

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ
ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ІМ. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ
ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ІМ. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО –
ЗАПОРІЗЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ У М. КИСВІ

ВІЙСЬКОВИЙ ПИСАР АНДРІЙ СЕМЕНОВИЧ ТОВСТИК

Збірник документів

(Упорядкування, передмова і коментарі І. Л. Синяка)

Київ 2010

ББК 63.3 (4 Укр)

В 31

У збірці здійснено археографічну публікацію джерел про діяльність маловідомого військового писаря Війська Запорозького часів Нової Січі Андрія Семеновича Товстика (Терентенка). Документи, які стали об'єктом видання, відображають походження, родинні зв'язки, кар'єру Андрія Товстика від канцеляриста до військового писаря.

Для науковців, викладачів і студентів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією України.

Упорядник

Іван Сияк

Редакційна колегія

Павло Сохань (*голова*)

Анатолій Бойко, Дмитро Бурім, Людмила Демченко, Іван Кісіль,
Сергій Леп'явко, Олександр Маврін, Володимир Мільчев,
Віктор Брехуненко (*відповідальний секретар*)

Рецензенти:

д. і. н., проф. А. Бойко, д. і. н., проф. о. Ю. Мищик

к. і. н. В. Грибовський

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту української археографії та джерелознавства
ім. М. С. Грушевського НАН України,
протокол № 3 від 15 грудня 2009 р.

ЗМІСТ

Передмова	5
Археографічна передмова	21
Документи	22

НАУКОВО-ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ

Коментарі	111
Іменний покажчик	126
Географічний покажчик	132

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Список умовних скорочень	135
Список скорочень вживаних у документах	136
Список слів під титлом	138
Хронологічний перелік документів	139

ПЕРЕДМОВА

Парадоксально, але попри значний інтерес до минулого українського козацтва, нині мало що відомо про персоналогічну історію запорізького козацтва доби Нової Січі. І це при тому, що непогано збережений Архів Коша Нової Запорозької Січі, а також документи Генеральної військової канцелярії дозволяють великою мірою заповнити цю кричущу прогалину, зокрема доповнити і значно розширити наші уявлення про запорозьку полкову та військову старшину, зокрема в управлінні Військовою канцелярією Коша – військових писарів¹. Одним із таких є військовий писар Андрій Семенович Товстик.

Андрій Семенович Терентенко (справжнє прізвище Товстика) походив з містечка Лохвиця Лубенського полку з сім'ї лохвицького козака Семена Терентенка. Зокрема з ревізійної книги Лохвицької сотні Лубенського полку за 23 серпня 1740 р. дізнаємося, що “Семень Терентієвъ” належав до козаків “малогрунтових могучих” і мав таке господарство: “двори – 1; в дворах хат – 2; в хатах сѣмей – 1”².

¹ Про запорізьких писарів існує лише кілька статей, де розглядалися особливості кар'єр цієї категорії військових старшин та управлінська діяльність (*Ефименко П.* Последний писарь Войска Запорожского Глоба // *Киевская Старина* – 1882. – Кн. 7. – С. 368–371. *Кузик Т.* Писар Війська Запорозького Низового Олексій Петруша (матеріали до біографії) // *Київська Старовина* – 2003. – № 6. – С. 133–140; *Синяк І. Л.* Військовий писар на Запорожжі в добу Нової Січі (1734 – 1775) // *Козацька спадщина – Дніпропетровськ: “Пороги”, 2006. – В. 3. – С. 207–211).*

² *Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. Вернадського (далі – ІР НБУВ). – Ф. 1. – № 54333. – Арк. 249.*

Народився Андрій Товстик у 1732 р. Точні дані про місце та рік його народження, як і про справжнє прізвище, подає донесення Генерального військового суду гетьману Кирилу Розумовському від 19 березня 1759 р. в зв'язку з позовом на братів Андрія та Єлисея Терентенків лохвицького жителя Микити Гараскевича через буцімто неправомірне заволодіння їхнім батьком Семеном Терентенком землі зазначеного Гараскевича. У документі згадується, датована ще 1746 р. судова тяганина з приводу даного ґрунту, в яку у зв'язку зі смертю батька, були залучені діти Семена Терентенка Андрій та Єлисей. На той час вони “били малолѣтними и показани имъ лѣта одному Андрѣю четирнадцять, а меншому Елисею восемь”¹.

Щодо прізвища, то варто відзначити, що на Запорозжжі Андрій Товстик фігурував не як “Терентенко”, а як “Семенов” – від похідного по-батькові “Семенович”, що було характерно для запорозьких козаків. Не трапляються запорозькі документи (чи то особисто ним підписаних, чи то про нього), у яких би значилося справжнє його прізвище “Терентенко”. Документація, де воно згадується, походить виключно з Гетьманщини (діловодний заголовок до справи щодо пошуків братів Андрія і Єлисея Терентенків на Запорозжжі, ордери гетьмана Кирила Розумовського, Генеральної військової канцелярії та укази Генерального військового суду)². Прізвище ж “Товстик, Толстик” вперше з'являється у джерелах наприкінці 1750-х рр. (рапорт запорозьких депутатів Кошеві від 11 жовтня 1759 р.³) і фігурує поряд з прізвищем “Семеновим” до смерті писаря. Тому варто оперувати прізвищем “Товстик”, під яким він проходить по документах кінця 1750–1760-ті рр., а не “Семенов”, похідним від імені батька.

Появу Андрія Товстика на Запорозжжі можна датувати лише приблизно. Перші дані про його перебування на Запорозькій Січі датовані 1754 р. З протоколу допиту гайдамаки Остапа Кожуха за 4 червня 1754 р. дізнаємося, що “К сему доброволному допросу

¹ Документ № 19.

² Документи № 18, 19, 20, 30, 36, 43, 44.

³ Документ № 25.

Остапъ Кожухъ, а вомѣсто его, неграмотного, по его прошенію воисковий канцелярист Андрей Семѣновъ руку приложилъ”¹. Такий же кінцевий протокол допиту іншого гайдамаки Василя Табанця, датований 15 червня 1754 р.² Зарахований Андрій Товстик був до Коренівського куреня³. Якщо врахувати той факт, що ще в 1746 р. він був заклопотаний судовою тяганиною, можна припустити, що поява у Війську Запорозькому Низовому припадає на кінець 1740 – початок 1750-х рр.

На Січ майбутній писар прибув людиною освіченою, однак де здобув освіту сказати важко. Свідчення про грамотність Андрія Товстика в середині 1740-х рр. знаходимо у вже згаданому донесенні Генерального військового суду гетьману Кирилу Розумовському за 19 березня 1759 р., де Андрій Товстик письмово засвідчив відмову провадити далі справу через неповноліття молодшого брата Єлисея: “старшій же съ них Андрѣй подпискою показаль, что без брата своего Елисея малолѣтного даби на предки от него спору небыло подписатся онъ опасень”⁴. Очевидно поява Андрія Товстика в штаті Військової канцелярії була не випадковою. Саме на кінець 1740-х Військова канцелярія Коша поступово переходить на російську форму діловодства, у зв’язку з чим не лише змінюються назви посад, а й зростає штат.

Варто відзначити, що на Січі Андрій Товстик пройшов всі кар’єрні щаблі, необхідні для того, щоб отримати посаду військового писаря: служба канцеляристом при Військовій канцелярії, участь у складі комісій з боку запорозького козацтва, перебування на писарській посаді при паланках та військових перевозах⁵.

З 1755 р. в роботі канцеляриста Андрія Товстика розпочинається так звана “депутатська доба”. Аж до свого обрання військовим

¹ Документ № 1.

² Документ № 2.

³ Документ № 3.

⁴ Документ № 19.

⁵ Детальніше про кар’єрні просування військових писарів див. *Синяк І. Л.* Військовий писар на Запорозжжі в добу Нової Січі (1734 – 1775) // *Козацька спадщина – Дніпропетровськ: „Пороги”, 2006. – В. 3. – С. 207 – 211.*

писарем в 1764 р. він багато часу проводитиме у складі депутатів від Війська Запорозького для вирішення різноманітних питань, спочатку як звичайний писарчук, а згодом – депутат. Участь у комісіях була обов'язковим етапом для претендента на посаду військового писаря. Такі військові писарі як Іван Чугуєвець та Артемії Васильєв також брали участь в військових роз'їздах та комісіях, що в майбутньому стало однією з передумов для їхнього обрання¹.

Перше “хрещення” відбулося під час діяльності Прикордонної брацлавської комісії, де розглядалися польсько-запорозькі претензії. Як видно з інструкції запорозьким депутатам Дмитру Романовському і Григорію Якимову, датовану травнем 1755 р., їм на допомогу призначався козак Коренівського куреня Андрій Семенов “только для писма, також і протчиих для посилокъ и услугования при васъ по комискимъ дѣламъ”². Тобто в цій комісії Андрію Товстику відводилася роль писаря і посланця.

У 1756 р. він фігурує серед депутації Війська Запорозького, спорядженої до Петербурга за платнею. У донесеннях Коша гетьману Кирилу Розумовському, київській губернській канцелярії, а також у листі до архімандрита Києво-Межигірського монастиря Никанора від 7 травня 1756 р. крім полковника Федора Білого, осавула Івана Кухаревського та ще сімнадцяти чоловік курінних отаманів присутній “писарь Андрей Семенов”³. Цього ж дня про відправку згаданої депутації Кіш листом повідомляв іншій частині запорозьких депутатів, яка на той час вже перебувала в імперській столиці на чолі з колишнім кошовим отаманом Данилом Стефановим⁴. У липні цього ж року козаки прибули до Петербурга, і, як видно з ордеру гетьмана Кирила Розумовського від 11 липня 1756 р., “Войска Запорожского полковникъ Федоръ Бѣлій,

¹ *Синяк І. Л.* Військовий писар... - С. 210; Див. також атестати військових писарів Івана Чугуєвця та Артемія Васильєва (Кумпана) (Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 1998. – Т. 1. – С. 474, 518).

² Документ № 3.

³ Документи № 4, 5, 7.

⁴ Документ № 8.

писарь Андрей Семеновъ, асауль Иванъ Кухаревскій и с ними семнадцат члвкъ курѣнныхъ атамановъ, всѣхъ дватцать члвкъ, при листѣ нашѣмъ отправлены сего числа въ Правителствующий сенатъ”¹.

Справа з платнею для запорожців вирішилася позитивно, про що імператриця Єлизавета грамотою від 24 липня 1756 р. повідомила гетьмана Кирила Розумовського. У документі також вказувалася сума грошової компенсації, виплачена депутатам від Запорожжя Федору Білому, Андрію Семенову (Товстику), осавулу Івану Кухаревському і сімнадцятьом курінним отаманам². Гетьман у свою чергу звідомив Військо Запорозьке ордером від 31 липня 1756 р., зауважуючи, що самі депутати отримали “на отпускъ жалованья полковнику Бѣлому – пятьдесятъ рублей, писарю Семенову и асаулу Кухаревскому – по тридцать шесть рублей, сѣмнадцати человѣкамъ курѣннымъ отаманам – каждому по восемнадцать рублей”³.

Документи про цю комісію наштотвхують на думку, що статус Андрія Товстика в ній був вищим ніж у попередній. Попри те, що Товстик фігурує як писар, однак його швидше за все варто сприймати як депутата, а не як звичайного писарчука, про що свідчать згадки про нього в документах на рівні з іншими депутатами, а також його платня, еквівалентна винагороді депутата Івана Кухаревського. А це прирівнювало його до рівня полкової старшини, якими були згадані Федір Голуб та Іван Кухаревський.

Наступний 1757 р. став для Андрія Товстика ще одним етапом в його просуванні по кар’єрній драбині. Він починає працювати на посаді писаря Кодацької паланки, що видно з кінцевого протоколу свідчення кодацького козака Івана Набока: “К сѣй сказки кодацкий козакъ Иванъ Набокъ подписался, а вмѣсто его неграмотного полковий кодацкій писаръ Андрей Семеновъ руку приложилъ”⁴. Перебування на посаді паланкового писаря остаточно

¹ Документ № 9.

² Документ № 10.

³ Документ № 11.

⁴ Документ № 12.

но ввело Андрія Товстика в ранг полкового старшини, що було ще одним з критеріїв необхідних для отримання посади військового писаря. Вище зазначені військові писарі Іван Чугуєвець та Артемій Васильєв (Кумпан), а також Іван Глоба пройшли через ранг полкових старшин до моменту обрання їх військовими писарями¹.

Навесні 1758 р. Андрій Товстик бере участь у комісії з розгляду зловживань російського командування щодо запорозького козацтва. Вже ордером від 22 грудня 1757 р. командуючий Українським ландміліцьким корпусом генерал-лейтенант Петро Девієр у зв'язку з діяльністю комісії, повідомляв Кіш, що зайве накошене сіно російськими солдатами “определенному от Воиска Запорожского старшине Новокодацкой поланки писарю Андрею Семенову и отдано”². Це означає, що ще перебуваючи на посаді паланкового писаря Андрій Товстик залучався до роботи даної комісії. У листі ж Коша за 18 березня 1758 р. до підполковника Олексія Єршова – депутата в зазначеній слідчій комісії з боку Українського ландміліцького корпусу, Андрій Семенов фігурує серед членів депутації від Січі разом з полковим старшиною Нестором Гавриловим, які приводили свідка бувшого самарського писаря Павла Зеленського³. Аналогічна ситуація констатується і в ордері Коша депутатам Нестору Гаврилову та Андрію Семенову з настановами щодо їхніх дій в згаданій комісії⁴. Листом від 30 березня 1758 р. підполковник Олексій Єршов повідомляв Кіш про прибуття в Старо-самарський ретранжемент згаданих депутатів⁵.

У цьому ж році Андрій Товстик повертається до служби у Військову канцелярію Коша, про що свідчить кінцевий протокол формуляру свідчення козака Корсунського куреня Івана Незная від 20 жовтня 1758 р.: “Козакъ куреня Корсунского Иванъ Незнай, а

¹ *Синяк І. Л.* Військовий писар... - С. 210.; Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2008. – Т. 5. Реєстр Війська Запорозького Низового. – С. 306.

² Документ № 13.

³ Документ № 14.

⁴ Документ № 15.

⁵ Документ № 16.

вомѣсто его в.[ойсковой] к.[анцелярист] Андрей Семеновъ подписался”¹. Та в жовтні 1759 р. Андрій Товстик бере участь в комісії для опису запорозьких земель і розмежування їх з Новою Сербією. У рапорті запорозьких депутатів Кошеві, датованим 8 жовтня 1759 р., козаки доповідали про недопущення їх до опису слобідськими депутатами та про арешт одного із січових депутатів писаря Андрія Семенова (Товстика), посланого до коменданта фортеці Святої Єлисавети Матвія Муравйова з письмовою скаргою про відтягування опису². Цього ж дня з фортеці Святої Єлисавети депутатам від Запорожжя повідомляли, що “Запорожской Сѣчи казакъ полковой старшина Андреи Семеновъ за похвальныя слова в присудствіи гдна брегадира и крепости Святыя Елисаветы каменданта для допросу удержанъ означенной крепости при гарнизонной канцеляриі”³.

Затримання Андрія Товстика комендантом фортеці Святої Єлисавети зумовлювалося небажанням депутатів від Новослобідського полку обозного Міхалчі, порутчика Астраханського гренадерського полку князя Волконського та сотників Авраменка і Чечела вести розмежування згідно з настановами сенатської грамоти, на яку покликалися запорожці. Натомість депутати воліли виконувати указ коменданта фортеці Святої Єлисавети Матвія Муравйова. Як видно з рапорту запорозької депутації Кошеві за 11 жовтня 1759 р., Андрій Товстик вимагав від коменданта повідомити детальний зміст указу, погрожуючи заворушеннями запорожців у зв’язку із захопленням Новослобідським полком їхніх земель. Така промова запорозького писаря вивела з себе Матвія Муравйова, наслідком чого став арешт кривдника на дві доби. Не зарадили навіть запорозькі старшини, які клопоталися у коменданта фортеці Святої Єлисавети. На допитах від писаря вимагали видати своїх спільників, оскільки командування Нової Сербії не вірило, що той діяв зі власної ініціативи. Однак Товстик наполягав

¹ Документ № 17.

² Документ № 23.

³ Документ № 24.

на тому, що “на то приказу єму небило, и самъ таковой речѣ не говорилъ, а говорилъ так: “ежели указъ знали, то би и спорить нелзя”. Але попри все він був змушений визнати свою провину, що “говорилъ таковую рѣчь, что будемъ драться, по своєму легкомислию начемъ будучи в арестѣ принужден и подписатся”. Лише після цього запорозькі депутати змогли забрати з під варти Андрія Товстика¹. Про свій арешт “постраждалий” оповідав у донесенні до Військової канцелярії Коша 16 жовтня 1759 р.²

По поверненні запорозьких депутатів Кіш рапортував про цей випадок до Генеральної військової канцелярії, аргументуючи дії коменданта фортеці Святої Єлизавети “какъ толко к болшому прихваченію запорожскихъ земель, по его самоизволству к крайнему утѣсненію Запорожского Войска”³. У свою чергу Генеральна військова канцелярія ордером за 9 листопада 1759 р. повідомляла Кіш, що скаргу запорожців про їх конфлікт з Матвієм Муравйовим передано на розгляд гетьману Кирилу Розумовському⁴. Наступним ордером від 11 січня 1760 р. головна установа Гетьманщини ставила до відома козацьку старшину, що їхнє попереднє клопотання стосовно неправдивого опису їхніх земель та арешту писаря, гетьманом подано на розгляд Сенату⁵. Однак чи дістала справа продовження джерела наразі замовчують.

На початку 60-х рр. Андрій Товстик фігурує на посаді писаря Кодацького військового перевозу, що видно з наказу Коша від 14 квітня 1760 р. шафареві Кодацького військового перевозу Гаврилу Шарому і писареві Андрію Семенову (Товстику)⁶. В цей час Андрія Товстика починає доймати справа зі спадковими грунтами, що тягнулася в Генеральному військовому суді. У своєму наказі шафарю згаданого перевозу від 2 травня 1760 р. Кіш повідомляв “вашему писару Андрею Семенову приказат” відрпортувати до

¹ Документ № 25.

² Документ № 26.

³ Документ № 27.

⁴ Документ № 28.

⁵ Документ № 29.

⁶ Документ № 31.

Генерального військового суду щодо цієї справи¹. Андрій Товстик листом на адресу військового писаря Івана Чугуєвця за 9 травня того ж року відписував про неможливість відлучитися, оскільки “у збору годового нахожусь и отлучитись нелзъ”². Для Коша це виявилось достатнім аргументом, і в подальшому подібними запитами він більше не турбував.

У жовтні 1763 р. Андрій Товстик разом із запорозькими полковниками Сидором Нещадимом та Федором Голубем входить до складу ще однієї комісії про розмежування земель у зв’язку з утворенням Новоросійської губернії. В інструкції Коша наказувалося вчинити опис згідно з двадцятиверстною межою вище гирла річки Самоткані, раніше запропонованою київським генерал-губернатором Іваном Глебовим³. Проте як і попереднього разу стосунки Андрія Товстика з вищим російським командуванням не склалися. У листі майбутнього губернатора Новоросійської губернії генерала Олексія Мельгунова кошовому отаману Григорію Федорову від 30 жовтня 1763 р. позитивно оцінювалася діяльність у комісії запорозьких полковників Нещадима та Голуба, водночас містилася скарга на полкового старшину Андрія Семенова (Товстика)⁴. Як видно з документа, причина скарги полягала в тому, що він насмілився Олексію Мельгунову відкрито висловити своє незадоволення результатом розслідування справи про коней, що були нібито опізнані та забрані драгуном Білогородського полку в запорозького козака, “которой ево поступокъ для чести генералской весма дерзокъ и нестерпимъ”⁵. Тому адресант прохав кошового отамана “учинить ему за то надлежащей штрафъ, и чемъ онъ по приговору вашему наказанъ будетъ меня уведомить”⁶.

У відповідь листом від 9 листопада 1763 р. кошова старшина заспокоювала Олексія Мельгунова, що такий вчинок з боку

¹ Документ № 32.

² Документ № 33.

³ Документ № 37.

⁴ Документ № 38.

⁵ Там само.

⁶ Там само.

полкового старшини заслуговував “жестокому зде наказанію и лишєнію чєсти” і повідомляла, що Андрія Товстика покарано прилюдним осудом при всьому Коші і згідно із запорозьким звичаєм приковано до гармати на цілий тиждень¹. Показово, що Кіш цікавився в Мельгунова, чи достатнім буде це покарання для писаря². Головний же командир Новоросійської губернії в листі до кошового Григорія Федорова, датований 20 листопада 1763 р., висловлював своє задоволення таким вироком стосовно полкового старшини Андрія Товстика³.

Така “здатність” Андрія Товстика вступати в конфлікт з вищим російським командуванням свідчить не лише про непростий характер особистості, а й про справжню турботу про запорозьке козацтво, що терпіло утиски з боку російського командування. Відвертість та прямолінійність майбутнього військового писаря вочевидь були основними рисами його характеру. Товстика не лякали високі генеральські чини опонентів, котрим він міг сказати все те, на що не наважувався жоден військовий старшина. І це, очевидно, козацтвом було гідно оцінено, оскільки вже на початку наступного 1764 р. його було обрано військовим писарем.

На відміну від інших військових писарів про діяльність на цій посаді Андрія Товстика відомо дуже мало. Наразі маємо лише один документ – лист військового кантаржія Костянтина Іванова до військового писаря Андрія Семеновича Товстика від 31 січня 1764 р⁴. Однак уже лист Івана Глоби адресований в Кіш за 2 лютого 1764 р. свідчить, що на уряді військового писарства відбулася зміна⁵. А Товстик у листі кошового отамана Петра Калнишевського до військового судді Павла Головатого за серпень 1765 р. фігурує як покійник⁶.

¹ Документ № 39.

² Там само.

³ Документ № 40.

⁴ Документ № 41.

⁵ ЦДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 151. – Арк. 27-28.

⁶ Документ № 45.

На момент перебування на посаді військового писаря Андрія Товстику було лише тридцять два роки. Причину смерті можна з'ясувати за донесенням його брата Єлисея Крилецького Кошеві від 16 червня 1768 р., в якому він мотивував причину своєї відсутності в Генеральному військовому суді на розгляді справи про спадкові землі тим, що “за моєю в похід отлучкою, а старшого брата Аньдрѣя обложною болѣзнию (с которой уже и умре)”¹. Свідчення про хворобу Андрія Товстика з'являються ще в 1760 р., що видно з рапорту Коша гетьману Кирилу Розумовському від 26 травня 1760 р.² Гіпотетично можна припустити, що саме хвороба стала причиною не лише його смерті, а й відсторонення від управління Військовою канцелярією як військового писаря Війська Запорозького.

* * *

Варта окремої уваги вже згадана судова тяганина Андрія Товстика за спадковими ґрунти в Лохвиці з лохвицьким жителем Микитою Гараскевичем та сестрою останнього Марією. Справа розтягнулася на багато років. Як уже зазначалося, початок її розгляду було покладено ще в 1746 р., однак через неповноліття молодшого брата Єлисея слухання були перенесені на пізніший термін і поновилися наприкінці 1750-х – початку 60-х рр. З цього приводу при Генеральній військовій канцелярії Гетьманщини та при Військовій канцелярії Коша були сформовані дві діловодні справи, які подають цінні відомості стосовно походження Андрія Товстика, його батька, родичів, служби на Запорожжі³.

Як свідчить донесення Генерального військового суду гетьманові Кирилу Розумовському і Генеральній військовій канцелярії, датоване 19 березня 1759 р., розгляд справи стосовно земельного спадку синів Терентенків набирав нових обертів. У донесенні відзначалося про досягнення повноліття молодшим сином покійного Семена Терентенка Єлисеєм, що слугувало достатнім приводом

¹ Документ № 50.

² Документ № 34.

³ Документи № 18 – 20, 30, 32 – 36, 43 – 44, 46 – 63.

для продовження судової тяганини¹. Тому Генеральна військова канцелярія ордером від 21 березня 1759 р. наказувала Кошеві відправити до Генерального військового суду братів Андрія і Єлисея Терентенків².

Очевидно, документ був проігнорований Кошем в 1759 р., оскільки через рік підключився Кирило Розумовський, який озвучив вимогу Кошеві ордером від 10 квітня 1760 р. негайно відшукати та надіслати до найвищої судової інстанції Гетьманщини Андрія та Єлисея Терентенків³. І лише після втручання гетьмана процес, як-то кажуть, пішов. Це, зокрема, видно з наказу шафареві Кодацького військового перевозу від 2 травня 1760 р. донести до відома писареві того ж перевозу Андрію Товстику “сочиня обстоятельний какъ тѣм ордером повелѣвается репортъ прислать в Кошъ к надлежащому отвѣту немедленно”⁴.

Уже в рапорті Кирилу Розумовському від 26 травня 1760 р. запорозька старшина повідомляла про неможливість появи братів Терентенків на Гетьманщині через хворобу Андрія та відсутність Єлисея, надсилала гетьману рапорт Андрія Товстика з цього приводу та радила звернутися до лохвицьких козаків Павла Овдієнка та Максима Яновського, які опікувалися спадщиною Терентенків. Крім того, появі Андрію Товстику в Генеральному військовому судді, завважала посада, бо ж “онъ находится от Коша при Кодацкомъ перевозѣ для збору войскової суммы отколь ему отлучится неможно”⁵.

Така відповідь запорожців не задовольнила гетьмана Кирила Розумовського, який в ордері від 11 жовтня 1760 р. наказував надіслати до Генерального військового суду “зъ Сѣменовіхъ съказку” проте, що вони довіряють виступити від свого імені на суді військовому товаришу Максиму Яновському та лохвицькому козаку Павлу Овдієнку⁶. Того ж вимагав і Генеральний військовий суд,

¹ Документ № 19.

² Документ № 20.

³ Документ № 30.

⁴ Документ № 32.

⁵ Документ № 34.

⁶ Документ № 35.

який у своїх указах Кошеві за 2 травня 1763, 16 червня і 10 листопада 1764 р. наказував взяти з Андрія Товстика та його брата Єлисея свідчення про можливість виступати від їхнього імені в суді згаданому Максиму Яновському¹. Проте Кіш ігнорував ці укази Генерального військового суду, “потому что судъ предлагаєть указомъ невсылѣ порядковъ в нарушение волностей правъ мало-россійских а государственных привилегий”², що знову призвело до затягування справи. Остаточо конфлікт вирішився по смерті Андрія Товстика в 1768 р.: брат Єлисей заповів спадкові землі військовому товаришу Максимові Яновському³, про що той неодноразово листами від 5 та 8 жовтня 1768 р. просив кошового отамана Петра Калнишевського і військового писаря Івана Глобу⁴.

* * *

Після смерті Андрія Товстика постало питання про майно покійного. У листі курінного отамана Коренівського куреня Грицька Довбиша кошовому отаману Петру Калнишевському від 2 червня 1768 р. повідомлялося про брак даних щодо майна колишнього військового писаря (“спродано ли его брату Єлисею либо за его покойного ради поминовения на церкви отдано”), а також пропонувалося звернутися з цього приводу до попереднього курінного отамана Грицька Вивіда⁵. Тому ордером, датованим 16 червня 1768 р., Кіш наказував Грицьку Вивіду описати майно Андрія

¹ Документи № 36, 43 – 44.

² Документ № 43.; Відзначимо, що такі “діловодні” конфлікти стосовно форми документу були типовими для документообігу Коша з установами Гетьманщини. Досить показовою є конфронтація з Генеральною військовою канцелярією, що виникла наприкінці 40-х рр., де Запорозжя довгий час відмовлялося зноситися з нею через виконавчу документацію (рапорти та донесення), а не як раніше через промеморії (Детально про це див. *Синяк І.* Документообіг останнього Коша Запорозького з Гетьманщиною // Наукові записки. Збірник праць молодих вчених та аспірантів. – К., 2006. – Т. 12. – С. 72–90.).

³ Документи № 50 – 51, 61.

⁴ Документи № 59 – 60.

⁵ Документ № 46.

Товстика, котре, як видно з документу, складало “при зимовнику скота рогатого, лошадей, также ружжи, фантя и готовихъ денегъ”¹.

Однак, як виявилось, Грицька Вивида не просто було відшукати та доправити на Січ. Його шукали в Самарській паланці, про що свідчать ордери Коша самарському полковнику Дмитру Кулику від 24 червня, 1 та 14 липня 1768 р., з вимогою відіслати колишнього курінного отамана на Січ задля з’ясування обставин зникнення майна Андрія Товстика, на яке претендував військовий товариш Максим Яновський². Причину того, що майно покійного військового писаря саме військовому товаришу Максиму Яновському а не братові Єлисею знаходимо у вже зазначеному листі кошового отамана Петра Калнишевського до військового судді Павла Головатого за серпень 1765 р., де зазначено, що покійний Андрій Товстик був винен Максиму Яновському грошей більше ста рублів і пістолети італійської роботи, тому прохалося притримати спадок та віддати його в рахунок сплати боргу³.

У відповідь на ордери Коша самарський полковник Дмитро Кулик рапортами за 8 та 22 липня 1768 р. повідомляв військову старшину, що Григорія Вивида таки було знайдено в Самарі й направлено до Коша⁴. Однак подальший хід цієї справи є невідомим.

* * *

Окремі дані подибуємо і про родичів військового писаря Андрія Товстика, зокрема про молодшого брата Єлисея. Народився він в 1738 р., що можна констатувати зі згаданого донесення Генерального військового суду гетьману Кирилу Розумовському і Генеральній військовій канцелярії від 19 березня 1759 р., де відзначено, що на момент судового розгляду 1746 р. Єлисею Терентенку було вісім років⁵.

¹ Документ № 49.

² Документи № 54 – 55, 57.

³ Документ № 45.

⁴ Документ № 56, 58.

⁵ Документ № 19.

Достеменно невідомим залишається час появи Єлисея Терентенка на Запорозькій Січі. Зокрема, у реєстрі Війська Запорозького за 1756 р. його не знаходимо¹, натомість в зазначеному донесенні Генерального військового суду гетьману Кирилу Розумовському і Генеральній військовій канцелярії від 19 березня 1759 р. брат фігурує в когорті запорозького козацтва². Відтак можна припускати, що поява Єлисея на Січі відбулася в період 1757 – початку 1759 рр.

Детальнішу інформацію про Єлисея Терентенка дізнаємося вже після смерті Андрія Товстика. На відміну від свого брата, котрий завжди був у полі зору Коша, Єлисей не перебував на службі безпосередньо на Січі. Розшук Єлисея розпочався влітку 1768 р., згідно з ордером Коша, адресованим до всіх паланкових полковників, від 3 червня 1768 р.: “для нѣкотрой з гспдном бунчуковим товарищемъ Яновскимъ росправы козакъ куреня Коренѣвского Елисей Семеновъ, братъ Андрея Семеновича Товстика, крайне в Сѣчи потребенъ. Для того повеливаемъ вамъ ежелы означенный Елисей Семеновъ в вашемъ вѣдомствѣ сыщется, оному заразъ давъ подводу прислать его до Коша”³. Тобто як і старший брат Єлисей Терентенко був приписаний до Коренівського куреня.

Поступово пошуки Єлисея привели до Кодацької паланки в село Кам’янка, де він знаходився “при тамошней школѣ”⁴. Очевидно в Єлисея виникли конфлікти з сільськими урядниками, про що свідчить наказ Коша козакому отаману Карпу Наружному повернути всі забрані речі братові покійного військового писаря⁵.

Детальніше про службу Єлисея у Війську говорити важко. У своєму донесенні Кошеві від 16 червня 1768 р. він згадував, що “в нарадѣ от того Коша Войска Запорожского послилкою къ исполнению повелѣннѣного и ннѣ нахожусь”⁶. Крім того, як видно з цього

¹ Див. Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734–1775. – К., 2008. – Т. 5. Реєстр Війська Запорозького Низового. – 525 с.

² Документ № 19.

³ Документ № 47.

⁴ Документ № 52.

⁵ Документ № 53.

⁶ Документ № 50.

донесення, за прикладом свого брата Єлисей змінив прізвище. З Терентенка став Крилецьким (Кривецьким), що добре видно з його підпису: “Козакъ куреня Корєнѣвского Елисей Крилецкий”¹.

Поодинокі свідчення знаходимо і про сестру Андрія Товстика. З певністю можна говорити, що вона була дружиною військового (бунчукового) товариша Максима Яновського. Так, у вище зазначеному донесенні Кошеві від 16 червня 1768 р., Єлисей називає Максима Яновського зятем². А в листі кошового отамана Петра Калнишевського до військового судді Павла Головатого за серпень 1765 р., в зв’язку з віддачою речей покійного Андрія Товстика Максиму Яновському, Андрій Терентенко фігурує як швагро бунчукового товариша³. Відтак стає зрозумілим чому саме Максим Яновський займався опікою спадкового ґрунту братів Терентенків під час їхнього перебування на Запорозжі, був довіреною особою від їхнього імені в Генеральному військовому суді та чому саме йому переписав спадок Єлисей Крилецький по смерті брата Андрія Товстика в червні 1768 р.⁴ В. Кривошея, досліджуючи персональний склад Лохвицької сотні, датує смерть дружини Максима Яновського 1787 р.⁵

Щодо подружжя Яновських, відомо лише про наявність в них сина – Данила, хресним батьком якого був кошовий отаман Петро Калнишевський.⁶

* * *

На цьому, власне, вичерпуються свідчення документів Архіву Коша Нової Січі та Генеральної Військової канцелярії про військового писаря Андрія Товстика та про його родину. Незважаючи на те, що він не був такою яскравою постаттю, як Артемії Васильєв (Кумпан), Іван Чугуєвець чи Іван Глоба, проте залишив свій слід у відстоюванні прав Вольностей Війська Запорозького.

¹ Там само.

² Там само.

³ Документ № 45.

⁴ Документ № 51.

⁵ *Кривошея В.В.* Українська козацька старшина: Лохвицька сотня // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2010. – В. 37. – С. 9.

⁶ Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів – К., 2009. – С. 187 – 188.

АРХЕОГРАФІЧНА ПЕРЕДМОВА

Переважна більшість представлених нижче документів зберігаються в фондах Центрального державного історичного архіву України в м. Києві (ЦДІАК), а саме у ф. № 51 (Генеральна військова канцелярія) та ф. 229 (Архів Коша Нової Запорозької Січі). Публікація підготовлена на підставі „Методичних рекомендацій по підготовці до видання Архіву Коша Нової Запорозької Січі”¹, складених у ЦДІАК України і схвалених Інститутом української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

У тексті збережені літери „Ѣ”, „Ѥ”, „Ѧ”, „Ѧ”, „Ѧ”, „Ѧ”, „Ѧ”, „Ѧ”, „Ѧ”, титла і скорочення в документах не розкриваються (див. список скорочень слів під титлом і в документах). Виносні літери виділені курсивом. На початку тексту документів проставлені номери аркушів, їх наявність в квадратних дужках вказує на стару нумерацію. Описки писарів не виправляються. Документи подані в хронологічному порядку.

При археографічних повторях з публікації Д. Яворницького у зв'язку з відсутністю оригіналів чи копій документів збережено авторські засади передачі тексту.

¹ *Гісцова Л.* Методичні рекомендації по підготовці до видання Архіву Коша Нової Запорозької Січі. – К., 1992.

ДОКУМЕНТИ

№ 1

1754 р., червня 4. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Остапа Кожуха завірений військовим канцеляристом Андрієм Семеновим (Товстиком)

75 1754 года, июня 4 д. пойманный и в пушкарнѣ содержащийся ворь¹ добровольно допршиванъ, а в допросѣ показаль:

Зовуть его Остапомъ², прозивают Кожухомъ. Родил[ся] онъ в малороссійскомъ мѣстечку Золотоношѣ от отца Кондрата Карася і матери Катерини. И оттоль³ з Золотоношѣ перешель онъ з баткомъ, з матерю⁴ Полской области в село Гранѣвшину, где отць і мати его померли.

А онъ назадъ тому годовъ десять пришоль на Запорожє в курѣнь Калниболотскій, з которого куреня былъ на добичѣ рыбной с козаками в Мертвоводѣ^а полтретя года, а посля того черезъ нѣсколко годъ звѣринною да рыбною добичю користовался [!].

А 751 года былъ на Шполѣ з козаками разних куреней, а каких іменно, и техъ козаковъ какъ зовуть и прозивают – не знает. Между тѣми же козаками ватагомъ былъ конелѣвский курѣнный, прозиваемий Сухій, кои умре сеей же весни. Взят онъ войсковимъ асауломъ и присланъ⁵ до Коша, где і нинѣ содержится под карауломъ.

Болше онъ ни на каких воровствах и разбояхъ не биваль и сіе показаль праведно, в томъ і подписался.

К сему добровольному допрсу Остапъ Кожухъ, а вомѣсто его, неграмотного, по его прошенію войсковий канцелярист Андрей Семеновъ руку приложилъ

ЦДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 20. – Арк. 75. Оригінал.

Опубліковано: *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2003. – Т. 3. – С. 664.

¹ Далі закреслено Остапъ Кожухъ.

² Далі закреслено Кожухомъ.

³ Далі закреслено з Золотонош.

⁴ Далі закреслено в пол.

⁵ Далі закреслено в Вой.

№ 2

1754 р., червня 15. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Василя Табанця завірений військовим канцеляристом Адрієм Семеновим (Товстиком)

73 1754 году, юня 15 дня пойманний і в войскової пушкарнѣ содержуючийся воръ Василь Табанецъ билъ допрашиванъ, а в допросѣ показаль нижеслѣдующее:

Зовуть его Василемъ, а прозивають Табанцемъ. Родился онъ Полскої области, Браїловской губерніи в селѣ Потокѣ *от отца*¹-Миколи Соколовского¹ а матере Хведосіи и² жилъ при них.

А *от* них пошель, ³будеть точию годовъ з десять³ прямо в Гардѣ, і пришедши в Великой постѣ⁴, стал в козаковъ джереловскихъ³ на рибу с половини і бувъ тамъ целое лето. В Пилиповъ же постѣ⁵ с козаками пришель в Сѣчъ в курѣнъ Васюринский въ 746 году. А навеснѣ пошел с козаками для добичи рибной і бадался ³-тою добичю³ с козаками по 749 годъ.

А того ж году⁶ в Гарду, согласясь з товариствомъ ³-куренним васюринским Василемъ Носомъ, Иваномъ Сѣримъ, а всѣхъ было 15 человѣкъ, другіе же какъ зовутся и прозиваются и каких куреней – не знает³, ходиль⁷ пешо в Полшу и билъ на грабительстве, и, возвративши⁸ *от*толь, зѣмовал в Ингулѣ, і на другое лѣто никуда не ходиль.

А 751 году з протчими, ³-з курѣнним конелѣвскимъ Сухимъ, которой умеръ, а других іменъ и прозваний и яких они куреней не знает³, билъ на Шполѣ, гдѣ пожитки грабили і ляховъ рѣзали, и зимовали в Ингулѣ.

¹ Написано над рядком замість закресленого Микули.

² Далі закреслено и воспитанъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено в Гардѣ; у 1754 р. Великий піст тривав від 14 лютого до 2 квітня.

⁵ Пилипів піст – з 14 листопада до 25 грудня.

⁶ Далі закреслено пе.

⁷ Далі закреслено в пешу.

⁸ Далі закреслено з награбленими пожитки.

752 году, з весни, былъ на в Сѣчи, а послѣ того лѣтомъ сидѣлъ в столба і *от* бою всецелое лето недуж билъ и нигде не биваль.

753 году, лѣтомъ, пешо ходилъ в Полшу ³з курѣнными шкуринскимъ Иваномъ Ляхомъ, а другѣх тѣх не знаеть ³, для грабительства, точию не допущенно и лядскою командою разбито.

Зимовал же я в малороссийскомъ Пиво-Городискомъ мнтрѣ^а и в протчійх малороссийских мѣстах. А сего году, по веснѣ, какъ пришел в Сѣчь доброволнѣ, где мене в пушкарню взято.

Болш же висшепоказанного на воровствах, грабительствах і смертнихъ убийствах не бивал і сиѣ показаль в самую сухую правду. //

73 зв. К сѣму доброволному допросу Василь Табанецъ, а вомѣсто его, неграмотного, по его прошению в. канцеллярист Андрей Семенову руку приложилъ

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 20. – Арк. 75. Оригінал.

Опубліковано: Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2003. – Т. 3. – С. 667 – 668.

№ 3

1755 р., травня [не раніше 16]¹. – Інструкція Коша призначеним в депутати до Прикордонної брацлавської комісії^а запорозьким старшинам Дмитру Романовському^б і Григорію Якимову^в

131 Определѣнимъ в депутати ²старшинам запорожским Дмитрию Романовскому и Григорию Якимову² в учрежденую Пограничную с полскими Брацлавского воеводства комисари комисию

Инструкция

В силѣ высочайшей ея і. ва грамоти, високоповелителными его ясневелможности гспдна, гспдна Малия Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожских гетмана и разних ординовъ кавалера, Россійской имперіи графа Кирила Григоріевича его сиятельства Разумовского^г, такожъ³ и Киевской губернской^д, ⁴и Войсковой

¹ Датовано за змістом документа.

² Написано над рядком.

³ Далі закреслено Войсковой генералной.

генерално⁴ канцелярии⁵ в Кошъ Войска Запорожского [Ни]зового⁶ присланными ордерами повелено. В учре[жден]ную Пограничную с полскими Брацлавского [воєвод]ства комисари комисию *от* Войска Запо[рожского] Низового такъ депутатовъ, яко и опре[деленных] в оную з запорожцовъ двухсотъ дванад[цати] чловѣкъ оговореных, поймаными и содер[жаными] по нынѣ в Полщѣ гайдамаками [...] ⁷ их, також и по учиненых *от* полской [сторони] [...] Войска Запорожского Низового коза[ками] с писменими документи вислат [...].

А понеже в оную комисию в депутаты [от Войска] Запорожского Низового в общои Войсковой [радѣ оп]редѣлены, того ради какъ вамъ в оной [поступа]ть, о томъ слѣдуєтъ пункта: //

131 зв. 1

Принявъ вамъ сию инструкцию ⁴и в команду за писара Коренѣвского⁸ курєня⁹ козака ¹⁰-Андрѣя Семенова – толко для писма¹⁰, також і протчих для посилокъ и услугования при васъ по комискимъ дѣламъ⁴, и надписаную в оную комисию промеморию, следовать прамо [!] в город Криловъ. За прибитиемъ туда, являсь в ту комисию реченну промеморию и сообщеную при оной ²о не²сисканих и не бивалих в Войску Запорожскомъ, и о умерлих, и прибитих, обговореных поймаными и содержачимися в Полщѣ гайдамаками, якоби их товарищами, вѣдомость, ²-ежели востребуется², вручить.

2

С которой вѣдомости і вамъ к видѣнию, и к объявлению в оной комисии, яко ни єдиногo не сискалос и сискать, хотя для сиску *от* Коша команды и атамани били послани і в Кошѣ сискиванни били,

⁴ Написано на полі.

⁵ Написано над рядком замість закресленого канцелярий.

⁶ Текст пошкоджено.

⁷ Текст пошкоджено на одно-два слова.

⁸ Написано замість закресленого Васюринского.

⁹ Далі закреслено рєня.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого Нєстера Гаврилова.

не можно. Инниє жъ ²-в Полщъ² на воровствах побити ⁴-и имѣние их собственное і воровское осталось. А иние⁴ измерли, а других, за непоказаниємъ их имени и прозваний и каких куреней, *знат* не можно. Протчие жъ и в Войску Запорожском не били и нинѣ их не имѣется, ибо под ви[домъ] запорожцовъ другие гайдаки полск[имъ] людямъ обиди причиняють. Яко то [про]шлого 753 году, мая 25 д. Полской губернии ⁴-зенжа¹¹ Радивѣла⁴ села Пс[...] ⁷ жители Матвѣи, Иванъ Попови[...] в Кошъ Войска¹² Запорожского Ни[зового] жалобу занесли. Яко в слѣдовании [ихнему] по своему купеческому промис[лу ...] в их запорожских волностях [...] Росоховатого Байрака напад [...] того ж мая 16 д., пред вечером [...], но точию невѣдомо какиє [...], // **139** какъ ониє жалобливие представляли, з довгими волосами, да и по рѣчи можно било *знат*. И немалое число имущества захватили, і при томъ¹³ єдного подкололи и тѣмъ, ⁴-и протчими іскусними рѣчми⁴ извѣнения приносить.

3

О причинених же *от* полской стороны Войска Запорожского Низового козакамъ, яко то повѣшениємъ и захвачениємъ в плѣнь двухсотъ двадцяти четирех чєловѣкъ, *отпущених* за пашпортами по их промисламъ и заграблениємъ их товаров, воловъ, лошадеи, чаянния разного денєгъ, обидах, *требоват* вам не*отступно* справедливости и удовольствия обидимой стороны. О коїх обидах, в коїх именно годах и *от* кого причинени, и что забрато имущество, [о томъ] вамъ прилагается именая вѣдомость^с [въ в]ишъписаную пограничную комисию [...]имъ *от* Войска Запорожского Низового. [Тако]ва *ж* вѣдомость при промеморіи [...] на і ннѣ¹⁴ при семъ посилається.

¹¹ Далі *закреслено* Радзѣвила, зєнжа Разєвила.

¹² Далі *закреслено* Войска.

¹³ Далі *закреслено* и притом.

¹⁴ Далі *закреслено* чрез.

[...] в слѣдствие сего полские комисари, [...]хъ¹⁵ козаковъ¹⁶ к доказательству, [...] произшедших от их полскои [...] тѣмъ козакамъ смертних [...] и разних обидах поставки, [...]сию требовать имѣли. В том [...], что по тѣхъ згублених козаках, // **139 зв.** родственников і товарищей их, кої при тѣхъ полских тиранских эѣкуциях били і божіймъ придвѣдѣниемъ от того спаслис, нинѣ при Кошѣ ни единого не имѣется, понеже и нне в Полскую націю, Малую Рос-сию и в другие места походили, и ест ли они живи, *знат* и сискать не можно. А что поляки в разних мѣстах весьма напрасно козаков повѣшали и протчие обиди причинили Войску Запорожскому, о томъ ми, Воиско¹⁷, совѣсти християнския засвѣдителействовать не отречемъся.

И буди вамъ во исправленіи предписаного дѣла, вести себе честно, постоянно и поступать так, какъ вѣрноприсяжнимъ людемъ должность вели[ть].

Кошовий атаманъ Григорий Фед[оров]^ж с то[вариством] Данъ з Коша мая¹⁸ дня¹⁹ 1755 году.

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 5. – Арк. 131, 139. Відпуск.

Опубліковано: Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 1998. – Т. 1. – С. 378 – 380.

¹⁵ Далі закреслено комисари.

¹⁶ Далі закреслено к доказательству.

¹⁷ Далі закреслено запорожское.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого априля.

¹⁹ Число не зазначено.

№ 4

1756 р., травня 7. – Донесення Війська Запорозького гетьманові Кирилу Розумовському про відправлення козацької депутації в складі полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського для отримання щорічного жалування

114 По тит[лѣ его ясневелможности]¹

Ниж[айшоє доношеніє]

Височайшими є. і. ва все[милостивѣйшеми] грамотами всеподданѣишо[му єя ім. ва] нам, Войску Запорожскому Низовому, [пожаловано] на каждой год производит все[милостивѣйшаго] є. і. ва жалования: денег – чотирѣ [тысячи] шестьсот шестьдесят ру[блей], ржаной муки – тысячу четверт[тей], крупъ – шестьдесят двѣ четверти чотирѣ четверичка да пороху и свинц[ю] по пятьдесят пудѣ. И для полу[чения] оного всемилостивѣишего є. і. ва де[нежного] жалования всемилостивѣише [указано] нам, Войску Запорожскому Низовом[у], отправляют к височайшему є. і. в[а] двору от Воиска Запорожского Низового полковника з старшиною и курѣнни[ми] атаманами, всѣхъ их числомъ двадцать члвкъ. И во исполненіє оних всемилостивѣиших є. і. ва грамот всеподданѣишоє є. і. ва Воиско За[порожское] // **114 зв.** [Низовое за прошліє и за] 755 год всемилости[вѣишеє]² жалование получит [удостоились]. Нинѣ же на текущий 756 год [к получению] оного всемилостивѣишого [єя і. ва жал]ования Войска Запорожского [Низового] полковникъ Федор Бѣлий, [писарь] Андрей Семенов, асаулъ Иванъ [Кухаревский]³ и с ними семнадцать курѣних [ат]аманов, всѣхъ их числомъ двадцят ч[елове]къ, к височайшему є. і. ва двору о[пр]еделени. Того ради, о вишеписаном вашей ясневельможности въ покорности нашеї представляя, нижайше просим на нѣшнии 756 год нам, Во-

¹ Текст пошкоджено, тут і далі відновлено за контекстом цього та інших подібних документів.

² Далі закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

³ Прізвище встановлено за іншим документом, далі над рядком закреслено слово, яке не вдалося прочитати.

иску Запорожскому Низовому, о выдачѣ отколь надлежитъ денежного и хлѣбного жалования, також пороху и свинцю къ є. і. ву представит и, даби вишеписаний полковник з старшиною і курѣними атаманами, против прежде отправляемых от Воиска Запорожского Низового, к височайшеи є. і. ва руки доставлени и особливи жалованием, кормовими и прогоними денгами, також квартерою // **122** і протчиймъ против [прежнихъ] опредѣлений, пожаловани [были, в томъ от]ческого вашей ясневел[можности] содействия приложит и високо[ю своею] вашей ясневелможности м[илостию] ихъ, полковника с товариств[ом не]оставит. Что же послѣдуетъ м[илостивою] резолюциею намъ, Войс[ку] Запорожскому Низовому, предложит.

Кошовии атаманъ Григории Фе[доровъ] с товариство[мъ]
4-Мая 7 д.⁴ 1756 году.

Кошъ.

ЦДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 114, 122. Відпуск.

Опубліковано: *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2000. – Т. 2. – С. 109.

№ 5 – 6

1756 р., травня 7. – Донесення Коша київській губернській канцелярії про відправлення козацької депутації в складі полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського в Санкт-Петербург для отримання жалування і про необхідність забезпечити її подорожною та охороною; реєстр членів депутації

116 В Киевскую губернскую к[анцелярию]¹

Сего ²-мая д.² во и[сполнение] височайших є. і. грамот [...] на Воиско Запорожское Низовое всемилости[вейшо]го є. і. ва жалования запорожский полковникъ Федоръ Бѣлии и писарь Андреи

⁴ Написно замість закресленого априля 27 д.

¹ Тест пошкоджено, тут і далі відновлено за контекстом цього та інших подібних документів.

² Написано над рядком замість закресленого мая априля 27 д., дату не зазначено.

Семеновъ, асаулъ Иванъ Кухаревский з атаманами курѣнными, всѣхъ их числомъ двадцятъ человекъ, о коихъ при семъ именний списокъ приложенъ, к височайшему е. і. ва двору в Санктъ-Пѣтербургъ, гдѣ ея ім. во височайшее свое битие соблагоизволить имѣтъ, отпра[влен]и. Коего полковника з старшиною и командою покорно просим, против пре[жнихъ] отправлены [!], снабдя их подлежащою подоро[жно]ю, реитаром и прогоними денгами, отпра[вить], а по отправлении в Кошъ за извѣстие предложит.

А. к. Григорий Фѣodoro[въ с то]вариством

³Мая 7 д.⁻³ 1756 году.

Кошъ.

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 116. Відпуск.

Опубліковано: *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2000. – Т. 2. – С. 110 – 111.

№ 6

119 Реєстръ, кто іменно отправления [в Санктъ-Пе]тербургъ¹ с полковникомъ Федоромъ Бѣли[мъ], писаремъ Андреемъ Семеновимъ да асаул[ом] Иваномъ Кухаревскимъ, курѣнніе а[та]-мани значить ниже сего. 1756 года, мая 7 д.

Роговской – Петро Нѣр

Шкуринский – Иванъ Шмигель

Тита. – Олєза Чорній

Щербинов. – Стецко Чорній

Ирклѣевского – Мусѣй Крутофаль

Незамаївского – Микита Бѣлій

Васюринского² – Андрей Семеновъ

Поповичевского – Андрѣй Третьак

Батуринского – Иванъ Караненко [?]

Канѣвского – Васил Шерстюк

Криловского – Озентій

³ Написано замість закресленого априля 27 д.

¹ Текст пошкоджено, тут і далі відновлено за контекстом цього та інших подібних документів.

² Далі закреслено Андруха.

Донского – Андрѣй Матрос
Сергѣевского – ³Грицко Чорній³
Кисловского – ³Ивань Малій³
Ивонѣвского – Пилипъ Гончар
[...] ⁴ – Лукьянъ Поповичъ
Пашковского⁵ – Михайло Широкий

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 119. Відпуск.

Опубліковано: *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2000. – Т. 2. – С. 111.

№ 7

[1756 р., травня 7.¹; 1757 р.] – Лист Коша до архімандрита Кієво-Межигірського монастиря^a Никанора про утримання монастирським коштом коней, належних відправленій для отримання жалування козацькій депутації в складі полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського до їх повернення в Київ 129 Высоце в Богу преподобнѣишій гспднѣ Кієво-Межигорского монастира архимандритѣ, отцѣ Ника[нор]², подсѣ святѣ мило- стивний наш отцѣ и бла[го]дѣтель

Понеже отправленниі полковник Федоръ Бѣлиі, писаръ Андреі Семеновъ да асаулъ Кухаревскій и будучая при них команди къ полученію высочайшего жалованя імѣють оставит лошади по пути, гдѣ случится, того ради вашего висоце в Богу преподобія покорно просимъ, когда в Кіевѣ будутъ лошади оставляють, приказат принятъ под монастирское смотреніе до повороту их и содержат на³ кормѣ, а ми за то вашему высокопреподобию благодарить обовязателни будемъ. В протчемъ с восписаниємъ нашего уклона пребудемъ.

³ Написано над рядком замість закресленого Иванъ Малій.

⁴ Слово не прочитано.

⁵ Написано замість закресленого ку.

¹ Датовано за змістом інших документів.

² Текст пошкоджено, тут і далі відновлено за контекстом цього та інших подібних документів.

³ Далі закреслено добромъ.

Вашего висоце в Бгу преподобія, подсѣ свѣтъ милостивого нашо-
го отца и благодѣтеля доброжелателниіе слуги к. а. Григории
Фѣдоровъ с товариствомъ

Помітка: “З сего писано и нинѣшнего 757 года”.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 129. Відпуск.

Опубліковано: Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2000. – Т. 2. – С. 116 – 117.

№ 8

1756 р., травня 7. – Лист кошового отамана Григорія Федорова (Лантуха) до запорозьких депутатів у Санкт-Петербурзі про надання ними допомоги старшинам полковнику Федору Білому, писареві Андрію Семенову (Товстику) і осавулу Івану Кухаревському, відрядженим до столиці за жалуванням для Війська, а також про відправлення риби та інших подарунків для гетьмана Кирила Розумовського та світських і духовних сановників

116 [115] Высокоблагородній и высокопочтенній гспдинь бившій кошовій атаманъ с товарищи, блгодознанній нашъ приятель Данило Стефановичъ^а

При засвѣдителействованіи вамъ нашего уклона з желаніємъ въсякихъ блгополучій обявляемъ, яко для полученія ея імператорскаго величества на Войско Запорожское Низовое высочайшего на текущей 756 годъ жалованья¹ полковникъ Фѣдоръ Бѣлій, писарь Андрей Семеновъ да асаулъ Иванъ Кухаревскій и с ними сѣмнадцать человекъ² курѣнних³ атамановъ⁴ ⁵-з Коша отправленні⁵. По писмамъ вашимъ ⁶-при нарочнорочно [!] отправленним з Коша Сѣчи Запорожской козакомъ Василіємъ в Санкт-Пѣтербургъ⁶ риби – ко-

¹ Далі закреслено отправленні от насъ.

² Написано над рядком.

³ Виправлено з курѣнними.

⁴ Виправлено з атаманами.

⁵ Написано над рядком замість закресленого при коїхъ посланно.

⁶ Написано на нижньому полі.

роповь⁷ да шуки⁷, и четири пари папуць с мештами посилаются.
⁸И буди оную рибу получите, то імѣте⁸ вмѣстѣ с ними, полковникомъ і старшиною, ¹¹-на двор его яснѣвел., ⁹-також и другим гпдам⁹ по усмотренію¹⁰ вашему представитъ¹¹, а к духовнымъ персонамъ папуць рознести²-и по нѣсколко рыбъ². И имъ, полковнику и старшинѣ, яко ви тамошніе обради²-упователно задовольно² уже можете знат, наставленіе і совѣтъ давать. Въ протчемъ поручивъ васъ въ Бжіе сохраненіе, пребудемъ.

Вашего высокоблгородія вѣрnodоброжелательніе слуги атаманъ
кошовий Григорий Федоровъ с товариством

1756 году, мая 7 дня.

З Коша.

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 27. – Арк. 116. Відпуск.

Опубліковано: Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2006. – Т. 4. – С. 564.

№ 9

1756 р., липня 11. Санкт-Петербург. – Повідомлення гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про відправлення козацьких депутатів полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського, які прибули за жалуванням, до Сенату з необхідними рекомендаціями. № 617

132 Ея імператорскаго величества [Малой]¹ Росії обоіхъ сторонъ Днѣпра и Воискъ Запор[ож]скихъ гетманъ, дѣйствитѣлний камергеръ, імператорской Санктъ-Пітербургской Академії наукъ президентъ, лейб-гвардії Ізмайловского полку

⁷ Залишено місце для написання, очевидно, кількості риби.

⁸ Далі закреслено того ради изволите вы ту рибу.

⁹ Напиано на лівому полі.

¹⁰ Виправлено з рассмотренію.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого кому заблагоразсудите, по сколко доведетсѣя.

¹ Текст пошкоджено, тут і далі відновлено за контекстом цього та інших подібних документів.

подполковникъ и обоихъ російскихъ імператорскихъ ординовъ, Стыхъ апстла Андрея и Алеѣандра Невского, такожъ полскаго Бѣлого Орла и голстинскаго Стыя Анны кавалеръ,
Російской імперіі графъ Кириллъ Розумовскій
Войска Низоваго Запорожскаго гспдну атаману кошєвому,
старшинѣ воисковой, атаманамъ курѣннымъ и всему Войску

При доношеніі вашємъ присланные *от* онога Войска Запорожскаго сюда для полученія на ннѣшній 1756 годъ опредѣленнаго тому Войску Запорожскому денежнаго и хлѣбнаго жалованья, такожъ пороху и свинцу Войска Запорожскаго полковникъ Федоръ Бѣлий, писаръ Андрей Семєновъ, асауль Иванъ Кухарєвскій и с ними семнадцатъ члвкъ курѣнныхъ атамановъ, всѣхъ дватцятъ члвкъ, при листѣ нашємъ *отправлены* сего² числа въ Правителствующий сенатъ^а. І по прошенію вашєму, дабы упомянутий полковникъ зъ товарищи, противъ прежде посланнаго *от* онога Войска, къ высочайшей єя імператорскаго величества руки всемлстивѣйше допущены и особливимъ жалованьєм, кормовими и прогонними денгами, такожъ квартирою и *протчимъ* пожалованы были, о томъ Правителствующому // **132 зв.** сенату *от* насъ представлено. Коимъ для извѣстія и вам, кошєвому атаману, зъ старшиною и войскомъ предлагаемъ.

Гетманъ графъ К. Розумовскій

1756 году, іюля 11 д.

Санктъ-Пѣтербургъ.

Помітка: вих. "№ 617".

ЦДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 132. Оригінал.

Опубліковано: Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2000. – Т. 2. – С. 119 – 120.

² Літеру с виправлено з іншої.

№ 10

**1756 р., липня 24 – Грамота імператриці Єлизавети^а
гетьману Кирилу Розумовському про видачу Запорозькому
Війську грошового утримання, свинці порошу на поточний
рік, а також грошової компенсації депутатам від Запорожжя
полковнику Федору Білому, писарю Андрію Семенову
(Товстику) і осавулу Івану Кухаревському**

Божиею милостью мы Елисавет Первая Императрица
и Самодержица Всероссийская и прочая и прочая и прочая

Высоко и благоурожденному любезноверному нашему подданому малороссийскому Войска Запорожскаго обоих сторон Днепра Гетману, действителному камергеру, академии наук президенту, нашей гвардии измайловскаго полка подполковнику и кавалеру графу Кириллу Григорьевичу Разумовскому, и всему Войску Запорожскому наше Императорское милостивое слово.

По представлению вашему от 11 сего июля о жалованье Запорожскому Войску на нынешний 1756 год да по доношению присланных за тем жалованьем от онаго войска полковника Федора Белого с товарищи двадцати человек и по учинению в Нашем правителствующем Сенате определено, по силе прежних нашего правителствующаго сената определений 1742 года августа 4 и 21 чисел да 1752 года июля 27 дня против прежних дач выдать оным присланным от Войска Запорожскаго полковнику Белому с товарищи нашего обыкновенного жалованья на нынешний 1756 год из статс конторы^б здесь в Санкт-Петербурге или в Москве по рассмотрении той статс конторы, а именно: надлежащего всему Запорожскому Войску денежнаго жалованья четыре тысячи шестьсот шестьдесят рублей оным присланным полковнику Белому с товарищи всем двадцати человекам вообще кормовых на питье, дрова и свечи на здешнее пребывание двести рублей, издержанных ими присланными в дороге в проезд от Сечи до Санкт-Петербурга на корм себе и лошадям, всем же вообще сто двадцать семь рублей, на отпуске жалованья полковнику Белому пятьдесят рублей, писарю Андрю Семенову и асаулу Ивану Кухаревскому по тридцати,

по шести рублей каждому семнадцати человекам куренным атаманам, каждому ж по восемнадцати рублей и того пять тысяч четыреста пятнадцать рублей да прогонных денег под упомянутую жалованную всему войску денежную казну и под оных присланных полковника с товарищи на двадцать ямских подвод от С.-Петербурга до Сечи Запорожской в один путь, а буде надлежащее всему войску жалованье выдано будет в Москве, то под оных присланных до Москвы против дачи прошлаго 1755 года на шестнадцать, а от Москвы уже под них присланных и под денежную казну на означенное число на двадцать подвод, а под будущих с ними присланными для препровождения их и жалованной всему войску денежной казны в конвое обер-офицеру с солдаты на четыре ямские подводы от С.-Петербурга или от Москвы: (откуда тот конвой послан будет) до Сечи и обратно от Сечи до С.-Петербурга или до Москвы в оба пути сколько по указу надлежит и по выдаче из статк конторы в наш правительствующий сенат репортовать. Тому Запорожскому Войску на сей 1756 год велеть военной коллегии^в отпустить без замедления хлебнаго жалованья муки тысячу четвертей, круп на то число по пропорции как воинския дачи производятся из новосеченскаго или из других ближних к тому войску магазейнов^г, також пороху и синцу по пятидесяти пуд из ближних же к тому войску мест, дабы за перевоз онаго хлебнаго жалованья пороху и свинцу излишней дачи казенных денег не произошло, и сие хлебное жалованье, порох и свинец (из тех мест, откуда военная коллегия определит) отправить киевской губернской канцелярии к тому Запорожскому Войску в Сечу казенным коштом без передачи за перевоз казенных денег, военной же коллегии велеть для препровождения означенной жалованной всему войску денежной казны и означенных же ныне присланных запорожцов определить в конвой из С.-Петербурга или Москвы (откуда всему войску жалованье отпущено будет) обер-офицера с надлежащим числом солдат против прежних отправлений, а каким образом сему обер-офицеру, будучи в пути, при том препровождении поступать, о том форму инструкции с прежних отпусков в сенате сочиня, для дачи ему послать в военную коллегию при указе, а киевской губернской

канцелярии того конвойного офицера с солдаты по прибытии их в Киев оттуда обратно отпустить к команде; оставя у него прогонных денег на платеж за означенные четыре ямския подводы из выданного числа от статс конторы сколько надлежит, а затем достальные отдать тому обер-офицеру, кто из Киева послан будет, котораго с солдаты ж при оной казне и запорожцах до Сечи отправить из киевскаго гарнизона с надлежащею (о бережении в пути денежной казны, таож об отдаче оной по прибытии в Сечь кошевому атаману с войском, о взятии у него, кошеваго, о получении того жалованья репорта) инструкциею, а из киевской губернской канцелярии оный кошевого репорт прислать в наш правительствующий сенат, и о всем вышеписанным в статс контору, в военную коллегию и в киевскую губернскую канцелярию из нашего правительствующаго сената указы посланы, а буде оные полковник с товарищи в проезд их через Москву принуждены будут там за приемом надлежащаго всему войску жалованья (ежели оное выдать определится в Москве) некоторое время пожить, то им дать квартири от московской полиции, о чем, таож и о скорейшем отправлении их, запорожцов, из Москвы, из нашего правительствующаго сената в сенатскую контору^д ведение посланы. В С.-Петербурге июля 24-го дня 1756 года.

По ея императорскаго величества указу сенатор, тайный советник и кавалер князь Иван Щербатов^е.

Опубліковано: *Яворницький Д. Збірник матеріалів до історії запорозьких козаків // Твори у 20 томах. – Т. 2. Історія, краєзнавство, археологія. – Київ-Запоріжжя, 2004. – С. 134 – 135.*

№ 11

1756 р., липня 31. Санкт-Петербург. – Повідомлення гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про розміри виділеного на Військо Запорозьке грошового жалування та провіанту, а також платні депутатам від Запорожжя полковнику Федору Білому, писарю Андрію Семенову (Товстику) і осавулу Івану Кухаревському. № 664

149 Ея императорскаго величества Малой Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ, дѣйствителный камеръгеръ, императорской Санкт-Пѣтербургской Академіи наукъ президентъ, лейбъ-гвардіи Измайловскаго полку подполковникъ и обоіхъ російскихъ императорскихъ ординовъ, Святыхъ апостола Андрея и Алѣксандръ Невскаго, такожъ полскаго Бѣлого Орла и голстинскаго Стія Анны кавалеръ, Россійской имперіи графъ Кирилль Разумовскій

Войска Низоваго Запорожскаго атаману кошовому, старшинъ войсковой, атаманамъ курѣннымъ и всему Войску

При доношеніи вашемъ присланные къ намъ для полученія на сей 1756 годъ опредѣленнаго Войску Запорожскому денежнаго и хлѣбнаго жалованья, такожъ пороху и свинцю онаго Войска Запорожскаго полковникъ Федоръ Бѣлий с товарищи при листѣ нашемъ представлены были въ Правителствующій сенатъ, о чемъ и оному Войску уже чрезъ ордеръ нашъ, знать дано. А сего июля 28-го присланною къ намъ исъ Правителствующаго сената ея императорскаго величества грамотою объявлено, что въ ономъ Правителствующемъ сенатѣ опредѣлено по силѣ прежнихъ Правителствующаго сената опредѣлений противъ прежнихъ дачъ видать онымъ присланнымъ *от* Войска Запорожскаго полковнику Бѣлому с товарищи ея императорскаго величества обыкновеннаго жалованья на нынѣшній 1756 годъ из Штатсъ-канторы, а имянно: надлежащаго всему Войску Запорожскому денежнаго жалованья – четыре тысячи шестьсотъ шестьдесятъ рублей; онымъ присланнымъ полковнику с товарищи всемъ кормовыхъ // **149 зв.** на питье, дрова и свѣчи, на здешнее пребываніе – двѣсти рублей; издержанныхъ ими въ дорогѣ въ проездъ *от* Сѣчи до Санкт-Пѣтербурга на кормъ

себе и лошадямъ – всѣмъ вѣобще сто двадцать сѣмъ рублей; на отпускѣ жалованья полковнику Бѣлому – пятьдесятъ рублей, писарю Семенову и асаулу Кухаревскому – по тридцать шесть рублей. И того пять тысячъ четиреста пятнадцать рублей сѣмнадцати человекамъ курѣннымъ атаманамъ – каждому по восемнадцать рублей. Такожъ на прогоны под оную жалованную всему Войску казну и подъ нихъ присланныхъ и будущихъ въ конвоѣ оной казны оберъ-афицеру и салдатамъ надлежащее число денегѣ. Тому жѣ Войску Запорожскому на сѣй 1756 годъ Военной коллегіи отпустить безъ замедлѣнія хлѣбного жалованья: муки – тысячу четвертей, крупъ – на то число по пропорціи, какъ воїнскія дачи производятся, изъ новосѣченского или изъ другихъ ближнихъ къ тому Войску магазейновъ, такожъ пороху и свинцу по пятьдесятъ пудъ, изъ ближнихъ же къ тому Войску мѣсть, о чемъ всемъ, куда подлежить, ись Правительствующаго сената указы посланы. Чего ради об ономъ для извѣстія вамъ, кошовому запорожскому атаману, зъ старшиною и курѣнными атаманами и Войскомъ предлагаемъ. А при сѣмъ и сами тѣ полковникъ Бѣлий с товарищи отъсѣль отпущены.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

Въ С.-Пѣтербургѣ.

1756-го году, июля 31 д.

Помітка: вих. “№ 664”; “Полученъ октября 28 д. 1756 году”.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 149. Відпуск.

Опубліковано: Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2000. – Т. 2. – С. 123 – 124.

№ 12

1757 р., листопада 20. – Свідчення кодацького козака Івана Набока про компенсацію йому майором Парфенієм Щетініним^а за вкрадені коні десять рублів, та надання Набоком майору барана за дозвіл косити сіно при Усть Самарі, завіреного кодацьким писарем Андрієм Семеновим (Товстиком)

29 1757 года ноября 20 д.

От мене нижеподписанного дана сія моя сказка в Кошъ Войска Запорожского Низового втомъ, что состоящій в Богородичномъ

маіоръ Парфеній Щетининъ за сворованнїє у мене сивую кобилу да коня мишасеного в прошлом 755 году заплатилъ мнѣ десять рублей по причинѣ жалобы моеї на салдата Ливенского полку^б именемъ Федота. А за пропалую тогдаж в жиющого на Усть Самарѣ войскового товарища Семена Дерикорчли лошадь мастю вороную незаплатил, а толко сказал пушай онъ своего доискуется, я же за виплату ему Щетинину даль вовка. А сего году въ июлѣ мсцѣ помянутому Щетинину // **29 зв.** за позволеніє при Усть Самари сѣна косить даль баранца да горщикъ масла і сіє праведно показаль. К сей сказки кодацкий козаць Івань Набокъ подписался, а вмѣсто его неграмотного полковїи кодацкїй писарь Андрей Семеновъ руку приложилъ.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 29. Оригінал.

№ 13

1757 р., грудня 22. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландмілицького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра^а Кошеві про термінове направлення депутата від Коша і свідків у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі^б для завершення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетиніна і поручика Серкова^в та віддачу понад нормово викошеного сіна писарю Кодацької паланки Андрію Семенову (Товстику)

№ 3813

32 Ея императорскаго величества самодержицы всероссійской Воиска Запорожского Низового почтенному гспдну кошевому атаману Даниле Стефановичу с товариством і всему Воиску Запорожскому Низовому

Сего декабря 11-го дня в присланномъ *от* подполковника Ершова репорте обявлено. В силе-де указу Ландмилицкой канцеляріи^г о накошенномъ во излишекъ состоявшимі тамо при трехсотной каманде ландмилицькими и козацкими камандами сѣне, и в протчих причинимых ландмилицких полковъ: Ряского^д – маиоромъ Щетининым, Новосколского – порутчиком Серковым, и другими чина-

ми запорожским обывателям разных обидах слѣдствие производством хотя и началось и по тому дѣлу майоръ Щетинин, поруччикъ Серковъ и другие, касающіяся, допрашиваны и из запорожских обывателей некоторые при доказательстве оных представлены были. А по поданному к слѣдствию *от* определенного к тому *от* Войска Запорожского депутата Нестера Гаврилова^е прошению требуется: доколе все подлежащее к доказательству из обывателей собраны будут, производством оставить, а по удобности времени зачать сему опись и, что подлежитъ, *отдачу* учинить, почему явшее излишнѣе сено в некоторых состоящих по низу Днепра редутах определенному *от* Войска Запорожского старшине Новокодацкой поланки писарю Андрею Семенову и *отдано*, при котором описаніи и *отдаче* сена *тот* депутат Гавриловъ находился. А по окончаніи оного о прибытіи к слѣдствию с просителми оному депутату Гаврилову 19 и 28 да в Кошъ 15 и 28 числѣ минувшаго ноября¹ *от* него писано, токмо ис Коша – *будет* ли он, Гаврилов, с просителми прислан или другой кто, // **32 зв.** в *отвѣтъ* донне ничего не сообщено. И онъ, Гаврилов, вышеписанного 28-го числа извѣстием к нему писать, что он с помянутыми просителми хотя прибыть бы и имѣлъ, но по присланному к нему ис Коша ордеру велено, со определенным старшиною войсковым атаманом Григоремъ Лобуровским при Каменском ретранжементе^с жалованного на Войско Запорожское к постройке куреней несколько пудовъ принятъ железа и ему при том быть велено. А особливо *ж* будто за нынешним ненастным и холодом на реке Днепръ *от* великого вѣтру перевоз разбитъ і водою затонул и затем к производимому слѣдствию переехать ему невозможно, пока перевозъ не исправится. А неизвестно есть, что *тот* перевозъ какъ прежде, такъ и нне в целости состоитъ и переездъ чрезъ Днепръ свободной, и того ноября² 29 числа посланной из Войсковой генеральной канцеляріи Чеснакова полку хорунжеи Сава Еррошкевичъ^ж, слѣдуя из Сечи, чрезъ Днепръ переехал. И какъ видно, оной депутатъ толко нехотя с помянутыми

¹ Написано на місці витертого.

² Написано над рядком.

просителми прибыть к слѣдствию чинит одни *отговорки* и доводить до излишних переписокъ и ко остановки производствомъ дела, требовано, дабы то дѣло за неприбытиемъ депутата и доказателей і вперед не могло получать остановки и продолжене чрезъ представленіи излишние переписки и затрудненіи, о высылке ево, депутата, из доказателми в Старосамарской ретранжаментъ к слѣдствию или о присылке другога из старшинъ воисковыхъ в Кошъ о предложеніи.

Для того васъ, гсдна кошеваго атамана, прошу благоволите к реченному слѣдствию помянутого депутата Гаврилова или друго-го кого надлежитъ, тожь и доказателей выслать в непродолжителномъ времени и накрѣпко имъ подтвердить, чтобъ они до окончания онога были при томъ безотлучно, дабы в произвожденіи нима-лейшей остановки чинится не могло. И что учинено будетъ, за извѣстие сюда сообщитъ. // **39** О чемъ для вѣдома и к помянутому подполковнику Ершову указъ посланъ.

Ея императорскаго величества самодержицы всероссійской всемилостивѣишей государыни учрежденный генераъ-лейтнантъ, двора его императорскаго высочества камеръгеръ графъ Петръ Девизеръ

Декабря 22 дня 1757 году.

К. Бѣлевская³.

№ 3813.

Помітка на арк. 32: Пол. 12 гєнваря 758 году.

ЦДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 18. – Арк. 32, 39. Оригінал.

Опубліковано: Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2003. – Т. 3. – С. 488, 751 – 753.

№ 14

1758 р., березня 18. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландмілицького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексію Єршову про відправлення козаків для свідчення у справі щодо зловживання поручика Серкова при депутатах Нестору Гаврилову та Андрію Семенову (Товстику) і з проханням завершити слідство

50 Высокоблгородній и высокопочтений гспднь подполковникъ
Алеѣѣй Дмитриевичъ, гсдръ мой

От 23 генваря сего года к вашему высокоблагородию од [!] окончаніи¹ над порутчикомъ Серковым следствия ѿ Коша писано било². А какови от его³ запорожскимъ козакамъ приключени при⁴ Калмиюсѣ і туда в пути⁴ и доказивани обиди били⁵, какъ уже давно в точащемся следствіи явно і состоіть, за несисканием по невозможности и далекости, ⁴а паче бедности⁴, к тому следствию доказателю, ⁴в неприключеніи того⁴ на совѣсть⁵ и правную⁵ его присягу⁶, от дано било, і по какому указу, и с каковым определениемъ, в такову далнюю и небезопасную пограничность вишно⁷ зимное время с командою поднял пут⁸ і по такому времени мог причинит і уронъ, грабительства і побоєв⁹, козакамъ оскудѣнія, требованно сюда із [...] ^{10,4}, однакъ¹¹ въ Кошѣ ничего не получено. Без окончанія жъ¹²

¹ Далі закреслено порученого вам.

² Далі закреслено а что от Войска Сапорожского о приключившемся извѣстшейся.

³ Далі закреслено Серкова доказателям.

⁴ Написано на лівому полі.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано над рядком замість закресленого Серкова.

⁷ Далі закреслено і холо.

⁸ Далі закреслено і тѣмъ.

⁹ Далі закреслено времени.

¹⁰ Текст пошкоджено на одне слово.

¹¹ Написано над рядком замість закресленого и что по оному ваше високоблагородие учинит соблагоизволили, в отвѣтъ.

¹² Далі закреслено и опредѣления.

// 50 зв. тому следствию¹³ остатся над права и указы никакъ¹⁴ [...].

¹⁵Для того з содержанием прежнего моего з старшиною войсковою требования блговолѣте¹⁵, ваше¹⁶ високоблгородие¹⁷, предписаное над поручиком Серковим порученное¹⁸ следствие¹⁹, ⁴какъ в вишеписанном²⁰ положенним образом, такъ і за сѣна, по доказателствам и в поруганіи Войска і похвалках, чѣму доказател і нѣнѣ посилается – писарь бивший самарский Павло Зеленский^a, правосудним ⁵по указам⁵ рѣшением окончить²¹ при депутатах полковых старшинах Нестеру Гаврилову и Андрею Семенову⁴, даби в томъ ⁵еще болшеи⁵ давности, ²²а обидимим неудоволства²², височаишимъ же²³ командамъ представлений не послѣдовало ²⁴и не могло б произойти другим отвѣтам²⁴. И что ваше високоблгородие по сему учинит, соблгоизволите²⁵ увѣдомления²⁶ і требуемого о походѣ Серкова ізвестия ожидается.

В. високоблгород.

Марта 18 д. 1758 году.

Кошъ.

¹³ Далі закреслено без окончанія.

¹⁴ Далі закреслено не.

¹⁵ Написано на лівому полі замість закресленого и сих а яко.

¹⁶ Далі закреслено му.

¹⁷ Далі закреслено какъ.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого а особлыво над майоромъ

Щетининимъ к докончанію.

¹⁹ Далі закреслено предпоручено, вашего високоблгородия симъ прошу, ежели без доказателей оноє сие следствие, над Серковимъ производяшоєся, докончит и рѣшит указам монаршимъ противно не будет, купно при сем пре депутатъ Нестеру Гаврилову произвест по єя ім. в-а указам и без далнѣх напред турбаций.

²⁰ Далі закреслено такъ і за сѣна.

²¹ Далі закреслено і в Кошъ.

²² Написано над рядком замість закресленого и.

²³ Далі закреслено без.

²⁴ Написано над рядком замість закресленого не могло.

²⁵ Далі закреслено без.

²⁶ Далі закреслено не оставит.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 18. – Арк. 50. Відпуск.

Опубліковано: *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2003. – Т. 3. – С. 490, 757 – 758.

№ 15

1758 р., березня 19. – Ордер Коша депутатам Нестору Гаврилову та Андрію Семенову (Товстику) вирушати в Стару Самару задля слідства над майором Щетининим та порутчиком Семеном Серковим по скаргах на них запорозьких козаків

63 Ордеръ

Опредѣлєннимъ в следствіе в Стару Самаръ депутатамъ Нестору Гаврилову і Андрію Семенову

По врученнимъ вамъ з писемъ к следствію надобнимъ копиямъ и даннымъ в Кошѣ словеснимъ наставлєніямъ какъ вамъ и самимъ о производящомся над маіоромъ Щетининимъ і порутчикомъ Серковимъ следствіи доволно ізвѣстно, ехать в Старую Самаръ и явится у гпдина подполковника Ершова, коєму тоє следствіе произвєстѣ порученно, и врученніе вамъ писма до надлежащихъ рукъ доставит и о скорѣйшомъ производеніи того следствія и окончанія сообщить к дѣламъ доношєніємъ і требовать и вступая вамъ в тоє порученное следствіе поступать с *ответчиками* и судящими без всякой опасности и доказивали б вы подлежащее по правамъ и указамъ. А ежели какова *от* стороннихъ потачка моглаб следовать, чего накрѣпко імѣете блюсти, отомъ тотъ часъ к дѣламъ протєсти подавать і кому надлежитъ доказивать порочить и просить справедливства. И воемъ поступать вамъ вѣжливо, радѣтельно, неопуская ничего и малѣйшого постоянно і трезвенно всегда смотря и памятуя в каковихъ термѣнахъ и чего из Коша требуется на томъ и держатся. А доказателєй каковихъ вамъ надобно требовать *от* полковниковъ о вновеже причинєнныхъ *от* порутчика Зеленина кодацкому старшинѣ асаулу Никитѣ Планидину бранѣ безчєстію і похвалках^а, а протчїимъ // **63 зв.** обивателємъ Мѣтлицкому и кодацкому Христичу бат[ожжя] бояхъ и другихъ несноснихъ обидахъ^б, очемъ к гпдину подпо[лковнику] Ершову, а особливо к єго

сиятельству графу¹ Девиеру с пр[шєниєм] сатисфакціі писанно. Вамъ о скорѣйшемъ заразъ запрещ[єніи] порутчику Зеленину о воздержаніи его с командою и о сиску є[го] посєму в комисію старатся і просить прилѣжно гспдина Ершова, и что произойдетъ в Кошь ежечасто репортоват в обстоятелствѣ и бить вамѣ¹ при той¹ комисіи до окончания, писара ж Зеленского и Набока в доказателство взять і п[исар] Зеленскій перепискою вамъ помоществовать всего того дѣла неотмѣнно. Данъ марта 19 д. 1758 году.

К. А. Г. Ф. С.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 63. Відпуск.

№ 16

1758 р., березня 30. Старосамарський ретранжамент. –

Лист підполковника Олексія Єршова Кошеві про прибуття в Старосамарський ретранжамент депутатів від Запорозжя Нестора Гаврилова та Андрія Семенова (Товстика)

52 Ея императорскаго величества Воиска Сапорожского Нисоваго Его высокоблагородию гедну атаману кашєвому Григорью Федорову с старшиною Гсдрю моему

Два сообщения того Воиска Сапорожского сего марта от 17-го и 20-го числь сего числа мною получены^а, первое о скорєишемъ по укасомъ решєніи новомолского полку над порутчикомъ Серковымъ о битности єво в партіи для иыскания бєглыхъ такъ по селахъ следствеи; второе над маэорам Щєтининымъ в приємє имъ у вора Сасули краденыхъ лошадей^б по посылке са оными для кражи и в саплатє новокоидацкому казаку Набоку са краденыхъ лошадей денѣгъ оной Набок прислатъ к докасателству и депутаты от Войска Сапорожского Нєстеръ Гвриловъ, Андреи Семеновъ по онымъ делам¹ сего мєца 29-го дня¹ сдєсь при Старосамарскомъ ретранжаменте явились, и са отбытиємъ определеннаго к

¹ Написано на лівому полі.

¹ Написано на лівому полі.

произвождению техъ дель аудитора^в (кої нне порутчиком)² Усичева в Белевскую крепость производство остановились, а когда от того прибудеть то оныя дела производимы будутъ, очѣмъ и къ его графскому сиятельству репортовано.

Вашего высокоблагородия
гедря моего
покорны слуга
Подполковникъ Алеѣвъ Ершов

Марта 30-го дня

1758 году

С. ретранжементъ

Примітка: Пол. 3 марта.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 52. Оригінал.

№ 17

1758 р., жовтня 20. – Свідчення козака Корсунського куреня Івана Незная, який повернувся з Перекопу, про повернення з походу кримського війська без хана, відсторонення його від влади, очікування іншого хана із Царграда
213 [214] 1758 года октября 20 д.¹

Я ниже подписаній сею моею сказкою в Войсковой Войска Запорожского Низового канцеляриі^а обявляю², будучи ннѣ в кримьскому городѣ Перекопѣ по купечеству от вишписанного числа назадъ чрез семь недель видѣль я, что вишѣдшое било войско кримское з ханомъ на едисанских нага[й] возвратилось³ и чрез Перекопѣ йшло в дома свої дни з шестъ⁴ со всеми войсковими клеинотами и знаменами⁴, а притомъ войске хана не било, ⁴только купецъ російській Алеѣвъ Шостаковъ^б в Бакцисарь чрез Перекопѣ проехалъ, и его⁴ и от многих татар слихаль, что ханъ лишень чина

² Дужки автора.

¹ Далі закреслено прибивший з Криму козакъ в Вой. з. криї показал.

² Далі закреслено что будучи нинѣ сего октября въ 14 день.

³ Далі закреслено в дома.

⁴ Написано на лівому полі.

и остался по сей бокъ Перекопа ко Днепру, а на мѣсто его будетъ другой присланъ з Цариграда. И главнои толмачъ^в возвратясь при тим войске в Перекопъ тамошнихъ кантаржѣвъ^г и толмачѣвъ в нѣрли сажал и званиі ихъ лишилъ. А турки сказуютъ⁵ слава Богу, что хана^б обсенавлено, впередь будетъ тихо, мирно, болше же я ничего неслихал і невидѣль // **213 зв.** натом и подписуюся.

Козакъ куреня Корсунского Иванъ Незнай, а вомѣсто его в. к. Андрей Семеновъ подписался.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 36. – Арк. 213. Чернетка.

№ 18

Діловодний заголовок до справи про виклик в Генеральний військовий суд^а братів Андрія та Єлисея Терентенків задля вислуховування рішення суду стосовно позову на них лохвицького козака Микити Гараскевича

1 По доношенію суда Енерального

Ордеръ к атаману кошевому Воиска Запорожского з атаманами з товариствомъ о висилке в судъ Енер. ¹-буди находится¹ тамо Андрѣя і Елисея Терентенков для вислушанія в ономъ судѣ Енер. рѣшенія по іску козака² лохвицкого Никити Гераскевича³.

1759 годъ

Марта 21 д.

№ 2507; № 22; № 6347.

ЦДІАК – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 15604. – Арк. 1. Оригінал.

⁵ Далі закреслено что.

⁶ Далі закреслено лишили.

¹ Написано над рядком замість закресленого къ слушанію.

² Далі закреслено жителя.

³ Далі закреслено на отца их Терентенков козаков сотнѣ Лохвицкой.

№ 19

1759 р., березня 19. – Донесення Генерального військового суду гетьманові Кирилу Розумовському і Генеральній військовій канцелярії про розшук братів Андрія та Єлисея Терентенків на Запорозькій Січі задля слухання справи щодо позову на них лохвицького козака Микити Гараскевича та його сестри Марії Гарасковни. № 851

2 Ясневелможному високоповелителному гспдну гспдну Маляя Россіи обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетману, ея императорскаго величества дѣйствителному камергеру, императорской Санктъ-Петербуржской Академіи наукъ президенту, лейбгвардіи Измайловскаго полку подполковнику и обоіхъ російскихъ императорскихъ ординовъ святихъ апостола Андрея и Александръ Невскаго, такожъ полскаго Бѣлого орла и голстинскаго святия Анны кавалеру, Россійской імперіі графу Кириллу Григорієвичу его сиятелству Разумовскому

Въ Генералную войсковую канцелярію

От Генералнаго войскового суда

Доношеніе

Въ судѣ войсковомъ Генералномъ слушано дѣла по іску козака жителя лохвицкаго Никити Гараскевича и его сестри Марини Гарасковни якоби о неналежномъ завладѣніи умершимъ козакомъ лохвицкимъ Семѣномъ Терентієвимъ наслѣдственнихъ его Гараскевича лѣса зъ садомъ, полемъ и сеножатми и о протчемъ, рѣшеннаго перво сотникомъ, что ннѣ полковій лубенскій судія Василюмъ Стефановичемъ і опосля въ полковои лубенской канцеляріи^а; по апелляціи же онихъ Гараскевича зъ сестрою въ Генералній судъ къ разсмотрѣнію взятого, по которому дѣлу понеже по разсмотрѣніи оноу усмотрено яко по измѣртвіи показаннаго Терентієва отъ стороны его судніе рѣчи и все дѣло производимо било подъ именемъ дѣтей его, а дѣти оноу Терентієва два сини // 2 зв. при произвожденіи суда били малолѣтними и показани имъ лѣта єдному Андрію четырнадцять, а меншому Елисею восемь, да изрѣшению въ полковой канцеляріи того дѣла въ слушаніи рѣшенія оніе Терентієви сини въ доволствахъ или недоволствѣ не

подписались; старшій же съ них Андрѣй подпискою показаль, что без брата своего Елисея малолѣтнего даби на предки *от* него спору небило подписатся онъ опасень, по исчислению же тому Елисею съ показанія *от* его въ 1746 году, какъ дѣло производитсь началось, лѣтахъ уже нинѣ болѣе двадцяти лѣтъ виходить, почему в силѣ правъ лѣтъ уже совершенних, зачѣмъ, понеже подпису ихъ на рѣшеніи полковомъ въ доволствіи или недоволствіи по надлежащому порядку необходимо битъ надобно, для того посланнимъ зъ Генералнаго войскового суда въ сотенное лохвицкое правление^б указомъ велено онихъ Андрѣя и Елисея Терентіевих дѣтей вислатъ въ судъ Генералній при доношеніи, но зъ оногo сотенного правленія въ судъ Генералній доношеніемъ представлено, яко по учиненной *от* того сотенного правленія съправки явилось, что упоминаемих умершего козака Терентіева дѣтей Андрея и Елисея въ Лохвицѣ и нигде въ Малои Россіи неимѣтся, а находятса оба въ Сечи Запорожской, а какъ вишше значить упоминаемое полковой Лубенской канцеляріи рѣшеніе реченнимъ Терентіевимъ синамъ неминуюемо должно обявить, безъ обявления же оногo тое дѣло разсматривать и рѣшит не доходитъ въ силѣ права книги статута роздѣла 4-го // 3 артикула 86-го. Для того о вишшеписанномъ въ Генералную войсковую канцелярию судъ Генералній представляеть даби *от* той Генералной войскової канцеляріи въ Сѣчъ Запорожскую къ атаману кошевому о висилки ихъ Терентенковъ въ судъ Генералній для вислушанія имъ показанного полковой канцеляріи рѣшенія и для подпису на оному въ доволствіи либо недоволствіи предложено было.

Ілия Хурманъ

1759 года.

Марта 19¹ д.

№ 851

Примітка: Пол. 1759¹ году марта 21¹ д. Записан к докладу.

ЦДІАК – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 15604. – Арк. 2 – 3. Оригінал.

¹ Підкреслено.

№ 20

1759 р., березня 2[1]¹ – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про пошук і відправку в Генеральний військовий суд братів Андрія та Єлисея Терентенків в справі позову на них лохвицького козака Микити Гараскевича за нібито неправомірно відібрані землі їх батьком Семеном Терентенком

4 Ордеръ із Генеральной вой. крії високоблагородному гспдну атаману кошевому Войска Низового Запорожского, стар. войсковой, курѣннимъ атаманамъ з товариствомъ³ Сего марта² д.³ доношениемъ⁴ къ Генер. вой. крії⁵ представлено, ⁶в том же Генер. судѣ⁶ слушано дѣло по иску козака жителя лохвицького Никити Гараскевича і его сестри Марини Гарасковни, якобы о неналежномъ завладѣнні умершимъ козакомъ лохвицькимъ Семеномъ Терентієвимъ наслѣдственныхн его Гараскевича лѣса з садомъ, полемъ і сѣножатми і о прочемъ, рѣшено перво сотникомъ (что ннѣ пол. луб. судія)⁷ Василемъ Стефановичемъ, а посля в пол. луб. крії; по апелляціи же де оних Гараскевича з сестрою в Генер. судѣ к разсмотрѣнію взятого, ⁸а по тому де дѣлу⁸ при разсмотрѣніи оногo усмотрено, яко по измертвіи показанного Терентієва от стороны его судніе рѣчи і все дѣло производимо было под іменемъ дѣтеи его, а дѣти де оногo Терентієва два снѣ⁹ при произвожденіи суда были малолѣтними і показанни імъ лѣта: одному Андрѣю 14, а меншому Елисею 8; да і за рѣшеніемъ де в пол. крії того дѣла в слушаніи рѣшенія оніе Терентієви снѣ в доволствѣ // **4 зв.** ілі недоволствѣ не подписались; старший же

¹ Дату встановлено за документом № 18.

² Число не вказано.

³ Написано над рядком.

⁴ Написано над рядком замість закресленого присланимъ.

⁵ Написано замість закресленого крію доношениемъ.

⁶ Написано на правому полі замість закресленого в судѣ дв. вой. Генер.

⁷ Дужки автора.

⁸ Написано на правому полі замість закресленого по которому де дѣлу понеже.

⁹ Мається на увазі сини.

де с них Андрѣй подпискою показали, что без брата своего Елисея малолѣтнего дабы наперед *от* него спору не было подписатся онъ опасень, по ісчисленію же де тому Елисею с показанія *от* его в 1746-м году, какъ дѣло производится лѣтах уже ннѣ болѣе 20-ти лѣтъ, виходит почему в силѣ прав лѣтъ уже совершенних, зачемъ де понеже подпису их на рѣшеніи пол. в доволствіи или недоволствіи по надлежащому порядку необходимо бытъ надобно. І для того де по посланному з оного Генер. вой. суда в сотенное лох. прав. указу о присилке реченних Андрѣя і Елисея Терентіевих дѣтей в судъ Генер. при доношеніи з оного сот. прав. доношеніемъ в судъ Генер. представлено, яко по учиненному з того сотен. прав. справки явилось, что упоминаемых умершего козака Терентіева дѣтей Андрея і Елисея в Лохвицѣ і нигде в Малой Россіи нѣтъ, а находятся де оба в Сѣчи Запорожской¹⁰ онимъ есде Андрею і Елисею Терентіевимъ неминуемо должно (какъ вишше значит)⁷ упоминаемое пол. луб. крїи объявил, без них¹¹ то дѣло разсматриват и рѣшит не доходит по силѣ прав малор^a. і прошено оного суда Енер. доношеніемъ к вамъ предложения о висилке их Терентенков¹² в судъ Генералний для визше писанной // **5 [4]** надобности¹³-по опредѣленію Генералной¹³ войсковой крїи¹⁴-предлагается вам¹⁴ кому надлежит¹⁵-приказат ежели¹⁵ виш писанніе³-Андрѣй і Елисей³ Терентенки в Сѣчи Запорожской¹⁶-ннѣ находятся¹⁶ то¹⁷-их для¹⁷ вислушания оного¹⁸ рѣшенія вислат¹⁹ в Глухов в судъ Генер.²⁰-не продолжител-

¹⁰ Далі закреслено а.

¹¹ Далі закреслено же де.

¹² Виправлено з Терентентенков.

¹³ Написано на правому полі замість закресленого для того.

¹⁴ Написано на правому полі замість закресленого велѣно послать к вамъ сей ордер и чрез оный предложить, чтоб.

¹⁵ Написано на правому полі замість закресленого за то было *от* васъ справясь буди.

¹⁶ Написано над рядком замість закресленого сишутся.

¹⁷ Написано на правому полі замість закресленого сюда для.

¹⁸ Написано над рядком замість закресленого в судъ Генер. помянутого.

¹⁹ Написано на правому полі замість закресленого висланоб било их Терентенков.

но⁻²⁰ і Генералную вой. крію отрепортовать, а о сѣм же ко видѣнію і в оний Генер. суд ордер посланъ.

1759 марта 2²¹ д.

ЦДДАК – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 15604. – Арк. 4 – 5. Чернетка.

№ 21

1759 р., липня 24. – Донесення Коша київській губернській канцелярії, засвідчене військовим канцеляристом Андрієм Семеновим (Товстиком), про неправомірне взяття мита з перевезення харчів на Переволочанській митниці^а в запорозького козака Григорія Повтавця і роменського козака Романа Щербини та з проханням повернути взяті з них гроші

21 [37] Копія

В киевскую губернскую канцелярию

Доношение

Прошлого 758 году октября от 16¹ д. от Коша Войска Запорожского Низового о взятых противоуказно и ненадлежаще при Переволочанской таможенѣ бывшим директоромъ Тапойловимъ за привозимие в Сѣчъ Запорожскую у козака запорожского Григория Повтавця і козака полку Лубенского^б города Ромна^в Романа Щербини съестные і питейные і протчие припаси, імено в Повтавця пятьдесятъ рублѣй а у Щербини двадцать три рублѣ і двадцать копѣекъ денгах киевской губернской канцелярії репортомъ било представлено с прошениемъ техъ ненадлежаще за више писание з Малой Россіи въ Войско Запорожское провозимие припаси, за которіе височайшимъ опредѣлениемъ нікакой пошлины взимать всемилостивѣйше запрещено, оним директоромъ взятых денегъ тѣмъ хозяевам в кохъ взяти возвращения [...] ² потому в киевской губернской канцелярії учинено Кошѣ Войска Запорожского Ни-

²⁰ Написано на правому полі замість закресленого за репортомъ в скорости в сиске несмотра нѣнакие ихъ отговорки.

²¹ Далі аркуш пошкоджено.

¹ Підкреслено.

² Одне слово не прочитано.

зового никакой резолюції і донинѣ не получивъ. При той же переволочанской // **21 зв.** і при других пограничных днепровских таможнях і нинѣ в противность више писаному височайшому всемилостивѣйшому определению з везомих з Малой Россіи въ Войско Запорожское для здѣшних расходовъ съестных, питейных і других припасовъ не такъ пошлины якъ разніе вимагательства немалим числомъ взимаются, очемъ въ пресѣченіе такихъ происходствъ і поннѣ киевской губернской канцеляріи представляя прошу више писание в противность височайшихъ указовъ при Переволочанской таможенѣ за провозиміе въ Войско Запорожское съестные і питейные припасы узятіе імено у козака запорожского Повтавця пятьдесятъ рублей, а у козака роменского Щербини двадцятъ три рублѣ и двадцятъ копѣекъ денгы приказать кому надлежитъ возвратит і сему нарочно³ посланному отдать к привозу оних в Кошъ для отдачи напрасно обидимимъ хозяевамъ, а чтобъ впредъ при тѣхъ таможняхъ за таковыя въ Войско Запорожское з Малой Россіи привозиміе припасы в противность указовъ пошлины іли какихъ отъ служителей таможеіныхъ здирствъ взимано небыло, отомъ тѣмъ таможнямъ яко пограничнымъ отъ киевской губернской канцеляріи запретитъ, даби чрезъ то по здешней пограничности і неутерпности непроизойшло отъ Войска далнѣхъ жалобъ, а тѣ таможенѣ видя над собою неопущение напрасно взятого могли бъ впредъ выдерживать // **24 [40]** запорожскимъ козакамъ і малороссиянамъ въ Сѣчъ слѣдующимъ съ харчами приключатъ неуказныхъ обидъ і взятковъ, і что воспослѣдуетъ чрезъ сего нарочного ожидаемъ милостивой резолюціи.

1759¹ году

Іюля 24 д.

Кошъ.

На скрипахъ аркушів: Свѣдитель // ствоваль канцелярысть Андрей Семеновъ.

Съ подлиннимъ читаль // подканцеляристъ Петръ Уманецъ.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 64. – Арк. 21, 24. Копія.

³ Далі закреслено му.

№ 22

1759 р., липня 24. – Донесення Коша київській губернській канцелярії, засвідчене військовим канцеляристом Андрієм Семеновим (Товстиком), про повернення грошей потрачених на перевезення жалування на Військо Запорозьке з Переволочної^а на Січ

22 [38] Копия

В киевскую губернскую канцелярию

Доношение

Прошлого 758-го¹ года ноября от 6¹ д. оной киевской губернской канцелярії от Коша Войска Запорожского Низового репортомъ представленно і прошено издержаннихъ денегъ от Войска Запорожского з войсковою суммы на уплату за привоз з Переволочной в Сѣчь въсемилостивѣйшемъ жалованіи отпускаемого пороху и свинцю, кое всевисочайше повелѣнно киевской губернской канцелярії в Сѣчь Запорожскую доставлять казеннымъ коштомъ зъ оной киевской губернской канцелярії с казенной сумми возвращенія і приложенныхъ при томъ служаще к тому и височайшихъ указовъ копіи но на то представленіе и [...] ²никакой резолюціи Кошъ Войска Запорожского в полученіи неимѣеть, очемъ вторично нинѣ киевской губернской канцелярії представляя прошу више писанніе издержанніе сдешней войсковою суммы на уплату за перевоз з Переволочной в Сѣчь Запорожскую зъ 1752¹ года июля 27¹ дня поровхового // 22 зв. і свинцового годового жалованья денги, о коихъ сколько числомъ саплаченны за 756¹, 757¹ і 758¹ года сума представленная явствуєть, за всѣ више писаніе от 752 года издержанное равнымъ числомъ за всякой годъ чрезъ сего нарочно съ симъ посланного з казенной суммы в силу височайшего определения Войску Запорожскому Низовому повелѣтъ возврати[ть] и отпустить за роспискою и что на сие воспослѣду[еть] милостивою резолюціею Кошъ Войска Запорожскаго снабдитъ чего і ожидаю.

¹ Підкреслено.

² Одне слово не прочитано.

1759-20¹ года

Июля 24¹ дня.

На скрипах аркушів: Свѣдитель // ствоваль канцеляристь Андрѣи Семеновъ.

Съ подлиннимъ читаль // подьканцелярист Петръ Уманецъ.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 64. – Арк. 22. Конія.

№ 23

1759 р., жовтня 8. – Рапорт запорозьких депутатів в Кіш про недопуск до опису земель запорожців з боку слобідської депутації та арешт запорозького писаря Андрія Семенова (Товстика) комендантом фортеці Святої Єлисавети Матвієм Муравйовим^а

123 В Кошъ Войска Запорожского Низового велможному і високородному гпдну атаману кошовому Алеѣью Бѣлицкому^б з достойно почтенною старшиною

Всепокорнѣйшій репортъ

По отправленіи велможности вашей нас снаряженною командою по сенатскому указу для межования запорожских с новопоселеннымъ Слободскимъ полкомъ^в земель, ми сего октября 3 д. под крѣпость Святія Елисаветы^г прибили. А за прибитиемъ нашимъ в гспдна брегадира и крѣпости Святія Елисаветы коменданта Матвея Артамоновича депутатов для показанія и описанія нашей запорожской землѣ требовано, по которому требованію опредѣлени съ ихъ сторони полковій обозній Михалча да порутчик пермского полку княз Волконскій, і два сотники: Чечель и Авраменко. І с приезду их к намъ в команду разговори с нашими депутатами были таковы, дабы от новосербской гранѣ имъ слобожанамъ по указу сенатскому дан землѣ на двадцят верстѣ. Гспднъ брегадир до того насъ весьма недопускает, и оние депутаты и обозній без приказа его брегадира чрезъ данное имъ наставленіе, отводитъ нехотят, и немалое осердченіе, понеже сами собою без наших депутатов и до приезду нашего описанія землѣ до своего полку гранѣ положили до устя Камянки, которая в Ингуль лежит, да на устя Зеленои и Комисарки, которій подлежатъ прямою чертою ко Днепру, съ чего видячи

ми такові их самих без указа сенатского в землѣ нашей упорства немалую признаемъ себѣ обиду. А сего *же* октября 7 д. писменно к нему гспдну брегадиру *от* нас сообщено, что весьма оною чертою и о не дозволении *от* них мѣрат землю обидими остаемся, послань билъ писар Андрѣи Семенов, котораго по сердцамъ прочеть после под карауль узять приказалъ, которой // **123 зв.** и до днес содержится без жадной винности.

Того рады велможности вашей с покорностию нашею чрезъ нарочних сих к вамъ посланных извѣствуя, просимъ на сіе наше увѣдомленіе *от* Коша о таких намъ послѣдовавших причинъ в скорости писменно уведомит, дабы в напрасности время нашою ездою нетеряет, а ежели в скорости прислано битъ *небудет*, тои сами в скорости в Сѣчь ехат намѣрены, и осемъ в покорности нашей репортуемъ.

Бившій Войска Запорожского кошевій Григорий Федоров с товариствомъ

1759 годъ, октября 8 д.

Примітка: Пол. 15 октября 1759.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 123. Оригінал.

№ 24

1759 р., жовтня 8. – Лист Олександра Яковлева запорозьким депутатам про затримку запорозького полкового старшини Андрія Семенова (Товстика). № 529

124 **Благородны і высокопочтенны Воиска Запорожского гсдинь бывшеи кошевой атамань**

Мои благодетель

Вчешашнего числа Запорожской Сечи казакъ полковой старшина Андреи Семеновъ за похвалъныя слова в присудствии гдна брегадира и крепости Святыя Елисаветы каменданта для допросу удержанъ означенной крепости при гарнизонной канцеляри^а.

Вашего благородия покорный слуга

Александръ Яковлевъ

Октября 8-го дня

1759 году

№ 529

Примітка: Получено октябра 8 д. 1759 году.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 124. Оригінал.

№ 25

1759 р., жовтня 11. на р. Гола Кам'янка. – Рапорт запорозьких депутатів в Кіш про намагання слобідських депутатів включити під Нову Сербію запорозькі землі, обставини затримки запорозького писаря Андрія Семенова (Товстика) комендантом фортеці Святої Єлизавети Муравйвим, хід слідства та повернення запорозької депутації на Січ
132 Велможному и високородному гспдну кошовому атаману Алезью Григориєвичу его велможности Бѣлицкому з войсковою старшиною и курѣнными атаманами
Покорнѣйшій репортъ

Напред сего с нарочними атаманомъ перяславскимъ Василемъ Пишмичемъ^а да Даниломъ Тараномъ доносили вашей велможности о здешнихъ обращенияхъ, а в то время когда отправка тогда темъ нарочнимъ била опредѣленной от вашей велможности полковій писар Андрей Семеновъ Товстикъ в крепости по приказу брегадира содержался под карауломъ, а почему в ниже слѣдующемъ доношу.

Что касалось по дѣлу к описанию земель отомъ всемъ к гспдну брегадиру его високородію Муравьеву не съ одного лѣста писали, и на то получали сходственніе ответи, напоследокъ же того помоему требованію будучи ставкою под кѣрепостю писали к его високородію гпдну брегадиру о скорой присилки к намъ от кѣрепости депутатовъ, почему и комнѣ о скорой присилки писано съ обявлениемъ кто именно опредѣленъ в депутаты. Напротиву чего я обявил чрез писмо к опредѣленному къ сему описанію обозному Михалчатѣ тож писалъ о скоромъ его приездѣ комнѣ, на что онъ писменно скорой свой приездъ обявилъ, и къ намъ в нашу ставку сего октябра 7 числа приехали. С нимъ были астраханского гронадерского полку^б порутчикъ князь Волконскій, сотники два – Авраменко и Чечель да саржантъ заюшой [!] геодезийской науки, и онъ обозній данній ему ордеръ при томъ во мѣсто инструкції

рописаніє обявилъ, а на томъ рописаніи написано сверху: “В секретѣ содержатъ”, ис которого рописанія усмотрелъ я, что написанніе в немъ урочища весьма несходно противу сенатской грамоти, с которой и я при себѣ копию имѣю, для того что оною повелено на двадцят версть слободскому народу селится, а потому рописанію, как они нинѣ розездъ чинят, сугубо и болше против того височайшого опредѣления может бит.

Для чего я по отездѣ оногo обозного писалъ к гспдну брегадиру, что как я от оногo обозного слыхалъ и будучій при мѣне писар тое рописаніе видѣлъ, что по тому прописаннимъ в ономъ рописаніи урочищамъ не слѣдует мнѣ итит, для того что грамота сенатская повелѣвает слободскому здешнему полку селеніе имет на двадцят версть, а по нашему знанію тех мѣст и урочищъ положеніе от сербской границѣ болше сорока версть и далѣе состоит, за тѣм писмомъ, которое послалъ с писаремъ просилъ обявит указъ, подлѣно л по тѣ мѣста, которіе в рописаніи означени, велено под слободское селеніе принят, причемъ я и устно // **132 зв.** писару велѣлъ отомъ же указѣ, чтоб з нашей стороны несумнительно било, его високородію гпдну брегадиру донест и просит оной указ показат.

На что онъ будучи тогда пермского полку у полковника Гурева квартири, в вечеру отказаль “я де самъ указъ”. Когда ж далѣ писар того ж указа потребоваль с тѣмъ договоромъ, что ежели б тотъ указ Войску Запорожскому вѣстимъ билъ, то уже противится никак неможно, а ежели того указа с нашей стороны незнатимут, то, чтоб далѣ неучинилося драци потому что наши всѣ здешніе мѣста и запорожци за свої почитают, как в грамотѣ и в присланномъ крепости Свтія Елисаветы к гспдам комендантам указѣ означено, всѣ сѣ мѣста под запорожскимъ владѣніемъ или точно сказат, что всѣ запорожскіе землѣ, на коіх Нова Сербия^в и Слободскій полкъ поселилис, велено описат.

Напротиву тѣх рѣчей гспднъ брегадир разгнѣвался и велѣлъ писара взят под караулъ, которой и содержался на обвахтѣ двое суток, где ж веля его взят под караулъ, как вишь писано, в кварталѣ полковника, того часу отехал в Чорной лѣсѣ, отудова по приездѣ третого дня в вечеру билъ в канцеляріи, куда і писар призван билъ, а до приходу его в канцелярию об отпуски писара в

его квартири просили полковник Вербицкій и дригіе. Когда *ж* призывали в канцелярію писара, спрашивали его по чіему наставленію говорилъ будто такіе речи, что “ми по тѣмъ урочищамъ, которіе написани в росписаніи не поѣдемъ и учинимъ драму”.

О семъ делѣ с писара допросъ взятъ, а при допросѣ спрашивано его, кѣто на такову рѣчь его наставлялъ и ест ли в его какіе согласники, онои писар в допросѣ показаль, что на то ему приказу небыло такову рѣчь говорит и согласниковъ никаких дотого жъ небыло, и самъ таковой речи не говорилъ, а говорилъ так “ежели указъ знали тоби и спорит нелзя”. Когда *ж* брегадиръ сказаль, что точно так говорилъ, что “будемъ драмся”, то писаръ сказаль в допросѣ: “развѣ де я тогда обезумился и незналъ, что говорилъ”, то тогда аудиторъ Гаврило Ивановичъ по подсказаль “такта и говори”, и потому написано в допросѣ, что писаръ говорилъ таковую рѣчь, что будемъ драмся по своему легкомислію, на чѣмъ будучи въ арестѣ принужденъ и подписатись для того, чтоб безвинному человѣку в такой нуждѣ напрасно не страдают. Сверхъ же того с полковника и других, которіе сними били, взята росписка, что они писара приняли на руки, и так отпущенъ и сабля отдана ему. Наконецъ же по приказу его прийшли в квартиру его благодарит за отпускъ, то онъ брегадиръ писару говорилъ: “я де надѣюс, что ти впредь будешь мнѣ другъ”, однакъ еще напередъ в канцеляріи сказиваль: “немного говори да знай і и с кимъ еще говоришь”.

Ми же все следуемъ до Сѣчи, присемъ всемъ доношу и предаю вашей велможности и всему обществу под високоє разсмотреніе. Впрочемъ же устно донесъ за прибитіемъ имѣю, притомъ совсеми гспдами обретающимися сомною вашей велможности з воисковою старшиною и гпдами курѣнными атаманами поручаюся в милоственной респектъ и тако пребуду.

Велможности вашей покорнѣйшіе слугы
Грігорій Федоровъ с товариствомъ

1759 году

Октябра 11 д.

От устя Голой Камянки.

Примітка: Пол. 15 октября.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 132. Оригінал.

1759 р., жовтня 16. – Донесення полкового старшини Андрія Семенова (Товстика) у Військову канцелярію Коша про передумови та перебування його під слідством у зв'язку з його арештом комендантом фортеці Святої Єлисавети Матвієм Муравйовим

133 Ея императорскаго величества Войска Запорожского
Низового въ Войсковую канцелярию
Пожорное доношеніе

Кѡ описанію запорожскихъ земель при опредѣленнихъ зъ стороны запорожской гспдхъ депутатахъ пѡ опредѣленію Войсковой канцеляріи находился я для исправления всѣякихъ случающихся пыменнихъ дѣлъ в должности пысаря, и в силѣ высочайшего указа, коімъ повеленно притомъ описаніи запорожскихъ земель битъ *от* крепосты Святыя Елисаветы нарочнимъ к гспдну бригадыру и крепосты Святыя Елисаветы коменданту Муравьеву неѡднократно *от* здешней стороны состоя близь слѡбодской грани пысано требуя присилки туда слѡбодскихъ депутатовъ, но токо хотя *от* него гспдна *от* него гспдна бригадира въ *ответъ* писанноу, чтоу прислани будутъ депутаты, ѡднакъ оны туда къ границѣ слѡбодской не прибилы, для чегѡ запорожские депутаты, чтобы удобного времени в порученномъ дѣлѣ не терят, принуждены ехать до крепѡсты.

За прибитіемъ туда тож писменноу требовали присилки депутатовъ, почему *от* крепосты Святыя Елисаветы гспда депутати слѡбодскогоу полку ѡбозний Мыхалча да астраханскогоу // **133 зв.** гранѡдерского конного полку порутчикъ князь Волконский с протчіиы къ здешнимъ запорожскимъ депутатамъ прыбилы, и врученніе имъ *от* гспдна бригадира ордеръ и росписание на каковы рѣчки и урочища итить ѡбъявылы, въ коіхъ усмотренноу, чтоу весьма болѣе двадцати верстѣ для слѡбодского селенія прописанно в томъ росписаніи мѣста, и потому согласія между ѡбоіма сторонами неучилось.

А по *отездѣ* онихъ депутатовъ в повеленной имъ путь гспда запорожские депутаты приказали мнѣ къ егѡ высочорѡдию гспдну бригадыру напысать писмѡ с требованіемъ ѡбъявления указа под-

линно л повеленно под слободское селеніе болѣе двадцати верстѣ оставить земли, с которимъ писмомъ сего теченія въ 7 день к нему гдну брегадиру я и отправленъ, и подал оноѣ на пути и вслѣдъ за онимъ явился у него у квартерѣ пермского полку у гспдна полковника Гурѣва в вечеру и просилъ резолюціи. Но онъ на то отказалъ, чтобъ ехалы по данному ѡбозному росписанию, ѡднакъ я устно просилъ объявить указъ притомъ представляя, что гспда депутаты слободские поехали описовать земель сами, и буды надъ указное ѡпредѣленіе слобожанамъ отведуть, а нашей стороны ѡ прибавки землѣ указа не вѣдаютъ, а козаки до первоучиненной гранѣ за свое, слобожане же тожь чрезъ первую грань внутрь сюда за свое почитатимуть, то таковому незнанію, чтобъ между козаками и слободскими // 135 людми съсоры і дракы вьсѣгдашней не чинилось, а чрезъ те нечтѡ инное будеть следовать какъ представленіе і затрудненіе командамъ и далние клопоти.

За какову мою рѣчь онъ гспднъ брегадиръ разсердясъ навязался на мене, что будто бы я говорилъ будемъ драться, а не такъ какъ вышеписанно, і потому гневу приказалъ взять мене под карауль, ѡткол я и отведенъ в крепость на обвахтъ, где содержался чрезъ два дни. А онъ гспднъ брегадиръ тогда же съ квартери оног гдна полковника Гурѣва отехал в Черной лѣсь, и по прибитии ѡттол явился я у него по приказу егѡ въ канцеляриі, где при немъ секретаръ Попов с меня допросъ снималъ. И хотя я пред нимъ многократнѡ себе ѡправдал, что такой рѣчи небыло, а говорилъ какъ предписанно, но секретаръ в допросѣ написалъ якобы говорил. Я по своему легкомислию такову рѣчь на которомъ допросѣ будучи мнѣ под арестомъ і небивалому в таковыхъ напастяхъ, и чтобъ далѣе напрасно не страдать, по ихъ приказу принужденъ поодписатся и по подписѣ отпущенъ к гспдмъ депутатамъ, ѡчемъ Войсковой канцеляриі представляю в милостивое разсьмотреніе.

Полковій старшина Андрей Семѣновъ

1759-го году

Октябра 16 д.

Примітка: Поданно октября 17, 1759.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 133, 135. Оригінал.

1759 р., жовтень. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії та гетьману Кирилу Розумовському про арешт комендантом фортеці Святої Єлизавети Матвієм Муравйовим запорозького писаря полкового старшину Андрія Семенова (Товстика). № 3884

144 По титулѣ яснѣвелможного

В Генерал. в. крію

Покорний репортъ

По извѣстному описанію запорожскихъ земель каково препятствіе в недокончаній оних послѣдовало и [...] ¹ и для чего оноє остановилось, отом вашей яснѣвелможнос[ти] *от* меня сего теченія *от*² чис[ла] донесено. А сего числа д[о]полненіе оногo брегaдиpа н[а] тихъ и не повеленних за [...] ¹ почему онъ гспднъ брегaди[рѣ] бывшего при запо. депутатах³ писаря⁴ полкового старшину Андрея [Семѣ]нова велелъ взятъ под кара[ул], под коімъ и содержатъ во еди[ну] обиду и дасажденіе, ⁴ каково *от* него Семенова⁵ подано⁴ доношениѣ⁶ ⁴-с оногo при сем⁴ точную⁷ копию⁸ прилагае[тсѣ]⁹, ¹⁰-яко з сего⁻¹⁰ видимо, что⁵ не для¹¹ ¹²-чегo и кого такъ⁻¹² чинитсѣ *от* него брегaдиp[а] какъ толко к большому прих[ва]ченію запо. земель ⁴*от* брегaдиpа Муравѣва⁴ по его самоизволству к крайне-

¹ Далі аркуш пошкоджено на одне слово.

² Далі закреслено 15.

³ Далі закреслено написано на лівому полі в должности.

⁴ Написано на лівому полі.

⁵ Написано над рядком.

⁶ Написано над рядком замість закресленогo з чегo признават при семъ с подани[мъ] *от* него Семенова доношениємъ.

⁷ Виправлено з точная.

⁸ Виправлено з копія.

⁹ Виправлено з прилагаем.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленогo із чегo.

¹¹ Виправлено з чегo.

¹² Написано над рядком замысть закресленогo след[о]вало.

му утѣсненію За. Войска¹³ ваше[и] я-велти под високоє и благора[з]-
смотреніє⁵ и защищеніє⁵ представляю.

1759 года

Октяб.¹⁴ д.

№ 3884 З. В. К.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 144. Чернетка.

№ 28

1759 р., листопада 9. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з повідомленням про відправку копій донесень гетьманові Кирилу Розумовському щодо утисків з боку депутатів слобідського полку та арешту писаря Андрія Семенова (Товстика). № 6552

153 Ордеръ изъ Генеральной войсковой канцеляріи высокоблагородному гспдну атаману Войска Низового Запорожского, старшинѣ войсковой, курѣннымъ атаманамъ и всему товариству По доношеніямъ вашим, которим вы представляя, 1-м, что зъ Сѣчи Запорожской депутаты съ присланными *от* Генеральной канцеляріи старшинами сехались было для описанія запорожскихъ земель и угодій, но высланные де *от* господина брегадира и крѣпости Свтія Елисаветы коменданта Муравьева депутаты слободскій полковый обозный Михалча да Астраханского гранодерского полку порутчи[к] князь Волконскій прибывъ объявили данное имъ *от* он[ого] господина брегадира Муравьева письменное росписаніе, в каторомъ де имъ велено под слободское поселеніе еще до тридцяти, а в инныхъ мѣстахъ до с[оро]ка и до пятидесяти версть принять, и по тѣ д[ѣ] мѣста запорожскимъ зелямъ описанію толко *быт*, а за тѣ мѣста тѣ высланные объявили, что никуда не пойдутъ по силѣ данного имъ наставленія и приказа писменного. 2-м, о приключенной *от* оногo жъ господина брегадира Муравьева бывшему при запорожскихъ депутатахъ писару полковому старшинѣ Андрею Семенову обидѣ содержаніемъ его в крѣпости Свтія Елисавети подъ карауломъ, требовали о томъ разсмотренія.

¹³ Далі закреслено имъ.

¹⁴ Число не вказано.

И по опредѣленію Генеральной войсковой канцеляріи чрезъ доношеніе отом к его ясновелможности высокому разсмотрѣнію, включая при ономъ з тѣхъ вашихъ // **153 зв.** доношеній справочніе копії представлено, очем для вѣдома и вамъ чрезъ сіе предлагается.

Андрей Безбородко^а
Николай Ханенко^б

1759 году
Ноября 9 д.
№ 6552.

Примітка: Пол. 19¹ ноября.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 153. Оригінал.

№ 29

1760 р., січня 11. – Ордер Генеральной войсковой канцеляріи Кошеві про розслідування справ щодо спроби слобідських депутатів загарбати запорозькі землі та арешт запорозького писаря Андрія Семенова. № 63

163 Ордєрь

Из Генеральной войсковой канцеляріи высокоблагородному атаману Войска Низового Запорожского кошовому, старш[ине] войсковой, курѣннимъ атаманамъ и всему товариств[у]
В полученномъ сего генваря 4 д. *от* его сіятельства графа ясновелможного высокоповелительного гспдна гетмана и кавалера [висо]ко повелительномъ ордєрь изображено. Присланиеѣде *от* Генералн[ой] канцеляріи пры доношеніи копії с полученнихъ здєсь *от* васъ [до]ношенія и репорта о произшедшихъ между опредѣленными сымъ высочайшихъ єя императорскаго величества по[веле]ній ко учиненію всемъ запорожскимъ землямъ и угодиям[ъ], описания и чертежа *от* коменданта крѣпости Свтыя Елисаветы], бригадира Муравєва, такожъ *от* Генеральной канцеляріи и *от* Сѣчи [За]порожской депутатами при съездѣ ихъ к тому описанію¹, и о

¹ Перша цифра виправлена з 2.

¹ Одне слово не прочитано.

приключенной от помянутого брегандыра Муравѣва бы[в]шому при запорожскихъ депутатахъ писарю полково[му] старшинѣ Андрею Семѣнову обыдѣ, содержаніемъ его в крѣпости под карауломъ, ишедшого 759 году декабря 15 пр[и] листѣ его ясневелможности представлени в Правител[ст]вующій Сенатъ с прошеніемъ высочайшого разсмотрѣнья и указу, дабы какъ по прописанному в доношеніи ваше[му] прошенію в будущую весну депутаты от крѣпости Свт[ыя] Елисаветы с показаніемъ подлинного рубежа опредѣленны слободскимъ поселеніемъ по указу ея императорскаг[о] величества, а не по мнѣнію тамошнего коменданта Муравѣва прислани, и описание запорожскихъ земель безспор[но] и без прихваченія учинено было, такъ и помянутого запоро[жс]кого старшину Семѣнова в вишписанной приключенной ем[у] обыдѣ без удовольства неоставлено б, о чемъ во извѣстіе з опредѣленіемъ Генеральной войсковой канцеляріи вамъ з старшиною и товариствомъ чрез сие предлагается.

Семѣнь Кочубей^а
Андрей Безбородко

1760 году
Генвара 11 д.
№ 63.

Примітка: Пол. 1760 году, февраля 14.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 163. Оригінал.

№ 30

1760 р., квітня 10. Глухів – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві відправити до Генерального військового суду братів Андрія і Єлисея Терентенків в зв'язку з позовом на їхні спадкові землі лохвицького жителя Микити Гараскевича. № 594

2 [3] Ея императорскаго величества Малія Росії обоіхъ сторонъ Днепра и Войскъ Запорожскихъ гетманъ, дѣйствителній камеръгеръ, императорской Санктъ-Пѣтеръбургской Академіи наукъ президентъ, лейбъ-гвардіи Ізмаіловского полку подполковникъ и обоіхъ російскихъ императорскихъ ординовъ

святыхъ [а]постола Андрея и Александра Невского, такожь полского Белого орла и голстинского святія Анны кавалеръ, Россійской имперіи графъ Кирилль Разумовскій Гспдну атаману кошевому Войска Низового Запорожского, старшинъ войсковой, атаманамъ курѣннымъ и всему товариству Минувшого 759-го году марта отъ ¹ д. по доношенію суда Генералнаго посланъ къ вамъ изъ нашей Генералной войсковой канцеляріи ордеръ^а і велѣно въ Генералній судъ вислатъ находячихся въ Сечи Запорожской умершого козака лохвицкого Семена Терентенка сновъ его Андрея і Елисея Терентенковъ для вислушанія учиненного въ полковой лубенской канцеляріи по иску казак[а] и жителя лохвицкого Никити Гараскевича о не належномъ якобы завладѣніи отцемъ ихъ Терентенковъ умершимъ козакомъ лохвицкимъ Семеномъ Терентенкомъ наследственныхъ онога Гараскевича лѣса зъ садомъ, полемъ и сеножатми и о протчемъ решенія, но потому ордеру вами исполненія неучинено и нерепортовано. Нынѣ суда Генералнаго подано намъ доношеніе, что і по нынѣ отъ Сѣчи Запорожской означенныхъ Терентенковъ в присилки нетъ і в той ли Сѣчи Запорожской Терентенки или тамо ихъ неимѣется, извѣстія неполучено, истецъ же *де* козакъ Гараскевичъ поданнымъ въ судъ войсковый Генералній доношеніемъ представляя, что онъ чрезъ невисилку Терентенковъ претерпѣваетъ напрасно долговременную волокиту и ис того пришоль во всекрайнѣйшее разореніе и убожество и просиль разсмотренія, для того и Генералній судъ о висилке реченныхъ Терентенковъ к вислушанію рѣшенія просиль къ вамъ нашего предложенія.

И того ради подтверждается вамъ за полученіемъ сего заразъ оній прежній нашей Генералной войсковой // **2 зв.** канцеляріи ордеръ исполнить и неожидая притвержденій показанныхъ Андрея и Елисея Терентенковъ (ежели они въ Сечи Запорожской находятся)² для вислушанія вышеписанного решенія вислатъ въ Глуховъ въ судъ войсковый Генералній непродолжително, ежелижъ ихъ тамо

¹ Число не вказано.

² Дужки автора.

нетъ, то отомъ прислать репортъ къ предложенію отомъ въ судъ Генералній.

Гетманъ графъ К. Разумовский

1760-го году

Априля 10 д.

Глуховъ

№ 594

Примітка: Пол. 30 апреля.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 2. Оригінал.

№ 31

**1760 р., квітня 14. – Наказ Коша шафареві^а Кодацького
військового перевозу Гаврилу Шарому^б і писарю Андрію
Семенову (Товстику) прийняти в порутчика Чапличина
і відправити в Кіш три чавунні гармати. № 658**

137 [138] Войскового кодацкого перевоза панамъ шафару

Гаврилу Шарому и писару Андрею Семенову

Приказъ

Прилагая при семь к вамъ къ гпдну подпорутчику Чапличину требованіе и ис киевской губернской кріі присланой туда¹ артилеріі гспдина генерала-маіора Чиркова^в вѣдомости копию вамъ² сим повелѣвается тѣмъ требованіемъ к объявленому Чапличину которому з васъ поехать и из Старой Самари да Камянки три чугуніе³ пушки и к нимъ подлежащее по вѣдомости принять за роспискою⁴ // **137 зв.** істребовавъ в Самарского и кодац[кого]⁵ полковниковъ⁶ по дв[?]⁷ да по єдному козаку в конвой принятіе з Старой Самар[и] самарскою, а с Камянки кодацкою подводами отправ[ить] до Коша при репортѣ, а что *ж* по требованію вашему подвод[и] і

¹ Далі закреслено от в.

² Далі закреслено чрезъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено а по принятіі.

⁵ Далі закреслено пановъ.

⁶ Далі закреслено написане над рядком по єдиной.

⁷ Далі аркуш пошкоджено.

козаки дани били *от* Коша к полковникамъ предложено. Априля 14 д. 1760 году с К[о]ша.

№ 658⁸

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 137. Чернетка.

№ 32

**1760 р., травня 2. – Наказ Коша шафарю кодацького
військового перевозу відрпортувати писарю Андрію
Семенову на ордер Кирила Розумовського та надіслати
в Кіш для відповіді гетьману. № 1133**

3 [4] Пану шафару¹ воискового кодацького перевоза

Приказъ

С прислана ордера² в Кошъ *от* его яснелможности гспдна гпдна гетмана и разних ординовъ кавалера Кирила Григориєвича Разумовского точную³ копию⁴ присемъ⁵ прилагая⁶ 7-повелѣваем по оному писару⁷ вашему Андрею Семенову⁸ приказат⁹ сочиня¹⁰ обстоятелний¹¹ какъ тѣм ордером повелѣвается¹¹ репортъ прислатъ в Кошъ¹¹ к надлежащому отвѣту¹¹ немедлено. З Коша мая 2¹² д. 1760 году.

№ 1133

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 3. Чернетка.

⁸ Підкреслено.

¹ Далі закреслено и писару.

² Написано над рядком; далі закреслено ордера.

³ Виправлено з точная; написано над рядком замість закресленого ордера снѣ.

⁴ Виправлено з копия.

⁵ Далі закреслено квамъ.

⁶ Виправлено з прилагається.

⁷ Написано над рядком замість закресленого и в силѣ оной писару.

⁸ Далі закреслено имѣте.

⁹ Виправлено з приказатъ, приказавъ.

¹⁰ Виправлено з сочинят; далі закреслено подлежащий.

¹¹ Написано над рядком.

¹² Виправлено з 1.

№ 33

1760 р., травня 9. – Лист писаря кодацького військового
перевозу Андрія Семенова (Товстика) військовому писарю
Івану Чугусвицю^а про неможливість з'явитися в Генеральному
військовому суді через річний збір при Кодацькому
військовому перевозі

9 [6, 5, 6] Мьлостивій добродѣю и пане
Іванъ Афанаієвичъ

Уклонъ нижайшій *от*даю, а к *отвѣту* в судъ Генералній болшъ
резоновъ незобраль, какъ толко прописанніє в репортѣ, что предаю
на высокоє благоразсмотреніє, еще *же* неможно ль то в репортѣ *от*
Коша прибавить, что у збору годового нахожусь и *отлучитисъ*
нелзы, а ежели что излишноє і непристиноє, то мое выключит,
притом желаю вам всѣхъ благъ пребиваю.

Вашъ покорнѣйшій слуга
Андреи Семеновъ

1760 года

Мая 9 д.

15 зв. *На конверті:* Мьлостивому пану и добродѣевѣ моему Івану
Афанаієвичу его высокородію Чугуевцу, високопочтенному гддну
воисковому пысаревѣ

Покорнѣйше

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 9, 15. Оригінал.

№ 34

1760 р., травня 26. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про неможливість появи в Генеральному військовому суді Андрія Семенова (Товстика) через хворобу та збір військових грошей при Кодацькому перевозі, а брата його Єлисея через відсутність у Війську та залежність судової справи від лохвицьких козаків Павла Овдієнка^а та Андрія Яновського^б, котрі доглядають за даним ґрунтом. № 1639

4 [5] По титлѣ яснѣвелможного
Покорнии репорть

По високоповелителному вашѣи яснѣвелможности ѿрдеру на послании с Коша къ шафару¹ кодацкаго перевоза приказъ, каковъ того перевоза писарь Андреи Семенов² репортом учинилъ отвѣтъ, что ему ннѣ² для вислушания учиненого в судѣ Генералном по иску³ Лубѣнскаго полку³ лохвискаго козака Гарскевича, якоби за неналежнѣ завладѣннїе ѿтцем его Семенова его Гараскевича ґрунтахъ рѣшення и подпису на ѿномъ² за приключившоесъ ему болѣзнию і что братъ его в отлучки в службѣ находится⁴, такожъ, что то дѣло зависит на своиственнихъ его Семенова войсковому товаришу Яновскому да козаку лохвицкому Овдѣнку, скоїхъ⁵ въ Яновскаго⁶ і тотъ ґрунтъ⁷ в присмотрѣ состоитъ⁷. А кромѣ того, яко онъ находится от Коша при Кодацкомъ перевозѣ для збору войсковои суммы отколъ ему отлучитсѣ⁸ нѣможно, ѿнои в оригиналѣ присемъ⁹ прилагая¹⁰ покорно репортуу.

¹ Виправлено з шафара.

² Написано на лівому полі.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено і чт.

⁵ Написано над рядком замість закресленого і снихъ.

⁶ Далі закреслено і нинѣ.

⁷ Написано над рядком замість закресленого находится.

⁸ Далі закреслено никакъ.

⁹ Далі закреслено к вашѣи яснѣвелможности.

¹⁰ Далі закреслено і отом.

1760 году

Мая 26 д.

№ 1639

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 4. Чернетка.

№ 35

1760 р., жовтня 11. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про складання “сказки” – свідчення з Андрія Семенова (Товстика) і його брата Єлисея про те, що вони повіряють свою справу з спадковими грунтами на військового товариша Андрія Яновського та при рапорті надіслати гетьману. № 3411

5 Ея імператорскаго величества Малія Росії обоіхъ сторонъ Днепра і Войскъ Запорожскіхъ гетманъ, дѣйствителній камергеръ, императорской Санкт-Пѣтербургской академіи наукъ президентъ, лейбъ гвардіи Изьмаїловского полку подполковникъ і обоіхъ російскіхъ імператорскихъ ординовъ свтихъ апостола Андрея и Алеѣандра Невского, такожъ полского Бѣлого орла и голстинского свтія Анны кавалеръ, Російской імперіи графъ Кирилль Разумовскій

Гспдну атаману Войска Низовогоѡ Запорожскагоѡ кошевому зъ старшиною войсковою, курѣнними атаманами и совсѣмъ товариствомъ

На посланные ѡт насъ по доношеніямъ суда Генералного к вамъ ордери о висилке обрѣтающогося въ Кодаке писара Андрея Семенова зъ братомъ его в оной Генеральной судъ для висушанія учиненого въ томъ Генералномъ судѣ рѣшенія по иску Лубенского полку лохвицкого козака Гарскевича, якобы за неналежное владѣніе отцемъ его Семенова челобитчика Гераскевича грунтовъ, при репортѣ вашемъ ѡтпущенномъ мая от 26 дня сего году^а, присланъ къ намъ репортъ Андрея Семенова с показаніемъ въ томъ его Семенова репортѣ сего, яко по вишеписанному дѣлу по малолѣтству его Семенова и брата его от родственниковъ ихъ військового товариша Маѣима Яновского да лохвицкого козака Павла Овдѣнка поставлень билъ повѣренній и сами де оны потому страпали и тое

все дѣло на ихъ зависить, ибо де и ннѣ помянутій Яновскій тотъ грунтъ в своемъ смотреніи имѣеть, почему де ему Яновскому і в оногo дѣла слѣдуетъ битъ, а ему Семенову къ тому некасатся и по болѣзны ехатъ онъ невсостояніи; братъ же де его находится в отлучки въ служби, которой і Семенова репортъ в оригеналѣ при особомъ нашѣмъ ордерѣ к надлежащому опредѣленію въ судъ Генералній и отосланъ.

А понеже сегo октября 9-го дня *от* упомянутого Генералного суда доношеніемъ представлено намъ, хочай де писарь Семеновъ слагаетъ показанное дѣло на родственника своего Яновского, но чтобъ ему Яновскому предписанное рѣшеніе полковой лубенской канцеляріи вислушать // **5 зв.** і на оноmъ въ доволствіи или въ недовольствіи по обикновенному порядку подписатись, того в означенномъ репортѣ недоложено, а без такова полного повѣренія, какъ оногo рѣшенія показанному Яновскому объявлено, такъ и дѣла того въ Генералномъ судѣ разсматриват и рѣшитъ неслѣдуетъ, и затѣмъ требовано к вамъ нашего предложенія въ томъ, дабы ви призвавъ писара Андрея и брата его Елисея Семеновихъ взяли с нихъ в присутствіи вашѣмъ сказку въ такой силѣ, что они какъ помянутое полковои лубенской канцеляріи, яко и за состояніемъ въпредъ потому дѣлу въ судѣ Генералномъ рѣшенія повѣраютъ вислушать и на оніхъ въ доволствіи или недовольствіи подписатись реченному войсковому товаришу Яновскому и что онъ потому дѣлу учинить прекословить они небудутъ і и такую сказку прислано бь непродолжително. Тогo рады приказиваемъ вамъ противъ вышеписанного Генералного суда требованія нѣчего с того неопуская з Семеновихъ съказку взять и оную при репортѣ кнамъ прислать незакосня.

Гетманъ графъ К. Разумовскій

1760-го году

Октября 11 д.

№ 3411

Примітка: Пол. 17 д. ноября 1760 году.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 5. Оригінал.

№ 36

1763 р., травня 2. – Указ Генерального військового суду Кошеві взяти “сказку” – свідчення з Андрія та Єлисея Терентенків про те, що вони повіряють свою справу з спадковими грунтами на військового товариша Максима Яновського та при рапорті надіслати в Генеральний військовий суд. № 544

6 [5] Указь ея императорскаго величества самодержицы всероссийской з войскового Генералного суда Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошовому с товариствомъ. По имѣячомуся въ Генералномъ войсковомъ судѣ дѣлу по иску козака городского лохвицкого Никити Гараскевича зъ умершимъ лохвицкимъ же козакомъ Семеномъ Терентенкомъ за завладѣніе якоби имъ наслѣдного его лѣса зъ садомъ, полемъ и сенокосами въ полковой лубенской канцеляріи произведенному и рѣшенному, а по апелляціи оного Гараскевича къ разсмотренію в судъ Генералній взятому на представленіе суда Генералного по посланнимъ зъ Генеральной войсковой канцеляріи и *от* его ясневелможности високоповелителного гспдна гспдна Малія Россіи обоіхъ сторонъ Днѣпра и Войскъ Запорожскихъ гетмана и разнихъ ординовъ кавалера в Сечь Запорожскую ордеромъ о висилки з той Запорожской Сечи находящихъ тамо помянутого Терентенъка синовъ Андрея и Елисея Терентенковъ для выслушанія состоящегося по прописанному делу зъ умершимъ *отцемъ* ихъ заводному рѣшенія и подпису на ономъ доволства или недоволства, с той Запорожской Сечи *от* бывшего атамана кошевого Алеѣѣя Бѣлецкого прошлого 760 году пре репортѣ къ его ясневелможности присланъ репортъ, ему атаману кошовому Бѣлецкому поданній с прописаннихъ Терентенковъ *от* одного писара кодацького перевоза Андрея Семенова, коімъ онъ представлялъ, что по вишшеписанному делу по малолѣтству его Семенова и брата его *от* родственниковъ ихъ войскового товариша Маѣзима Яновского да лохвицкого козака Павла Овдѣенка // **6 зв.** поставленъ былъ повѣренной и сами де они по тому стряпали и тоє де дело на ихъ зависить ибо де и ннѣ оной Яновскій тотъ грунтъ в своемъ смотреніи имѣеть, почему де ему и в того дела быть

следуєт да и по болѣзни его ехатъ онъ невсостояніи, а братъ его въ отлучки на службѣ находится, с котораго репорта копія и в судъ Генералній при ордерѣ его ясневѣлможности присланна. Чтоже оной писарь Андрей Семеновъ Терентенко по прописанному его репорту слагаль тоє дѣло напредъ помянутого родственника своего войскового товарища Яновского но, чтобъ ему Яновскому предъписанное рѣшеніе полковой лубенской канцеляріи выслушать и на ономъ въ доволствіи либо в недовольствіи по обикъновенному порядку подписатся, тол втомъ репортѣ недоложенно, а без такова полного повѣренія какъ оногo рѣшенія ему Яновскому объявлять, такъ и дела того разсматривать и рѣшитъ неслѣдуетъ. Для того его ясневѣлможности *от* суда Генералнаго доношеніемъ представленно было о предложеніи паки къ атаману кошевому, чтобъ тамо призвавъ означенныхъ пысаря Андрея и брата его Елисея Семеновыхъ взято было у нихъ в присутствіи его атамана и протчей старшины сказку в томъ, что они такъ помянутое полковой лубенской канцеляріи, яко і за состояніемъ впрѣдъ потому делу в судѣ Генералномъ рѣшенія, повѣрають выслушать и на оныхъ в доволствѣ или недоволствѣ подписатисъ реченному войсковому товарищу Яновскому, и что онъ потому дѣлу учинитъ прекословитъ небудуть и ту сказку *от* атамана кошевого присланно бѣ къ его ясневѣлможности для отсылки в судъ Генералній къ надлежащому опредѣленію.

На оноє же суда Генералнаго // 7 представленіе прошлаго 760 года октября 12 д. въ присланномъ *от* его ясневѣлможности в судъ Генералній за ізвѣстіє ордеръ написанно, яко *от* его ясневѣлможности о взятіи в реченныхъ Терентенъковъ требуемой судомъ Генералнимъ сказки и присилки оной къ его ясневѣлможности при репортѣ къ атаману кошевому зъ старшиною войсковою, курѣнными атаманами и совѣмъ товариствомъ ордеръ посланъ, точію таковой сказки и поннѣ в присилки в судъ Генералномъ неимѣется і помянутой же истецъ козакъ лохвицкій Гераскевичъ о разсмотреніи того дела стужаетъ и поданнымъ в судъ Генералній прошлаго марта 3 д. доношеніемъ отомъ просиль в судѣ Генералномъ разсмотренія и опредѣленія, токѣмо какъ вишшеписанно без подпису на означенномъ полъковой лубенской канцеляріи рѣшеніи по прописанному

делу состоявшомуся *от* стороны наслѣдниковъ Терентенковихъ реченного писара Андрея и брата его Елисея доволства или недо- волства, оного дела в судѣ разсматриват и рѣшить невозможно.

Того ради по указу ея императорскаго величества и по опре- дѣленію Генералнаго войскового суда велено послать къ вамъ с товариствомъ сей ея императорскаго величества указъ, котрымъ предложить даби вы призвавъ означенного писара Андрея и брата его Елисея Семеновихъ Терентенковъ в присутствіи своемъ и протчей старшины взяли внихъ въ вишепрописанныхъ обстоятел- ствахъ о повѣреніи прописанному родственнику ихъ войсковому товарищу Яновскому показаньного // 7 зв. дела сказку, и по взятіи оную сказку прислали въ судъ войсковій Генералній і вамъ Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому с товариствомъ о вишеписанномъ исполнить посему ея императорскаго величества указу. 1763 года мая 2 д.

Алеѣзандеръ Дублинскій

Павель Ломѣновскій

Петръ Лобинскій

Семень Заруцкій

Ивань Мартось

Стефанъ Барановскій

Писарь Василь Висоцки

Канцелярысть войсковій Петро Базылевычъ

№ 544

8 [8, 9] *На конверті:* Указъ ея императорскаго величества само- держицы всероссійской ізъ войскового Генералнаго суда Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошевому съ товары- ствомъ

Сослат съ полковой миргородской канцеляріи безъ задержанія ибо о нужномъ деле

№ 544

Примітка: Остается безъ исполнения с темъ ево бачит и Воиску указомъ написанно

Слід від печатки

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 6 – 8. Оригінал.

№ 37

[1763 р.,]¹ жовтня 20. – Інструкція Коша запорозьким депутатам Сидору Нещадному, Федору Голубу та полковому старшині Андрію Семенову (Товстику) про розмежування запорозьких земель. № 5316

14 Изъ Коша Войска Запорожского Низового² гспдамъ запорожским³ полковникам⁴ Сидору Нещадиму, Федору Голубу⁵ да полковому стар.⁵ Андрею Семенову

Інструкція

Гспднъ генераль-порутчикъ и кавалеръ Мелгуновъ^a 7-от д.⁶ прошлого сѣнтябра⁷ писалъ кнамъ, что⁸ къ успокоенію происходящихъ между Войскомъ Запорожскимъ и слободскими поселенцами споровъ⁷ опредѣлилъ нинѣ онъ гпднъ генераль Мелгуновъ⁷ по⁹ прежде учиненно³ от слободского поселения³ гпдном генерал-аншефомъ и киевскимъ генераль-губернаторомъ и кавалеромъ Глебовимъ^б указной дватцатюверстной черты⁷ іменно взяв от устья реки Самоtkани и верхъ⁷ провестъ¹⁰ межу¹¹ на требованіе жс¹² Коша¹⁸ ѿ битіи при той межи¹³ по смежности к знанію здешним старшинам, онъ гпднъ генераль Мелгуновъ ѿоставилъ напроизволь здешній, а понеже втом его гспдна генерала Мелгунова пряме по вершинѣ¹⁴ Самоtkанѣ ізлучинами написанною межою урочище

¹ Рік встановлено за попередніми документами, що стосуються роботи зазначених депутатів.

² Далі закреслено благороднимъ.

³ Написано над рядком.

⁴ Виправлено з полковым; далі закреслено старшинамъ депутатамъ.

⁵ Написано над рядком замість закресленого и.

⁶ Число не вказано.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Написано над рядком замість закресленого даби.

⁹ Написано над рядком замість закресленого о.

¹⁰ Написано над рядком замість закресленого для.

¹¹ Виправлено з розмежування.

¹² Написано над рядком замість закресленого от.

¹³ Далі закреслено зд.

¹⁴ Далі закреслено по.

по многим справкам і опитам // **14 зв.** в Коше єсть неізнестное оноешь, да и о всех местах до малѣишого начинанию та межа проведенна будеть в Воиски Запорожском для¹⁵ общественного знания і¹⁶ надлежитъ подрѣбноє известіє иметь і бит по той межи здешним старшинам¹⁷ для того к битію при той межи ошределения ви имеете поступат по ниже пісанному.

1.-¹⁸ //

14 Принявъ вамъ сию инструкцію следоват в крепость Святия Елисавети к гспдну генералу ³-і кавалеру⁻³ Мелгунову и за прибитіємъ¹⁹ ²⁰-вруча до надлежащих рукъ²⁰ ⁷-состоявшоесь от Коша письмо потому просить⁻⁷, чтобъ вамъ ²¹-буди же⁻²¹ учиненна²² ³-какъ по⁻³ означенной при оно[и] дватцатOVERSTной чертѣ²³ // **14 зв.** с нарочними васъ ²⁴-межѣ провествъ⁻²⁴. //

15 2.

Когда ви по той межѣ отправленни будете, то следуя оною имеете какими она точно имееет положеніє местами, балками, реками і урочищами і точно ли по той дватцатOVERSTной прежней

¹⁵ Далі закреслено народи.

¹⁶ Далі закреслено немогло би здешное простое Воиско иметь в принятіи нинѣ над височайшее запрещение.

¹⁷ Далі закреслено надлежитъ.

¹⁸ Написано на лівому полі замість закресленого опредѣлено било. Для того.

¹⁹ Далі закреслено чин.

²⁰ Написано над рядком замість закресленого требовать.

²¹ Написано над рядком замість закресленого для.

²² Виправлено з учиненно.

²³ Виправлено з чертижа; далі закреслено и между же увиленния то і его надлежит к розмежованию от себе опредѣлению // васъ по той межѣ.

²⁴ Написано замість закресленого и за опредѣленіємъ ехать вамъ купно по объявленной учиненной черти и означатия до и конца ozn. оной черти по подлежащимъ местамъ, балкамъ и урочищамъ описание учинить и за прибитіємъ в Кошь то в ісходнали оними опредѣленными по оной чертѣ будеть размежованіє чинитнобъ, и что об ономъ послѣдуетъ кнамъ в Кошь для лутшого всему Войску знанія обстоятелноу репортовать вамъ же всеі послилки обидъ представить.

²⁵-чертѣ и буди²⁵ на то колико ислѣшную межу за ту черту в сторону здешную удаленно і земель оною прихваченно ⁷-і какіе по той межѣ і в каких мѣстах і урочищах будутъ чинѣнна знакі, такоуж сколко где явится в дистанціи здешней²⁶ за тою чертою слободских селеній і якихъ іменно⁷, учинитъ подробноє ³-і обстоятелноє³ описаніє, котороє поворотясь в Кошѣ к знанію Воиску і к надлежашоу в том поступленію представит²⁷ при писменном доездѣ.

3.

Для знанія²⁸ той межи ³-і для протчихъ, кои могут²⁹ вам случитися надобностиє³, брать по способности з ближних зимовников запорожских козаков, которе вам в том должны бит послушными.

4.

Будучи ж вам ³-в сей³ порученности нисносніє сверхъ вишеписанного дела не вступат і не касатся, а испол[няютъ] по вишеписанному. Октябрия. 20 д.

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 151. – Арк. 14 – 15. Чернетка.

№ 38

1763 р., жовтня 30. Фортеця Святої Єлизавети. –

Лист генерала Олексія Мельгунова кошовому отаману Григорію Федорову про звинувачення полковим старшиною Андрієм Семеновим (Товстиком) генерала в неправдивому розслідуванні забраного білогірським драгуном коня в запорозького козака та з проханням його покарати

19 Гсдрь мой Григорей Федорович

Присланныхъ сюда господь запорожских полковниковъ Нещадима і Голуба поступками и обхождениємъ я весма доволенъ, а полковой старшина Андрей Семеновъ похвалы себе в томъ не заслужилъ и

²⁵ Написано над рядком замість закресленого ілі.

²⁶ Далі закреслено слобод.

²⁷ Далі закреслено пр.

²⁸ Написано над рядком замість закресленого показаніяж ѱ.

²⁹ Далі закреслено могут.

привлекъ меня к жалобе втомъ, что при случае о известной вамъ опознанной белгородским драгуномъ у запорожского козака лошади мною разбирательства, неустыдился выговорить столь непристойной речи: “разве здесь такое мѣсто, что все насилно грабятъ”, которой ево поступокъ для чести генералской весьма дерзокъ и нестерпимъ. И хотя бы за такой ево проступокъ я могъ и самъ ево наказать представлениемъ к господину ясневѣлможному гетману, но будучи уверенъ, что и вы сами в томъ мнѣ удовольствіе зделаете, ваше высокоблагородіе з гедями старшиною и товариствомъ прошу учинить ему за то надлежащей штрафъ, и чѣмъ онъ по приговору вашему наказанъ будетъ меня уведомить, чего во ожиданіи з должнымъ почтениемъ остаюсь. А что слѣдуетъ до лошади, то какое об ней по разобранію обстоятельство нашлось прилагаю присемъ записку для чего оная і неотдана.

Вашего высокоблагородія гедря моего покорный слуга

А. Мелгуновъ

К. С. Елисаветы

Октября 30 дня

1763 году

Примітка: Пол. 1763 году ноября 4 д.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 151. – Арк. 19. Оригінал.

№ 39

1763 р. листопада 9. – Лист Коша генералу Олексію Мельгуну про вираження подяки за турботу про запорозьких старшин та про покарання Андрія Семенова (Товстика) приковуванням на тиждень до гармати. № 5594
22 Мылостивий гедрь нашъ Алеѣѣй Петъровичъ

Вашего превосходительства два писания чрезъ старшинъ здѣшнихъ Сидора Нещадима с товарицы мы з должнѣшимъ почтениемъ получить имѣлы честь і ис тѣхъ, такожъ зъ словесного представления оныхъ старшинъ о мылости вашего превосходительства к Вѣйску Запорожскому будучы многоуверенны імеемъ долгъ ѡсобо за оказанное и темъ старшинамъ мылостивое призрение (которымъ

они предъ всемъ Кошемъ доволно хвалятся)¹ принесть нашу въсепокорнѣйшую благодарность, желая въ повеленияхъ вашего² превосходительства к услужностямъ долъжными быть навсегда.

Чтожь с техъ старшинъ Андрей Семеновъ // **22 зв.** вашему превосходительству учинилъ противной и непристойной выговоръ, очемъ ваше превосходительство соизволили предписать жалобу, то онъ за такой свой худой посятупокъ хотя подлежалъ жестокому здѣ наказанію и лишенію чести, чему и приговоренъ былъ, однакъ за милость вашего превосходительства, которую дабы онъ вечно помятать могль, темъ оставленъ, а вместо того пры собраніи всего Коша жестоко избраненъ и определенно³ по здѣшнему обычаю³ держать его на базаре публично на пушки окованного неделю и держится. І будет ли тотъ определенной ему штрафъ вашему превосходительству во удовольствіе, покорно просымъ неосътавить пожаловать уведомленіемъ, в[прот]чемъ с нашимъ долъжнѣшимъ упокорени[емъ] записуемся.

Ноябра 9 дня

1763 году

№ 5594 З. В. К.

Проба пера: Промемория, промемория.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 151. – Арк. 22. Відпуск.

№ 40

1763 р., листопада 20. Фортеця Святої Єлизавети – Лист генерала Олексія Мельгунова кошовому отаману Григорію Федорову про задоволення покаранням Андрія Семенова (Товстика). № 430

24 Гсдръ мои Григорей Федоровичъ

Письмо ваше от 9-го числа сего ноября, коимъ уведомлять изволили, что Войска Запорожского старшина Андрей Семеновъ за учиненной мне противной и непристойной поступокъ при собраніи

¹ Дужки автора.

² Далі закреслено високо.

³ Написано над рядком.

всего Коша избранень и определено по тамошнему обычаю держать ево на бозаре публично на пушке окованного неделю, и будет ли тотъ определенной ему штрафъ мне во удовольствие требуете уведомления, мною вчерашнего числа получено. И темъ вашимъ определениемъ я доволенъ і вперед ежели паче чаяния чего и ненадеюсь Воиска Запорожского *от* старшинъ какие непорядки здесь чинены будутъ, то конечно неуну ды какъ к вамъ писать неоставлю, впротчем пребуду.

Вашъ гедря моего доброжелателны слуга
А. Мелгуновъ

Ч. 20-го ноября
1763 году
К. С. Елисаветы
№ 430 В. 3.

Примітка: Пол. 1763 году ноября 30 д.

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 151. – Арк. 24. Оригінал.

№ 41

1764 р., січня 31. Бахчисарай. – Лист військового кантаржія Костянтина Іванова військовому писареві Андрію Семеновичу Товстику з повідомленням про успішний приїзд до Бахчисарая та прихильне ставлення консула до військового писаря і Війська Запорозького

26 Высокоблагородний і достойнопочтенний гспднь Войска Запорозкого войсковый писар Андрей Семеновичъ, милостивий гсдрь мой

Чрезъ сего листоподавца доношу вамъ, что милостию Божиєю в Бахсарай благополучно приехали сего генваря 28 дня, а что послѣдуетъ впрядь, Богъ вѣсть. Да ещѣ обявляю вам, что гспдин консуль о чемъ чрезъ мене просить васъ старатца ежелы будетъ в Сѣчь писать вамъ в чемъ ему нужда будетъ, а онъ во всяких // **26 зв.** случаяхъ одолжаецца служить вам і всему войску. А особлыво постаратца тепер достат гречаних крупъ в Сѣчи іли в крепосты, і переслать чрезъ случившихся купцов ілы лайтаръ.

Ваши покорний слуга Костантій Іванов, кантаржій
Генвара 31 дня 1764 году.

Бахсарай.

Помітка: Пол. 1764 года, фєв. 9 д.

27 [28] *На конверті:* Высокоблагородному і достойнопочтєнному
гспдну Войска Запорозького войсковому писару Андрею
Сєменовичу Толстику. Подат почтєнно в Сьчи.

Залишки печатки

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 32. – Арк. 26 – 27. Оригінал.

№ 42

1764 р., квітня 19. – Грамота імператриці з вимогою пояс- нень причин порушення встановленого нею порядку при виборі нової старшини на Січі

Божиєю милостию мы Екатерина вторая^а и прочая графу Ки-
рилу Григорьевичу Разумовскому и всему Войску Запорожскому
наше императорское милостивое слово.

В наш Сенат при доношении от генерал-аншефа, киевского
генерал губернатора и кавалера Глебова присланы копии з двух
репортов, полученных им, Войска Запорожского от кошевых ата-
манов бывшего пред сим Григорья Федорова и вновь определен-
ного Филипа Федорова^б, о бывшем в Войске Запорожском выборе
и определении означенного нового кошевого и войсковых старшин;
а в тех репортах показано, что бывшей кошевой атаман Григорей
Федоров и войсковой судия Николай Тимофеев^в, по старости их и
немало понесенным в правлении кошевым Войска Запорожского
трудами приключившимся болезням не могучи более при том
правлении быть, сами от тех должностей отказались, почему на
место того кошевого вышешоказанной новой кошевой атаман из
бывших войсковых судей Филип Федоров, а на место войкового
судьи Николая Тимофеева бывшей же войсковой судья Моисей
Сухий^г, войковым писарем старшина полковый Андрей Семенов,
да асаулом войковым атаман куреня платнеровского Макар Нагай
выбраны, и в те должности определены сего года генваря 1 дня,
пред церквою божиєю при распущеном знаме и подлежащей це-

ремонию, в присутствии всех атаманов, стариков и честного товариства со всяким почтением и тихостию, и при том в церкви божией высочайше пожалованную для ношения кошевым атаманом нашею золотую с портретом медаль прежней кошевой, сняв с себя, на оного вновь определенного кошевого атамана наложил, и потому он с старшиною главного коша Войска Запорожского правление приняв, долженствует всегда по верности своей подлежащей по тамошней пограничности высочайшей интерес, и все добрые затвержденные в Войске Запорожском порядки без малейшаго какова упущения хранить и о том всем неусыпное попечение иметь. О чем и от вас, нашего гетмана, также по репортам к вам означенных бывшего и нынешняго кошевых атаманов минувшаго марта 27 числа лист получен. А по справке в Сенате в посланной к Войску Запорожскому от 18 числа прошлого 1763 году нашего Императорского величества грамоте (при которой послана для ношения кошевому атаману нашею золотая медаль с портретом нашим) между прочим объявлено наше Императорское соизволение дабы помянутые кошевой атаман и старшина без важных причин и преступлений прав и указов наших новыми переменами не были, а когда в такой перемене их нужда или потребность случится, тогда надлежит, избирая на их места новых, по прежнему обыкновению представлять об них чрез гетмана малороссийского к нашей конфирмации, о чем из Сената и к вам, нашему гетману, от 27 августа того ж года грамотою знать дано. А понеже о вышеписанном новом кошевом атамане и старшине выборе от Войска Запорожского чрез вас к высочайшей нашей конфирмации представление было ли в сенате не известно, ибо и во упоминаемом последнем для ведома присланном листе ничего не показано. Того ради в нашем Сенате определено: вам, нашему гетману, по силе вышепомянутой присланной к Войску Запорожскому грамоты по команде над тем войском, о новых кошевом и старшинах истребовать надлежащаго известия, чего ради тот выбор учинен в противность вышеписанной грамоты, и получа тот ответ, донести нам, а Войску Запорожскому от вас подтвердить, дабы в такой перемене и выборе кошевого и старшин поступали они так, как выше объявленного послан-

ною от нас высочайшею грамотою повелено непременно, в Санкт-Петербурге, апреля 19 дня 1764 года. По Ея Императорскаго величества указу. Сенатор и кавалер граф П. Чернышев, сенатор и кавалер Николай Муравьев.

Опубліковано: *Яворницький Д. Збірник матеріалів до історії запорозьких козаків // Твори у 20 томах. – Т. Історія, краєзнавство, археологія. – Київ-Запоріжжя, 2004. – С. 184 – 185; Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів – К., 2009. – С. 76 – 77.*

№ 43

1764 р., червня 16. Глухів. – Указ Генерального військового суду Кошеві взяти “сказку” – свідчення з Андрія та Єлисея Терентенків про те, що вони повіряють свою справу з спадковими ґрунтами на військового товариша Максима Яновського та при рапорті надіслати в Генеральний військовий суд. № 881

10 [6, 9] Указъ ея імператорскаго величества самодержицы все-россійской з воискового Генералного суда Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошовому с товариствомъ. По имѣющономуся в Генералномъ войсковомъ судѣ дѣлу по иску козака городского лохвицкого Никити Гараскевича з умершимъ лохвицкимъ же козакомъ Семеномъ Терентенкомъ за завладѣніе якобы имъ наслѣднего его лѣса з садомъ, полемъ и сенокосами, в полковой лубенской канцеляріи произведенному и рѣшенному, а по апелляціи оного Гараскевича к разсмотренію в судѣ Генералній взятому, на представленіе суда Генералного по посланним з Генеральной войсковой канцеляріи а от его ясневелможности високоповелителного гспдна гспдна гетмана, сенатора, генераль-фелдмаршала і многих ординовъ ковалера, в Сѣчѣ Запорожскую ордерамъ о висилки стой Запорожской Сечѣ находячихся тамо помянутого Теренътенка синовъ Андрея и Елисея Терентенковъ для вислушания состоявшогось по прописанному дѣлу з умершимъ отцемъ ихъ заводному рѣшения и подпису на ономъ доволства іли недоволства с той Запорожской Сѣчѣ от бившого атамана кошового Алексѣя Бѣлецкого прошлого 760 году при репортѣ к его ясневелможности прислать

репортъ єму атаману кошовому Бѣлецкому поданній, с прописанних Терентенковъ отъ одного писара кодацкого перевоза Андрея Семенова, коімъ онъ представляль, // **10 зв.** что по вишеписанному дѣлу по малолѣтству его Семенова и брата его от родственниковъ их войскового товариша Максима Яновского да лохвицкого козака Павла Овдѣнка поставленъ билъ повѣренній и сами де они потому стряпали и тоє де дѣло на их зависить, ибо де і нинѣ оной Яновской тотъ грунтъ в смотреніи в себе имѣеть, почему де єму і в того дѣла *бит* слѣдуєть да к по болѣзни его ехать онъ невсостоянній, а братъ его в *отлучки* на службѣ находится, с которого репорта копія и в судъ Генералній при ордерѣ его ясневелможности прислана. И чтоже оной писарь Андрей Семеновъ Тереньтенко по прописанному его репорту слагаль тоє дѣло на предписанного родственника своего войскового товариша Яновского, но чтобъ єму Яновскому предписанное рѣшеніє полковой лубенской канцеляріи вислушать і на оном в доволствіи или недоволствіи по обикъновенному порядку подписатся, того в томъ репортѣ недоложено, а безъ такова полного повѣренія, какъ отом решать, єму Яновскому объявлять, такъ и для того разсматривать и рѣшить неслѣдуєть. Для того его ясневелможности от суда Генералного доношенієм представлено било о предложеніи паки к атаману кошовому, чтобъ тамо призвавъ означенного писара Андрея и брата его Елисея Семеновихъ взято // **11 [7, 10]** било у нихъ в присутствіи его атамана і протчой старшины сказки втом, что они такъ помянутое полковой лубенской канцеляріи, яко и за состоянієм впредъ потому дѣлу в судѣ Генералномъ рѣшенія повѣрають вислушать і на оних в доволствѣ или недоволствѣ подписатись реченному войсковому товаришу Яновскому и что онъ потому дѣлу учинить прекословит небудуть и ту сказку от атамана кошового присланоб къ его ясневелможности для отсылки в судъ Генералній к подлежащому опредѣленію.

На оноє же суда Генералного представление прошлого 760 году октября 12 д. в присланномъ от его ясневелможности в судъ Генералній за извѣстіє ордерѣ написано, яко *от* его ясневелможности о взятіи в реченних Терентенковъ требуемой судомъ Генерал-

номъ сказки¹ и присилки оной к его ясневелможности при репортѣ къ атаману кошовому з старшиною войсковою, курѣнными атаманами и совѣмъ товариствомъ ордеръ послан, точию таковой сказки в присилки в судѣ Генералномъ небыло, означеньней же истецъ козакъ лохвицкій Гараскевичъ прошлого 763² году марта 3 д. поданнымъ в судѣ войсковій Генералній доношениемъ представляя свою по тому дѣлу долговременную волокиту, просиль о призивѣ к висуслушанию // **11 зв.** того рѣшения вишепрописанного швагра ихъ Терентенковъ Яновского тѣми дошкуемыми имъ грунтами владѣющого, по которому его Гарасъкевича доношенію, яко какъ вишеписано без подпису назначенномъ полковой лубенской канцеляріи рѣшніи по предписанному дѣлу состоявшомуся от стороны наслѣдниковъ Терентенковихъ реченного писара Андрея м брата его Елисея, доволства іли недоволства оногo дѣла разсмoтривать и рѣшитъ крайне невозможно. Тогожь 763 году марта от 2 д. посланнымъ з суда Генералного в Сѣчь Запорожскую квамъ с товариствомъ указомъ велѣно, дабы призвавъ означенного писара Андрея и брата его Елисея Семеновихъ Терентенковихъ, в присутствіи атамана кошового и протчой старшины взяли внихъ въ вишепрописанныхъ обстоятелствахъ о повѣреніи прописанному родственнику ихъ воисковому товаришу Яновскому показанного дѣла сказку и по взятіи оную сказку прислали в судѣ воисковій Генералній.

Прошедшого же априля 30 д. сего года вишеписанній козакъ лохвицкій Никита Гараскевичъ поданнымъ в судѣ воисковій Генералній доношениемъ представляя о неприсилки з Сѣчь Запорожской в прописанной силѣ сказки, и что д[ѣ] онъ затѣмъ претерпѣваетъ долговременно напрасную волокиту, просиль // **12 [8, 11]** потому дѣлу надлежащего разсмотренія и опредѣления.

Того рады по указу ея імператорскаго величества і по опредѣленію Генералного войскового суда велено послать к вамъ вторично сей указъ і предъложить дабы ви в силѣ прежде посланного з суда Генералного и сего указовъ, призвавъ означенного писара Андрея и брата его Елисея Семеновихъ Терентенковъ въ присутствіи своемъ

¹ Написано над рядком.

² Остання цифра виправлена з 0.

и протчой старшини взяли вних въ вишепрписанныхъ обстоятелствахъ о повѣреніи прописанному родственику ихъ войсковому товаришу Яновскому показанного дѣла сказку и по взятѣ оную сказку прислали в судъ Генералній, і вамъ Войска Низового Запорожского гспдну атаману кошовому с товариством о вишепрписанномъ исполнить посему ея імператорскаго величества указу. 1764 году июня 16 дня. Глуховъ.

Ілия Фурманъ
Алеѣзандерь Дублинский
Данило Покорний
Николай Тризна
Фѣдоръ Максимовичъ
Яковъ Шаула
Петръ Янгорний
Іосифъ Маслов

Воисковій канцеляристъ Дымитрій Козачковскій

На скрипахъ аркушів: Писарь // Ва // силъ Висоцки

№ 881

Примітка: Получень іюля 9 д. 1764 году

13 [9, 12] Сей указъ оставлень³ безъ исполненія, потому что судъ предлагаетъ указомъ невсылѣ порядковъ в нарушение волностей правъ малороссійскихъ а государственныхъ привилегій.

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 10 – 12. Оригінал.

№ 44

1764 р., листопада 10. – Указ Генерального військового суду

Кошеві взяти “сказку” – свідчення з Андрія та Єлисея

Терентенків про те, що вони повіряють свою справу

з спадковими грунтами на військового товариша Яновсько-го та при рапорті надіслати в Генеральний військовий суд.

№ 1369

14 [13] Указъ ея імператорскаго величества самодержицы всероссійской зъ войскового Генералнаго суда Войска Низового Запорожского господину атаману кошевому с товариствомъ. По

³ Перша літера виправлена з літери і.

ім'ючомусь въ ономъ Генералномъ судѣ дѣлу по иску козака полку Лубенского сотни лохвицкой Никити Гараскевича зъ умершимъ лохвицкимъ же козакомъ Семеновъ Терентенкомъ за завладѣніе якобы нимъ наслѣдіе его лѣса зъ садомъ, полемъ и сѣнокосами въ полковой лубенской канцеляріі произведенному и рѣшенному, а по апелляціі оногo Гараскевича въ суде войсковий Генералний перенесенному за силу високого его ясневелможности високоповелителного гспдна гспдна гетмана, сенатора, генераль-фелдмаршала и разнихъ ординовъ кавалера ордера по представленію Генералного войскового суда последовавшему двократно *от* оногo войскового суда указани предлагано о висилки показанного Терентенка находячихся тамо въ Сѣчи Запорожской синовъ его Андрея и Елисія Терентенковъ для вислушанія состоявшогось въ полковой лубенской канцеляріі по оному дѣлу рѣшенія или о взятіі съ онихъ Терентенковъ въ присутствіі вашемъ въ прописаннихъ въ онихъ указѣхъ обстоятелствахъ о повѣреніі ними родственнику ихъ войсковому товаришу Яновскому показанного дѣла скаску и по взятіі б ви оную скаску въ судѣ войсковий // **14 зв.** Генералний прислали, точію потемъ указамъ никакова исполненія неучинили и зачемъ суду войсковому Генералному знать недали.

А прошлого октября 27 д. истецъ козакъ Никита Гараскевичъ поданнымъ въ судѣ войсковий Генералній доношениемъ между *протчемъ* представилъ, что де помянутихъ Терентенковъ ни самихъ зъ Войска Коша Запорозского, а нѣ *от* нихъ повѣренного съправникъ вѣрующимъ донинѣ невисланно на одну ему истцу Гарскевичу волокиту и убитки и просилъ *отомъ* въ Генералномъ войсковомъ судѣ разсмотренія. И по указу ея імператорскаго величества и по опредѣленію Генералного войскового суда веленно *послатъ* къ¹ сей третичной указъ и предложитъ, дабы ви по полученіі сего указа въ силѣ прежде посланныхъ изъ суда Генералного и онои указовъ, означеннихъ Андрѣя и Елисея Терентенковъ въ присутствіі своемъ и *протчей* старшини взяли съ онихъ Терентенковъ въ прописаннихъ въ прежнихъ указѣхъ обстоятелствахъ о повѣреніі ними обявленному

¹ *Аркуш пошкоджено на одне слово.*

родственнику ихъ войсковому товаришу Яновскому показанного дѣла // **16 [14, 15]** скаску и по взятїи оную скаску прислали въ судъ войсковий Генералний или самих ихъ вислали въ судъ Генералний для вслушанїя предпомянутого рѣшенїя и господину атаману кошевому Войска Низового Запорозского с товариствомъ о вишеписанномъ исполнитъ посему ея імператорскаго величества указу. 1764 года ноября 10 д.

Ілія Фурманъ
Алеѣксандеръ Дублинскій
Владимиръ Губчиць
Яковъ Огроновичъ
Іванъ Несмелѣи
Василь Шрабгенар
Василь Жучкевич
Писарь Василь Висоцки
Войсковій канцеляристь Романъ Григоровичъ

№ 1369

16 зв. В дѣло Андрея Семеновича, которое во внутреннихъ ест.
ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 14, 16. Оригінал.

№ 45

1765 р., серпень. Санкт-Петербург – Лист кошового отамана Петра Калнишевського^а до військового судді Павла Головатого^б про заготовлю сіна, наказ отаману Коренівського куреня приберегти речі покійного козака Андрія Кривецького^в, котрий мав борг перед бунчуковим товаришем Максимом Яновським

138 Високородній гспдн воисковій судія Павелъ Фроловичъ
ис товариствомъ

Мої всегдашніе благодітели

Ваше писаніе чрезъ нарочнихъ Павла Зайвого и товарища сего июля противъ 22 да чрезъ Киев отомъ же 27 чиселъ получилъ и о иміючихся в Войске извѣстіяхъ и происходящихъ обстоятелствахъ с писма і ис приложеній при ономъ извѣстенъ, о напрасно следовавшихъ от нена-

вистників на старшин і на протчіїх представлений, что також по репорту полковника гардового, которого копія сюда приложена, иміет быть от мене здесь кому надлежит объявлено. По оному ж писму обявляю, ежели для войскового табуна в Солоной или в других містах на той стороні Дніпра приготовать сіна трав не достаточно, так где возможно приуготовленіе учинить токмо б без утісненія козаков сидящих зимовниками і причиненія обид строжаише смотрителям приказивать.

Вашего високородія моїх всегдашних благодетелей доброжелатель и слуга всегдашний атаман кошовій Петр Калнишевский
1765 году
Августа¹ д.

С.-Пітербург //

138 зв. Воисковій товариш Максим Яновский здесь представлял мні, что швагир его Андрей Семенович Кривецкий должен разними у его заборами денег больше ста рублей, о коем долгу на что брал подал реестр і что по извѣстію он Андрей Семенович умре просил, чтоб с имущества по нем оставшогось был удоволствован, которое до приезда его без роздачи удержано, а сверх того обявил, когда де бил обявленной Яновский в 764 году в Січі за доправкою у него Семеновича долгу то еще он Семенович взял в его Яновского пістолети італианской работи. Више писанной реестр здесь оставлен а вам обявляется атаману куреня Коренівського отом обявивши приказать, чтоб он если по смерти више писанного Семеновича, что с имущества и скота осталось до приезда реченого Яновского в Січ удержал под відомом куреня без роздачи.

Примітка: По. 1765 году октября 8 д.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 175. – Арк. 138. Оригінал.

Опубліковано: Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів – К., 2009. – С. 197 – 198.

¹ Число не вказано.

№ 46

1768 р., червня 2. Самара. – Лист отамана Коренівського куреня Грицька Довбиша кошовому отаману Петру Калнишевському про неможливість з'ясувати місце знаходження майна покійного Андрія Товстика, оскільки на час смерті отаманом в курені був Грицько Вивід
18 [13, 17] Велможний и високородній гспднъ високомилостивий патронъ і батку Петръ Ивановичъ

Писмо велможности вашей сего июня 1 дня получили, в которомъ от вашей велможности мнѣ притверждено, чтобъ за покойного Андрея Семенова Товстика имущество я даль знать где оно находится испродано или нетъ. Черезъ сие вашей велможности доношу, я тогда атаманомъ в куренѣ небиль, какъ онъ Товстикъ представился и за его имущество где оно девалось незнаю, а биль в те пори атаманомъ в куренѣ Коренѣвскомъ Грицко Вивѣдъ, которой отомъ имуществомъ знать можетъ где оно, спродано ли его брату Елисею либо за его покойного ради поминовения на церкви от дано и отомъ писме, которое от вашей велможности с Пѣтербурха писано надеюсь онъ извѣстенъ. Для лутчого жъ увѣренія я к вашей велможности самъ самоскорѣйше приехать имею, желаю вашей велможности в множайшиє лета здравия и щасливѣйшого поведенія привсеможайшемъ уклонѣ пожизнъ пребиваю.

Велможности вашей високомилостивого патрона і батка моего
всенижайший слуга
Грицко Довбишъ

1768 году
Юня 2 дня
Самар.

Примітка: П. іюня 5 д. 1768 году.

ЦДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 18. Оригінал.

№ 47

1768 р., червня 3. – Ордер Коша кальміуському, самарському, кодацькому, перевізькому, бугогардовому і протовчанському полковникам знайти брата Андрія Семеновича Товстика Єлисея та відправити до Коша. № 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086

17 [16] До всѣхъ полковниковъ орд[ер]ы

Для нѣкоторой з гспдном бунчуковим товарищемъ Яновскимъ росправы козакъ куреня Коренѣвского Елисей Семеновъ, братъ Андрея Семеновича Товстика, крайне в Сѣчи потребенъ. Для того повеливается вамъ ежелы означенный Елисей Семеновъ в вашемъ вѣдомствѣ сыщется, оному заразъ давъ подводу прислать его до Коша. 1768 году іюня 3 дня.

№

2081 до калмиюского

2082 до самарского

2083 до кодацкого

2084 до перевѣзкого

2085 до гардового

2086 до протовчанского

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 16. Чернетка.

№ 48

1768 р., червня 13. – Лист Коша кодацькому полковнику знайти в селі Кам'янка брата покійного військового писаря Андрія Товстика Єлисея та відправити його в Кіш. № 2214 19 [14, 18] ²Благородний гпднъ полковникъ кодацкой¹ з старшиною²

Пред симъ посланним к вам от Коша ордѣром веленно помершого воискового бившого пѣсара Андрея Семенова Товстика брата Елысея во всемъ ведомствѣ вашемъ сыскиват і за сиском прислать его в Кош, а ннѣ в Кошѣ ізвѣстно, что онои Елисей находитца

¹ Написано над рядком замість закресленого самар.

² Написано замість закресленого До кодацкого полковніка.

ведомства ³-самарского в-³ ⁵-села⁴ Камянки въ школѣ⁵ которой⁶,
⁷что то село *от* васъ невдалѣ⁷ імѣется, вы с полученія сего зараз
от тол взяв прислат до Коша всенѣотмѣнно⁹ с первою оказією⁸
певною⁹, понеже при Кошѣ до него дѣло простираетца, по кото-
рому делу⁹ бунчуковій товаришъ его ждѣть.

Вашъ доброжелатель

1768 году

Іюня 13 д.

№ 2214¹⁰

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 19. Чернетка.

№ 49

**1768 р., червня 16. – Ордер Коша товаришу Коренівського
куреня Григорію Виводу надати відомості стосовно майна
покійного військового писаря Андрія Товстика. № 2242
20 [15, 19] Ізъ Коша Воіска Запорожского Низового товаришу¹
куреня Коренѣвского Григорию Виводу**

Ордѣрь

Кошу надлежитъ імѣть справку ѿ смерти воіскового писара
Андрея Семѣнова Товстика курѣнного Коренѣвского, колишнимъ
числомъ осталось зъ імѣння его, яко то при зимовнику скота ро-
гатого², лошадей, такъже ружжи, фантя и готовихъ денегъ, и гдѣ
оное дѣвалось и ннѣ находится, вамъ елико под время смерти

³ Написано над рядком замість закресленого вашого; далі закреслено въ.

⁴ Виправлено з селѣ.

⁵ Написано на лівому полі замість закресленого ь Камъянкѣ в Старомъ
Кодакѣ.

⁶ Написано над рядком замість закресленого до самого.

⁷ Написано на лівому полі.

⁸ Далі закреслено осєню.

⁹ Написано над рядком.

¹⁰ На лівому полі вздовж аркуша закреслено По указу ея величєства госу-
дарыни императрицы.

¹ Далі закреслено того Воіска.

² Далі закреслено овецъ.

оного Товстика в куренѣ Коренѣвскомъ атаманомъ будущему повелѣваемъ о всемъ томъ его Товстика імѣнній спорадив самосправедливѣше³ на писмѣ показаніе прислать в Кошѣ ілі къ дачи *от* оного персонално въ Кошѣ // **20 зв.** ⁴ явитис какъ найскорає.

1768 году

Іюня 16 д.

№ 2242

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 20. Чернетка.

№ 50 – 51

1768 р., червня 16. – Донесення брата Андрія Товстика козака Коренівського куреня Єлисея Крилецького Кошеві про передачу справи зі спадковим ґрунтом бунчуковому товаришу Максиму Яновському; копії уступного запису та свідоцтва про передачу Єлисеєм Крилецьким спадкового ґрунту бунчуковому товаришу Максиму Яновському.

21 [16, 20] В Кошѣ Войска Запорожского Низового велможному и високородному гсдну атаману кошевому Петру Ивановичу Калнышевському зъ високопочтенъною войсковою старшиною и курѣннѣными атаманами

Доношение

В Кошѣ Войска Запорожского Низового *от* малоросѣсийской бывшой Генеральной канцеляриі^а на представленіе в тую канцелярию *от* Генеральнаго суда присланнѣнимъ ордеромъ бывшего гетьмана малороссииского гспдна генерала, графа, сенатора и ковалера Кирила Григориевича его сиятельства Разумовского, велено мене з братомъ моімъ Анѣдрѣемъ выслать для вислошания приговора учиненнаго в полковой Лубенской канцеляриі, а потомъ и в Генеральномъ судѣ по иску Никиты Гаращенка и его сестри Марины Гарасковны, проживаючихъ в Лохвицѣ за лѣсь и поле под селомъ Василками состоящии на насъ по *отцу* козака

³ *Написано на лівому полі*

⁴ *Далі закреслено явится безъ*

лохвицкого Семѣна Теренѣтѣева съпадающою, которій лѣсъ ннѣ // **21 зв.** во владѣнїи зятя моего бунчуковаго товариша Маѣзима Яновскаго находится, но за моею в походѣ *отлучкою*, а старшого брата Анѣдрѣя обложною болѣзнию (с которой уже и умре)¹ в томъ малороссийскомъ Генералномъ судѣ явится било невозможно и отомъ з Сѣчи Запорожской *отрепортованѣно*. Зачимъ и показанѣное дѣло по доиску означеннаго Гаращенка и его сестри остается и поднесъ *от* стороны моей в невислушанїи и показанїи на тѣ суда нѣкакого довольства и недовольства, а яко я в нарадѣ *от* того Коша Войска Запорожскаго послікою къ исполненїю повелѣннаго и ннѣ нахожусь, затѣмъ ннѣ *отлучится отсель* крайне невозможно. Чего ради тѣхъ судов полковаго лубенскаго^б и Генералнаго войскового рѣшенїи вислушать и на оные довольство или недовольство *от* мене показать и всякіе апѣприщїи доношенїя и челобитнїя подавать до крайнего всего того дѣла окончанья, гдѣ подлежати-метъ дохожденїе имѣтъ, зятю моему означенному Яновскому вовсемъ повѣряю и что онъ учинитъ, нивчѣм // **22 [17, 21]** прекословитъ я небуду. Для того онаго Коша Войска Запорожскаго всенижайше прошу в завѣренїе моего сего полномочїя дать з онаго Коша Войска Запорожскаго ему зятю моему бунчукову товаришу Маѣзиму Ивановичу сину Яновскому за печатью войсковою виписъ.

Козакъ куреня Коренѣвскаго Елисей Крилецкій

1768 году

Іюня 16 д.

Примітка: Подано іюня 18 д. 1768 году

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 21 – 22. Оригінал.

№ 51

23 [18, 22] Тисяча сѣмсотъ шестѣдѣсятъ осмого году іюня
шестнадцатою дня

Всякому суду и праву и кому осемъ потреба указана бѣ впредѣ
вѣдать, симъ моимъ вѣ чистимъ добровольни[м] записомъ объявляю,

¹ *Дужки автора.*

что я по смерти своего отца полку Лубенского козака города Лошвицъ [!] Семена Терентиева наслѣдникъ до его недвижимыхъ добръ единъ остался і въ разсужденіи того, что зять мой бунчуковий товаришъ Маѣимъ Ивановъ синь Яновский всякою мнѣ изъ малихъ м[нѣ] лѣтъ благодѣяніе чинилъ и нинѣ дѣлаеть до всѣхъ наше[и] спадающихъ *отческихъ* и материстихъ добръ его Яновского унаслѣждая здаю и вливаю ему все свое право таково каково я имѣть по наслѣдству долженъ, тоестъ дворъ в городѣ Лохвицѣ смѣжной съ одной стороны козака Павл[а] Овдѣнка, а другой асаула сотенного Василя Торанскаго, съ третей и четвертой сторонъ улицъ поля и лѣси, такъ н[ес]порниѣ, яко и спорниѣ, о которомъ стѣхъ дѣло по судам[ъ] малоросіиискимъ по иску Никити Гаращенко зъ его сестро[ю] состоить, о какомъ спорно и полномочию ему Яновскому *от* мене данно. Къ тѣмъ всѣмъ добрамъ моимъ его Яновского и его потомство унаслѣждая в полное і вѣчистое его владѣніе симъ моимъ писаниемъ зъ добро[й] моей волѣ утверждаю, а себѣ во вся *отдаляю от* того и никакова права впредь ныкогда, чтобъ спадано на мене неоставляю, в завѣреніе того при подписаніи моимъ упрости і свидителей о подписе ихъ рукою и приложением[ъ] печатей сие писмо даю.

Козакъ куреня Куренѣвского Елисей Кривецкий Присему уступному листѣ билъ і по прошению козака куреня Коренѣвского Елисея Кривецкого во свидителство подѣписался воиковии товаришъ Василь Мадеровский при печати своей.

Мѣсто печати

При даче сего уступного запису билъ и во свидителство с приложениемъ печати подѣписался Воиска Запорожского переводчикъ Андрей Константинов^а.

Мѣсто печати //

23 зв. При сей уступной записи билъ і во свидѣтелство с приложениемъ своей печати подѣписался сотникъ абшетованій Григорій Павленко.

Мѣсто печати

По указу ея императорскаго величества в Кошѣ Воиска Запорожского Низового вишеписаній уступній запис *от* козака оногѣж

Воиска куреня Коренѣвского Елисея Кривецкого гспдну бунчуковому товаришу Маѣиму Яновскому даніи імъ самимъ Кривецкимъ билъ представлень съ прошеніемъ в лутшую довѣренность и твердость на спокойное и вѣчное ему Яновскому съ потомкамы владѣніе конфирмаціи. Для того в Кошѣ Войска Запорожского Низового опредѣленно, по писаніи уступниии запись принявъ и списавъ съ его в протоколъ *от* слова до слова копию, видать за подписомъ рукъ и притисненіемъ воисковой печати ему гпдну бунчуковому товаришу Маѣиму Яновскому обратно, якоя запись онъ Яновский долженъ для конфѣрмации в силѣ мал[о]россіискихъ правъ і в судѣ земскомъ повѣту роменского представить. 1768 году июня 21 д.

В подлѣнномъ тако:

Воиска Запорожского Низового атаманъ кошевий Пётръ
Калнишевский
Воисковий судя Андрей Носанъ^б
Воисковий писаръ Іванъ Глоба^в
Мѣсто печати

№ 2318 В. Н. За.

На скрипахъ аркушів: С подлѣннымъ сводиль // воисковий канцеляристъ Григорей Волданский
ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 23. Копія.

№ 52

**1768 р. червня 18. – Рапорт полковихъ кодацькихъ старшин
Василя Пугача та Івана Полбенського Кошеві
про відсутність брата Андрія Семенова Єлисея в Кодаку,
а наявність останнього на проживанні в Кам'янці
25 [20, 24] В Кошѣ Войска Запорожского Низового**

Покорній репортъ

Напротивъ полученного изъ Коша Войска З[а]порожского Низового ордера о Елисею Семенову, брату Товстикову, всепокорнѣйше доно[шу] симъ, что его въ вѣдомствѣ здешнемъ нѣтъ, а какъ доволно извѣстно находится проживателствомъ в Камянки, что противъ Кодаку при тамошней школѣ.

Полковые старшины
Василь Пугачь
Ивань Полбенский

1768 года

Юня 18 дня

Примітка: П. Юня 21 1768 году.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 25. Оригінал.

№ 53

1768 р., червня 21. – Наказ Коша козачому отаману села Кам'янки Карпу Наружному повернути всі забрані речі в брата покійного військового писаря Андрія Товстика Єлисея. № 2275

**24 [19, 23] Атаману козачому¹ села Кам'янки Карпу Наружному
Приказь**

При взятії тобою² и отправшѣ³ в Кошѣ³ Єлисея брата покойного писара войскового Андрєя Семенова Товстика⁴ забратыє тобою⁵ у него вещи всѣ отъ мала до велика возвратить ему Єлисею безъ задержно повелѣваемъ. 1768 года юня 21 дня.

№ 2275

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 24. Чернетка.

¹ Написано над рядком замість закресленого громадскому.

² Написано над рядком замість закресленого Єлисея брат.

³ Написано над рядком.

⁴ Далі закреслено от толь.

⁵ Написано над рядком замість закресленого вами.

№ 54

1768 р., червня 24. – Ордер Коша самарському полковнику
Дмитру Кулику знайти бувшого курінного отамана
Куренівського куреня Григорія Вивода, що проживав
в Самарі та відправити до Коша задля з'ясування долі майна
покійного військового писаря Андрія Товстика. № 2329

26 Гспдну полковнику самарському Дмитру Кулику
зь старшиною

Ордеръ

Извѣстно в Кошѣ, что куреня Коренѣвского товаришь Григорый Виводъ находится нынѣ въ Самарѣ. Кошу жъ надлежитъ имѣть справку по смерти войскового писаря Андрея Семенова Товстика курѣнного Коренѣвского: коли, кимъ числомъ него¹ осталось зъ имѣння его, яко то при зимовныку скота рогатого, лошадей, такъже ружьжя, фантя и готовыхъ денегъ и гдѣ оноє дѣвалось і нынѣ находится, и яко онъ Выводъ в тоє время находился в куренѣ атаманом и о всемъ томъ обстоятелно знать можетъ. Того ради вамъ повелѣваемъ, буди оной Виводъ в Самарѣ находится заразъ обявить ему, чтобъ онъ² для учиненія² отомъ его Товстика имѣннїи³ справки прислалъ до Коша в самой скоросты, ібо его бунчуковій товаришь гпдинъ Яновский дожидаетъ³. 1768 году іюня 24 д.

№ 2329м За. В. Н.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 26. Відпуск.

¹ Написано над рядком.

² Написано над рядком замість закресленого овсемъ.

³ Написано над рядком замість закресленого самосправелнѣшіое на писмѣ показаніє поручит вамъ для присики в Кошъ, якоє і прислать вамъ безъ замедлѣннїя ілы отдачи оного персонално въ Кошѣ явился, какъ най-скоряє.

№ 55

1768 р. липня 1 – Ордер Коша самарському полковнику Дмитру Кулику про пошук в Самарі та в зимівнику колишнього курінного отамана Коренівського куреня Грицька Вивода задля з'ясування долі майна покійного військового писаря Андрія Товстика. № 2404

27 [22, 26] Гспдну полковнику самарському Дмитру Кулику
зь старшиною

Ордеръ

Прошедшого іюня *от* 24 д. сего году посланнымъ къ вамъ съ Коша ордеромъ велено куреня Коренѣвского товариша Григорія Вывода буди онъ Самарѣ находится, объявить ему, чтобъ онъ для учиненія о имѣннїи покойного войскового писара Андрея Семенова Товстика справки приѣздилъ до Коша въ Самар скорости, въ силу коего ордера нетолко въ приездѣ оного Вывода, но ниже репорта отомъ отъ васъ по сіе время въ присылки неимѣется, а яко гспднъ бунчужковий товаришъ Яновскій¹ и по сию пору его Вывода приѣзда дожидаясь намъ безпрестанно отомъ докучаетъ. Того ради вамъ повелѣваемъ за полученіемъ сего заразъ буди оный Вывод тамо въ Самарѣ находится, то объявить по показанному буди *же* его тамо нѣтъ, то¹ отомъ репортовать. За онымъ же Выводомъ² до его зимовника въ самой скорости къ объявленію ему отомъ, чтобъ нимало немедля тотъ часъ пригдель // **27 зв.** до Сѣчи нарочного послать.

1768 году іюля 1 д.

№ 2404.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 27. Чернетка.

¹ Далі закреслено и.

² Далі закреслено въ самой ско.

№ 56

1768 р., липня 8. – Рапорт самарського полковника Дмитра Кулика Кошеві про отримання ордеру стосовно пошуку в Самарі товариша Куренівського куреня Грицька Вивода та відправку його до Коша

29 [24, 28] В Кошъ Войска Запорожского Низового
Репортъ

Ордеръ вторичній Коша Войска Запорожского Низового сего июля 8 д. о висилки в Кошъ товариша куреня Коренѣвского Григория Вивода для прописанной в томъ ордерѣ надобности полученъ. А понеже обявленъи Выводъ попережнему ордеру в Самарѣ сисканъ і сего июля 9 д. з данънимъ ему репортомъ отправленъ в Кошъ. Гдѣль онъ і поннѣ находится намъ невѣстимо, очемъ покорнѣйше репортуемъ.

Полковникъ самарскій Дмитрій Куликъ зъ старшиною
1768 году
Июля 8 д.

Примітка: П. іюля 15 д. 1768 году.

29 зв. *На конверті:* Въ Кошъ Воиска Запорожского Низоваго
Репортъ

Залишки печатки

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 29. Оригінал.

№ 57

1768 р., липня 14. – Ордер Коша самарському полковнику Дмитру Кулику знайти в Самарі чи в зимівнику товариша Куренівського куреня Грицька Вивода і відправити до Січі для з'ясування долі майна покійного військового писаря Андрія Товстика та пояснити відсутність рапортів з цього приводу на попередні ордери. № 2615

28 Гпдну полковнику самарскому Дмитру Кулику зъ старшиною
Ордеръ

Посланными къвамъ от Коша двома ордерами велено, куреня Куренѣвского товариша Григорія Вывода буди онъ въ Самарѣ находится обявить ему, чтоб онъ для учиненія в имѣнній покойного войскового писара Андрея Семенова Товстика справки приездиль

до Коша въ самой скорости буди жь его или¹ тамо нѣтъ то онъ репортовать, за нимъ же Выводомъ до его зимовника въ самой скорости къ объявленію ему отомъ и чтобъ нимало немедля тотъ часъ приездилъ до Сѣчи нарочного послать. А яко² по тѣмъ нашимъ поведѣніямъ и по сю пору *от* васъ нетолко¹ въ исполненіи³ и неисполненіи о ниже репортовъ въ при⁴сылки о получении тѣхъ нашихъ повелѣній здесь неимѣется. Бунчуковый же товаришъ⁵ гспднъ Яновскій дожидаясь // **28 зв.** того скучаетъ и намъ безпрестанно отомъ приходя прозбу въ скорѣйшомъ оногo Вывода до Сѣчи прездѣ заносить. Того ради повелѣваемъ вамъ съ получения сего нимало немедля тотъ часъ учинить о немъ Выводі выправку и буди в Самарѣ находится, то объявить по ввишеписанному буди жь нѣтъ, то нарочного тотъ же⁶ часъ въ его зимовникъ къ объявленію ему отомъ и чтобъ какъ найскорѣйше приездилъ до Сѣчи отпра- вить, а зачимъ по сіе время і васъ на прежніе повелѣнія наши исполненія никакова вами не учинено или и учинено да не репор- товано, отомъ прислать до Коша отвѣтъ. 1768 году іюля 14 дня. № 2615

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 28. Чернетка.

№ 58

1768 р., липня 22. – Рапорт самарського полковника Дмитра Кулика Кошеві про відправку товариша Коренівського куреня Грицька Вивода до Січі згідно першого ордеру, його пошук в зимівнику та з обіцянкoю відрепортувати про результат. № 29

30 [25, 30] В Кошъ Войска Запорожского Низового

Репортъ

Третіи ордеръ Коша Войска Запорожского Низового сего теченія 19 д. о висилки в Кошъ товариша куреня Коренѣвского Григория

¹ *Написано над рядком.*

² *Далі закреслено и по прежньому нипосему.*

³ *Далі закреслено ин.*

⁴ *Далі закреслено сил.*

⁵ *Далі закреслено Яновскій.*

⁶ *Далі закреслено т.*

Вывода для прописанной в техъ ордерах надобности получень, а понеже онъ Выводъ въ выполненіе еще перваго ордера в Самарѣ сисканъ и сего теченія 2 д. з даннымъ ему *от* насъ репортомъ в Кошъ *отправленъ*, а на вторичній ордеръ о неизвѣстномъ намъ где находится и в Кошѣ зачимъ въ *отправленномъ* его первымъ репортомъ неявился медлительствѣ сегожь теченія 8 д. репортъ в Кошъ посланно, нинѣ жъ яко зде въ Самарѣ помянутіи Выводъ несискивается, въ зимовникъ его с объявленіемъ о скоромъ в Кошъ приезде нарочной *отправился* и что за поворотомъ з зимовника нарочного явится в Кошъ репортованно будетъ, очемъ съ покорностию репортуемъ.

Полковникъ самарскій Дмитрий Куликъ зъ старшиною

1768 году

Июля 22 д.

№ 29.

Примітка: Пол. іюля 27 д. 1768 году.

ЦДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 30. Оригінал.

№ 59

1768 р., жовтня 5. – Лист бунчукового товариша Максима Яновського кошовому отаману Петру Калнишевському з проханням надати при донесенні Єлисея Кривецького про відчуження спадкового ґрунту випис щодо цього 31 [26, 30] Велможний и високородний гспднъ Петръ Ивановичъ Високомилостивой патронъ

Необходимо потребно мнѣ по иску моему вашей велможности известному поданного в битность мою в Сѣчи Запорожской *от* козака куреня Коренѣвского Елисея Кривецкого въ Кошъ о уступки мнѣ ґрунтовъ на его спадающихъ доношения. Для того вашей велможности въсепокорнѣйше прошу с онога доношения с подписаниемъ вашей велможности и с приложениемъ войсковой печати видать випись.

Вашей велможности високомилостивого патрона моего покорный слуга и кумъ Максимъ Яновский

1768 году
Октября 5 д.

Примітка: П. Ок. 25 д. 1768 году.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 31. Оригінал.

Опубліковано: Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів – К., 2009. – С. 205.

№ 60

1768 р., жовтня 8. – Лист бунчукового товариша Максима Яновського військовому писареві Івану Глобі з проханням надати при донесенні Єлисея Кривецького про відчуження спадкового ґрунту випис щодо цього

32 [27, 31] Високомилостивой гсдръ Иванъ Яковлевичъ

Милостивонадежный патронъ и благодѣтель

По имѣючомусь в коллегіи Малороссійской^а и в судѣ Генералномъ вамъ високомилостивому гсдру известному моему дѣлу, необходимо потребно поданного в битность мою в Сѣчи Запорожской *от* козака куреня Коренѣвского Елисея Кривецкого, Товстиковаго брата, в Кошь о уступки мнѣ ґрунтовъ на его спадаючих доношения. Того ради васъ милостивонадежного патрона и благодѣтеля всепокорнѣйше прошу с оного доношения с подписомъ его велможности гспдна кошевого и старшинскимъ и с приложениемъ войсковой печати видать и чрезъ сего вручителя випись.

Васъ високомилостивого гсдра моего и надежного патрона покорный слуга **Макимъ Яновский**

1768 году
Октября 8 д.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 32. Оригінал.

№ 61

1768 р., жовтня 30. – Випис Коша Війська Запорозького бунчуковому товаришу Максиму Яновському про передачу йому спадкових ґрунтів братом покійного військового писаря Андрія Товстика Єлисеєм Кривецьким для розбору справи в суді з лохвицьким жителем Микитою Гаращенком (Гараскевичем). № 3609

33 [28, 32] По указу є. і. ва. Коша Войска З. Н. данна мною¹ сия по[лку] Лубенского бунчуковому [това]ришу Маѣзиму Яновскому в ныжеследующей нинѣ² прошедшого іюня² 8 д. Воиска З.³ куреня Коренѣвского Ели[сей] Кривецкій⁴ просиль в Кошѣ Воиска Запор[ожского] Н. поданным от него⁵ вѣрующым доношением¹, что по имѣющему[сь] в судѣ воисковом Генералном⁶ Никыти Гаращенка і его сестри Марини Гарсковни проживаю[щей] в Лохвицѣ иму за лѣсъ и поле под селом Василками состоящей, якоби на его⁷ Гаращенка і сей его⁷ ст[оя]чий⁸ и о протчем, для отвѣту ему Елисею Кривецкому за отлучкою по командирацію с Воиска в поход явитца в суд Генералный нево[з]можно, а и то вѣряет потому дѣлу⁹ где надлежит хожденую имѣть судную, а ей говорит доношенія подават в доволствію ілы в недоволствію³ // **33 зв.** подпѣкатца¹¹ зять¹⁰ его¹¹ малоросійский полку лубенского бунчуковому товаришу Максиму Яновскому, что он Яновскій по тому дѣлу учинял втом он Кравецкий прекословіт нестане¹² на

¹ Написано над рядком.

² Написано на лівому полі замість закресленого о[к]тябра 1.

³ Далі аркуш пошкоджений на одне слово.

⁴ Далі закреслено поданным в доношенієм представил и.

⁵ Далі закреслено писаней.

⁶ Далі закреслено лохвиц.

⁷ Написано над рядком замість закресленого Елисея Кривецкого і брата его ум[єр] шаго Андрея Семенова Кривецкий ж.

⁸ Далі закреслено которои лѣсъ ннѣ во владинно є.

⁹ Далі закреслено въ его.

¹⁰ Далі закреслено дедѣ.

¹¹ Написано над рядком; далі закреслено родной.

¹² Виправлено з нестану.

коѣм¹³ вѣрующым доношенієм онъ Кравецкии просил того¹⁴ доношенія приняв к дѣлу сообщить, а для вѣроянія с того¹⁵ вѣрующаго доношенія урядовую випис видаѣ і по вышеписанному¹⁶ Вои. 3. козака¹⁶ Кривецкого прошенію¹⁷, а по опредѣленію Коша Вои. 3. Н. для выписи в согласіе указов і прав с подписом¹⁸ і приложеніем печати войсковою ѣму Яновскому в вышеписанных обстоятелствах данна¹⁹. 1768 году октября 30 д.

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 33. Чернетка.

№ 62

**[1768 р., кінець жовтня – початок листопада] – Лист Коша
бунчуковому товарищу Максиму Яновському
з повідомленням про відправку останньому
потрібного випису**

34 [29, 33] Самоприятный гсдръ

Маѣым Івановічъ

Два ваши писма я імѣл[ъ] честь получить по которим[ъ] какъ з надобного вам доноше[нія] випись за подписом¹ і воисково[ю] печатію присеѣ² посылаю, такъ і по протчемъ³ при моеѣ⁴ вам⁵ уклонѣ доброжелателень⁶ пребуду.

Вашеѣо вис. благоприятной гсдря

ЦДДАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 34. Чернетка.

¹³ Далі закреслено дан.

¹⁴ Виправлено з мого.

¹⁵ Далі закреслено доноше.

¹⁶ Написано на лівому замість закресленого єго.

¹⁷ Виправлено з прошеным.

¹⁸ Далі закреслено старшинскимъ.

¹⁹ Далі закреслено 1768 году ок.

¹ Далі закреслено і а.

² Далі закреслено квам.

³ Написано над рядком замість закресленого рекомендацїю вашеї сина Олшанского Романа Олшанского вчем подлежатимет неоставно і.

⁴ Далі закреслено к.

⁵ Далі закреслено покорному.

⁶ Написано на лівому полі.

№ 63

[1768 р., кінець жовтня – початок листопада] –
Лист військового писаря Івана Глоби бунчуковому товаришу
Максиму Яновському про відправку останньому
потрібного випису
34 [29, 33] Млстівій гсдрь

Маѣм Івановічъ

По двум вашого вис. писаньям вчем с моєї сторони *надлежит*¹ я²
служит неупущу³ нодобнаяж⁴ вашѣму в. б.⁵ выпишь к вашѣму в.
б. при писмѣ его велможности гспдна а. кошевого Петра Івановіча
К. *отправ*[лена], *впротчем*⁶.

ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 96. – Арк. 34. Чернетка.

¹ *Виправлено з подлежало.*

² *Далі закреслено у.*

³ *Написано над рядком замість закресленого і.*

⁴ *Далі закреслено выс.*

⁵ *Далі закреслено вѣдом.*

⁶ *Далі аркуш пошкоджено.*

**НАУКОВО-ДОВІДКОВИЙ
АПАРАТ**

КОМЕНТАРІ

№ 1

^a *Мертвовід* – річка на півдні України, ліва притока Південного Бугу.

№ 2

^a *Пивгородський Миколаївський чоловічий монастир* засновано 1629 р. як пустинь Київського Пустинно-Миколаївського монастиря. Розміщувався на горі Пивиха, поблизу містечка Городище (тепер Глобинського р-ну Полтавської обл.). Тут був один з найважливіших збірних пунктів гайдамаків. У володіннях монастиря формувалися гайдамацькі загони, а в навколишніх лісах ховалося чимало втікачів. У 1786 р. монастир закрито, маєтності секуляризовано. (Див. *Полтавщина. Енциклопедичний словник*. – К., 1992. – С. 656; *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775*. – К., 2003. – Т. 3. – С. 793.).

№ 3

^a Мова йде про Брацлавську прикордонну комісію, утворену 1748 р. у зв'язку з активізацією гайдамацького руху на захопленій Польщею Правобережній Україні. Під час розгляду російських претензій до Польщі комісія засідала у с. Торговиці, а при розгляді польських претензій до Росії – у м. Архангелогородку (Архангельську), іноді – в м. Крилові. Ймовірно, діяла до 1793 р., коли відбувся другий поділ Речі Посполитої.

^b *Романовський Дмитро* (р. н. невід. – 24 серпня 1757 р.) – козак Канівського куреня, депутат від Війська Запорозького в Брацлавській прикордонній комісії (1755 р.), військовий писар (1750 р., 1751 – 1752 рр., друга половина 1755 – перша половина 1756 р.). Помер у Києво-Межигірському монастирі (Див. *ЦДІАК – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 9333; Ф. 59. – Оп. 1. – Спр. 2023, 10808; Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 37; Ф. 269. – Оп. 1. – Спр. 318, 2136; Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775*. – К., 2006. – Т. 4. – С. 745.).

^b *Якимов (Акимов) Григорій* – полковник Кальміуської (1748 р.) та Кодацької (1752 р.) паланок, депутат від Війська Запорозького в Брацлавській прикордонній комісії (1755 р.). (Див. *Архів Коша Нової Запорозької Січі:*

корпус документів 1734-1775. – К., 1998. – Т. 1. – С. 378 – 380; Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2003. – Т. 3. – С. 178, 185, 186, 196, 197, 207, 474, 608.).

^Г *Розумовський Кирило Григорович (1728 – 1803 рр.)* – останній гетьман Лівобережної України (1750 – 1764 рр.), російський генерал-фельдмаршал, граф, президент Російської академії наук. Виходець з козацької сім'ї с. Лемеші в Козелецькій сотні Київського полку. За сприянням свого брата О. Г. Розумовського був обраний гетьманом. При ньому здійснено судову реформу. Ставив питання про надання гетьманському урядові права дипломатичних зносин з сусідніми державами, чинив спроби перебудови Гетьманщини на українську державу європейського типу. Йому було підпорядковано Січ. Добився збільшення жалування для запорозьких козаків. У 1764 р. на вимогу Катерини II зрікся булави. Кілька років провів за кордоном, згодом оселився в Батурині.

^Д *Київську губернську канцелярію* засновано згідно з указом Петра I від 18 грудня 1708 р. як вищий адміністративний і військовий орган російського управління на території Київської губернії. В її компетенції були охорона кордонів, організація прикордонних застав, збирання мита, ремонт мостів і доріг, видання паспортів, вирішення прикордонних конфліктів тощо. Ліквідовано указом Сенату 1775 р., фактично діяла до 1782 р. За царською грамотою від 31 серпня 1733 р. їй було підпорядковано Запорозьку Січ. За указом Сенату від 19 жовтня 1750 р. вона підлягала також гетьманові. Отже, Запорозька Січ мала подвійне підпорядкування, а з 1756 р. вона підлягала ще й Сенатові. Така ситуація існувала до скасування гетьманату 1764 р.

^Е *Генеральна військова канцелярія* – центральна установа гетьманського уряду в Україні XVII – XVIII ст. Перша згадка в документах датується 1650 р. Здійснювала військове, адміністративне, судове й фінансове управління. Очолював генеральний писар. Перебувала в гетьманських столицях. У 1720 р. царський уряд позбавив її фінансових і судових повноважень. У 1722 р. Генеральну військову канцелярію було підпорядковано новоутвореній Малоросійській колегії. За гетьманування Д. Апостола (1727 – 1734 рр.) більшість її прав і компетенцій відновлено. Після смерті гетьмана функції канцелярії було знову звужено, тоді ж її підпорядковано Правлінню гетьманського уряду. З 1750 р. діяла при гетьмані К. Розумовському. Формально ліквідована 21 листопада 1764 р., фактично діяла до кінця 60-х рр. XVIII ст.

є Мається на увазі реєстр убитих і захоплених у полон запорозьких козаків та їхнього майна. (Див. *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775*. – К., 1998. – Т. 1. – С. 380 – 383.).

* *Лантух Григорій Федорович* – козак Рогівського куреня, депутат Комісії для розмежування земель з Військом Донським (1746 р.), Комісії для опису та складання планів запорозьких земель (1757 і 1759 рр.). Обирався кошовим отаманом у 1755–1756, 1758 (з кінця січня), 1761–1762 (до 24 червня) і 1763 рр. (з кінця жовтня). Ордером малоросійського генерал-губернатора П. О. Рум'янцева Г. Лантуха призначено кошовим отаманом на 1765 р., проте всупереч цьому Військо Запорозьке обрало кошовим Петра Калнишевського. У листі до гетьмана К. Розумовського від 8 липня 1761 р. Г. Лантух просив, щоб його родичі, котрі мешкали в с. Піски Курінної сотні Лубенського полку, були звільнені від сотенних повинностей і підпорядковувалися лише гетьманській канцелярії. За собою ж просив залишити “нинішній його чин”. Біографічні відомості про нього знаходимо у його листі до генерального писаря А. Я. Безбородька: “Я от малых моих еще лет пры Войске Запорожском Низовом в службе ... до пятьдесятых лет нахожусь... Как и в прошлые крымские и во все походы был враженный против неприятеля в партиях прыступах и нещадя живота своего и ныгде не закрывая лица, поступал ревностно отчего и раны принимал и ныне в оном Войске Запорожском по разным ныжным чинам уже вторично по апробации вашей ясневелможности управляя, не малую должность, главным комендырем ... служу” (*ЦДІАК*. – Ф.229. – Оп. 1. – Спр. 67. – Арк. 155, 209 – 210.; *Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів* – К., 2009. – С. 388; *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775*. – К., 2003. – Т. 3. – С. 774).

№ 7

^a *Києво-Межигірський Спасо-Преображенський монастир* (Межигірський монастир, “Білий Спас”, поблизу Вишгорода під Києвом) – за переказами засновано 988 р., у 1240 р. зруйновано монголо-татарами, згодом відбудовано. Згадки в документах – з XVI ст., ставропігійний – з 1609 р. З 60-х років XVII ст. монастир став козацьким, Січ утримувала його своїм коштом. Звідси на Запорозьку Січ призначали священників, тут у шпиталі (засновано 1672 р.) проживали старі й хворі запорожці. У 1691 р. до нього було приписано Самарський, Лебединський та ін. монастирі, засновані на території Запорозжя. У 1717 і 1764 рр. постраждав від великих

пожеж. У 1774 р. коштом кошового отамана Петра Калнишевського в ньому зведено кам'яну Петропавлівську церкву. Після зруйнування Січі (1775 р.) монастир за царським указом 1786 р. перенесено у Таврію. В результаті пожежі 1787 р. припинив існування.

№ 8

^а *Гладкий Данило Стефанович (Данило Стефанов)* (р. н. невід. – січень 1758 р.) – козак Іркліївського куреня, у 1753 р. очолив депутацію до Санкт-Петербурга для отримання жалування Війську Запорозькому за 1752 р., кошовий отаман (24 червня 1753 – 24 червня 1754 рр., 1757 – поч. 1758 рр.). З травня 1755 до липня 1756 р. очолював депутацію від Запорожжя до Санкт-Петербурга, яка клопоталася про надання жалуваної грамоти Війську Запорозькому на землі та на безмитну торгівлю Запорожжя з Гетьманщиною. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2003. – Т. 3. – С. 776, 781.).

№ 9

^а *Сенат* – один з найвищих державних органів у Російській імперії, утворений 1711 р. Мав право видавати укази від імені царя, йому підпорядкували (у цивільних справах) Малоросійську колегію. Після смерті гетьмана Данила Апостола на початку 1734 р. Сенат до 1749 р. здійснював вище управління Лівобережною Україною. З січня 1756 р. Лівобережну Україну й гетьмана знову підпорядкували Сенатові.

№ 10

^а *Єлизавета Петрівна* (1709–1762). — російська імператриця з 1741, дочка Петра I і Катерини I.

^б *Статс-контора (Штатс-контор колегія)* – державна установа Росії XVIII ст. Штат, президент і віце-президент затверджені в грудні 1717 р., функції – в грудні 1718 р. Відала державними видатками, за розпорядженням Сенату видавала встановлені урядовим установам та чиновникам. В листопаді 1723 р. перетворена в сенатську контору (Штатс-контора Сенату), в 1726–1730 рр. підпорядковувалася Камер-колегії, в липні 1730 р. відновлена як самостійна колегія. В жовтні 1780 р. ліквідована, її функції передані утвореним в Петербурзі і Москві казначействам.

^в *Державна військова колегія* – центральна установа Російської імперії. Засновано 1719 р. До її компетенції належали керівництво військово-

сухопутними силами, підготовка офіцерів, рекрутські набори, фінансування та постачання армії, будівництво військових укріплень. Ліквідовано 1812 р.

^Г “...новосеченского или из других ближних к тому войску магазейнов...” – мається на увазі Новосіченський ретраншемент, який був важливим армійським магазином. Крім функцій контролю за подіями на Січі, в обов’язки коменданта ретраншементу входила видача грошового і хлібного жалування Запорозькому Війську. З Новосіченського ретраншементу запорожці отримували і боєприпаси. (Див.: Шпитальов Г. Запорізьке військо у другій половині 30-х років XVIII століття // Наукові записки. Збірник праць молодих вчених та аспірантів. – К., 2001. – Т. 6. – С. 159-180).

^Д Сенатська контора (1722 р.) керувала конторами колегій та інших установ, які розміщувалися в Москві, наглядала за діями губернаторів ближчих до Москви губерній, в т. ч. й Київської, а також Запорозької Січі. Фактично здійснювала притаманні Сенатові адм.-судові функції на підвідомчій їй території. Ліквідовано 1763 р., її функції передано 5-му департаментові Сенату.

^Е Щербатов Іван Андрійович (1696 – 1761 рр.) – російський державний діяч. За правління Єлизавети Петрівни – віце-президент Комерц-колегії, президент Юстиц-колегії, сенатор.

№ 12

^А Щетинін Парфеній – майор Ряського ландміліцького полку. В період з жовтня 1756 р. по серпень 1759 р. проходив в слідстві по справі грабунків коней в запорозьких козаків. (Див.: ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35.).

^Б Лівненський полк – один з Ландміліцьких полків, базувався в межах Полтавського полку (в районі Маячки та Царичанки).

№ 13

^А Девієр Петро Антонович (1710 – 1773 рр.) – генерал-майор (з 1752 р.), генерал-лейтинант (з 1755р.), генерал-аншеф (з 9 лютого 1762 р.), ад’ютант Петра III. З 1763 р. у відставці.

^Б Старосамарський ретраншемент (Усть-Самарський ретраншемент) – споруджено у 1736 р. під час російсько-турецької війни 1735 – 1739 рр., на лівому березі гирла р. Самара. Ліквідовано 1783 р.

^в *Серков Семен* поруччик Новоскольського полку проходив в слідстві скарг на нього запорожців. (Див. ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35.).

^г *Канцелярія Українського ландміліцького корпусу* – військова та адміністративно-судова установа, якій підпорядковувалися ландміліцькі гарнізони та поселення однодворців при Українській лінії. Створено 1736 р. Місцеперебуванням канцелярії була Білівська фортеця (у 1754–1756 рр. – фортеця Святого Олексія). Упродовж 1764–1769 рр. діяла тільки як військова установа.

^д *Ряський полк* – один з Ландміліцьких полків, базувався в районі містечка Нехвороща.

^е *Таран Нестір Гаврилович* – козак Васюренського куреня, депутат в від Війська Запорозького в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі щодо словживань майора Парфенія Щетініна та поручика Семена Серкова (1757 р.), писар Самарської паланки (др.пол. 1758 р.) (Див. ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35; *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2006. – Т. 4. – С. 750.).

^є *Кам'янський ретраншемент* – споруджений 1737 р. під час російсько-турецької війни 1735–1739 рр. Розміщувався на березі Дніпра, на північ від Старого Кодака.

^ж “... посланной из Войсковой генеральной канцелярии Чеснакова полку хорунжеи Сава Еррошкевичь ...”. Хорунжого компанійців надвірної корогви гетьмана К. Розумовського С. Єрошкевича у жовтні 1757 р. було відправлено на Січ для розшуку гайдамаків, які вбили орлицького сотника Д. Лаврентієва, а також для розслідування претензій сотника І. Березана та лавника Полтавського магістрату О. Малиховського до Війська Запорозького. Козаків надвірної корогви було приписано до Другого компанійського полку В. Часника. (Див. ЦДІАК – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 9333, арк. 390; Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 12272; Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 18895. – Арк. 8 зв., 10 зв.; *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2003. – Т. 3. – С. 790).

^з *Білівська фортеця* була місцем де розміщувалася канцелярія Українського ландміліцького корпусу. Тепер м. Красноград Харківської обл.

№ 14

^а *Зеленський Павло Семенович* (1737 – р. см. невід.) – козак Уманського куреня, писар Бугогардівської (1756 р.) і Самарської (1757 р.) паланок,

отаман с. Ручки Рашівської сотні Гадяцького полку (1759 р.), сотник Рашівської сотні (1760 – 1783 рр.). (Див. *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 1998. – Т. 1. – С. 463 – 464.; Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2006. – Т. 4. – С. 758.*)

№ 15

^а “...причиненних от порутчика Зеленина кодацкому старшиннѣ асаулу Никитѣ Планидину бранѣ безчестію і похвалках...”. Мова йде про конфлікт коменданта Кам’янського ретраншементу порутчика Андрія Зеленина з полковим кодацьким осавулом Микитою Плакідіним, де перший погрожував побиттям кодацькому осавулу. (Див. *ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 55 – 56.*)

^б “...а протчійм обивателемъ Мѣтлицкому и кодацкому Христичу бат[ожжя] бояхъ и другихъ несноснихъ обидяхъ ...”. Мова йде про кам’янського жителя Леська Метлицького та новокодацького жителя Семена Христича, яких намагалися пограбували солдати команди порутчика Андрія Зеленина. (Див. *ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 57, 84.*)

№ 16

^а Мається на увазі Повідомлення “сообщение” Коша підполковнику старосамарського гарнізону Олексію Єршову про відправку в слідчу комісію над майором Рясського ландміліцького полку Парфенієм Щетініним депутата Нестора Гаврилова та свідка кодацького козака Івана Набока від 17 березня 1758 р., документ датований 20 березня 1758 р., адресований підполковнику Олексію Єршову в справі відсутній. (Див. *ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35. – Арк. 53 – 54.*)

^б “...над маэорам Щетининымъ в приеме имъ у вора Сасули краденыхъ лошадей...”. У жовтні 1756 р. на допиті у військовій пушкарні козак Іркліївського куреня Матвій Зозуля зізнався, що крав у запорожців коней для майора Парфенія Щетініна, який перепродував їх у Харкові. (Див. матеріали слідства *ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 35.*)

^в *Аудитор* – чиновник у військовому суді, який поєднував функції прокурора, секретаря і діловода.

№ 17

^а *Військова канцелярія* – адміністративний орган, через який здійснювалося керівництво всіма внутрішніми і зовнішніми справами. Через неї про-

ходив офіційний та приватний документообіг та офіційне листування запорозької старшини. До складу Військової канцелярії в різні часи входило від декількох писарчуків до 35 канцеляристів та підканцеляристів. Очоловав канцелярію військовий писар.

^б *Шестаков Олексій* – путивльський купець, посередник у зносинах Коша та київської губернської канцелярії з кримським ханом щодо наміру останнього приборкати єдисанську орду, що повстала в 1758 р. і мала намір перейти на бік Російської імперії. Він інформував Запорожжя та Київ про наміри хана піти з військом проти єдисанців. (Див. *ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 36.*).

^в *Товмач* – людина, що робить усні переклади.

^г *Кантаржій* – на Запорозькій Січі охоронець та наглядач за мірами і вагами; збирач податків з товарів, що ввозилися на Січ.

№ 18

^а *Генеральний військовий суд* відомий ще за Б. Хмельницького. Як постійно діючу установу Гетьманської України утворено 1721 р. З 1750 р. суд розглядав справи про гайдамаків, вбивства, грабежі та інші злочини, скоєні на Запорожжі. З 1765 р. був підпорядкований Малоросійській колегії. Ліквідований у 1781 р.

№ 19

^а *Полкова канцелярія* – місцева установа на Україні 2-ї пол. XVII – XVIII ст. в компетенцію якої входили адміністративні, військові й судові справи на території полку. Очоловалася полковником і полковим писарем, підпорядковувалася Генеральній військовій канцелярії, а з 1764 р. – Другій Малоросійській колегії. Ліквідована 1782 р. відповідно до указу Сенату від 16.09.1781 р. у зв'язку з створенням намісницьких правлінь.

^б *Сотенне правління*. Модель адміністративного устрою полку дублювалася і на сотенному рівні, де владні повноваження реалізував сотник, опираючись на сотенну старшину – городового отамана, сотенного осавула (або ж кількох осавулів чи осавула і підосавула), сотенного хорунжого та сотенного писаря.

№ 20

^а *Права за якими судиться малоросійський народ* – збірник норм права 18 ст., що діяли у Лівобережній Україні. Проект складання кодексу за-

вершився 1743 р. Кодекс мав чітку структуру і складався з 30 розділів, які поділялися на 531 артикул і 1716 пунктів. Фактично це був перший кодекс українського права.

№ 21

^a *Переволочанська митниця* була утворена внаслідок проведення митної реформи 1753 – 1757 рр. (встановлення митного кордону між Смоленською губернією та Запорозькою Січю), у січні 1755 р. митниця вже почала збір мита; була ліквідована 1776 р. через створення нової мережі митних установ в Новоросійській та Азовській губерніях. (Див. *Джерела з історії Південної України. Т. 8 // Формування митної мережі Південної України (1775 – 1819) / Упорядник Ю. Головка / Передмова: Ю. Головка. – Запоріжжя: “Тандем – У”, 2007. – С. 73, 93, 151, 558.*)

^b *Лубенський полк* – адміністративно-територіальна і військова одиниця Гетьманщини. Створений у 1648 р. Після Зборівської угоди, 1649 р., його територію розділено між Миргородським і Кропивнянським полками. Відновлено 1658 р. Полкове місто – Лубни, у 1714 – 1727 рр. – Ромни. 1782 р. полк ліквідовано, а його територія увійшла до складу Київського та Чернігівського намісництв.

^b *Ромни* – сотенне містечко Лубенського полку.

№ 22

^a *Переволочна* – сотенне містечко Полтавського полку. Після ліквідації полку (1764 р.) включене до Новоросійської губернії.

№ 23

^a *Муравйов Матвій Артемонович* – бригадир, комендант фортеці Святої Єлисавети (1759 – 1760 рр., 1761 – 1764 рр.) (*Детально див. Посунько О. М. Історія Нової Сербії та Слов'яносербії – Запоріжжя, 1998.*)

^b *Білицький Олексій Григорович* – козак Поповичівського куреня, військовий суддя (1758 р.), кошовий отаман (1759 – 1761 рр.).

^b *Новослобідський полк* – адміністративно-територіальна і військова одиниця. Перебував у віданні головного командира Нової Сербії. Створено 1753 р. на правобережних землях Келебердянської й Орлицької сотень Полтавського полку та землях Війська Запорозького з числа мешканців, витиснутих зі своїх осель при заснуванні Нової Сербії. Підпорядковувалася гарнізонній канцелярії фортеці Святої Єлисавети. Новослобід-

ський полк проіснував до створення у 1764 р. Новоросійської губернії, коли його було реорганізовано й переіменовано в Єлизаветградський пікінерський полк.

^г *Святої Єлизавети фортеця* – адміністративний центр Новосербського поселення (Нової Сербії та Новослобідського козацького полку). Названа на честь імператриці Єлизавети Петрівни. З 1775 р. фортеця Святої Єлизавети остаточно втрачає своє оборонне значення. З 1785 р. вона перетворюється на місто Єлисаветград (тепер місто Кіровоград).

№ 24

^а *Гарнізонна канцелярія фортеці Святої Єлизавети* – військова та адміністративно-судова установа, якій підпорядковувалися гарнізон і цивільне населення фортеці, а також Новослобідський полк. Створена згідно з указом Сенату від 29 грудня 1757 р. Складалася із “присутствія” (комендант, крігсцалмейстер й аудитор) та власне канцелярії (два канцеляристи, підканцелярист, писар і чотири копійсти). До складу канцелярії також входили аудитор, перекладач, прикордонний лікар, гарнізонний квартирмейстр, інженер. Ліквідовано 1784 р. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2003. – Т. 3. – С. 791.*).

№ 25

^а *Пишмич Василь Андрійович* – козак Переяславського куреня, курінний отаман (1762 р.), військовий осавул (кін. 1762 – перша половина 1763 рр., друга половина 1765 р., 1775 р.).

^б *Астраханський гренадерський полк* – сформований весною 1700 р. в Новгороді князем Трубецьким з рекрутів як піхотний Романа Брюса полк у складі гренадерської та 9-ти фузелерних рот. 1708 р. – астраханський полк, 1762 р. – астраханський піхотний полк. Брав участь в Північній війні (1700 – 1720 рр.), російсько-персидській війні (1722–1723 рр.), російсько-турецьких війнах (1735–1739 рр., 1768–1774 рр., 1787–1791 рр.). Розформований в 1918 р.

^в *Нова Сербія* – адміністративно-територіальна та військова одиниця. Створено 1752 р. в зв’язку з поселенням сербів-граничарів, які перейшли на російську службу з габсбурзьких володінь. Під Нову Сербію було відведено правобережні землі Миргородського полку (Цибулівська та Крилівська сотні, частина Власівської, Кременчуцької, Потоцької сотень) та Полтавського полку (частина Келебердянської сотні). Ліквідовано 1764 р., її територія увійшла до складу Новоросійської губернії. (*Архів Коша*

Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734–1775 – К., 2006. – Т. 4. – С. 739; Детально див. Посулько О. М. Історія Нової Сербії та Слов'яно-сербії – Запоріжжя, 1998.).

^г *Чорний ліс* (тобто дикий, густий). – історична назва лісового масиву, розташованого на межі степової та лісостепової зон, у межах сучасних Знаменського та Олександрійського районів Кіровоградської області. У складі “великого” Чорного лісу, знаходиться кілька локальних масивів – Чута, Нерубай, Чорний та ін. Природні багатства та переваги в обороні ще XVI ст. перетворили Чорний ліс на один з найулюбленіших районів діяльності запорожців-промисловиків. У XVII ст. у лісі виникають численні запорозькі зимівники, а сам Чорний ліс та прилеглі до нього території аж до 1709 р. становлять північно-західну частину Запорозьких Вольностей. У часи Нової Січі точилися постійні суперечки між запорожцями та новими переселенцями – козаками Полтавського та Миргородського полків, з приводу його належності.

№ 28

^а *Безбородько Андрій Якович* (1711–1780 рр.) – служив у Генеральній військовій канцелярії військовим канцеляристом; з 1750 р. – генеральний писар; з 1762 р. – генеральний суддя Гетьманщини.

^б *Ханенко Микола Данилович* (1691–1760 рр.) – з 1741 р. – генеральний хорунжий Гетьманщини.

№ 29

^а *Кочубей Семен Васильович* (1725–1779 рр.) – представник українського старшинського роду. З 1746 р. – полковник Ніжинського полку, з 1751 р. – генеральний обозний Гетьманщини, з 1771 р. – член 2-ї Малоросійської колегії.

№ 31

^а *Шафар* – збирач податків на користь Війська Запорозького на перевозах.

^б *Шарий Гаврило Якович* – козак Дяцьківського куреня, представник від Війська Запорозького в комісії для слідства над Легою Федором та порутчиком Кологривовим (1754 р.), шафар Кодацького перевозу (1760 р.), отаман Дяцьківського куреня (1761, 1762 рр.). (Див. *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2003. – Т. 3. – С. 719,*

720, 723; *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775*. – К., 2008. – Т. 5. *Реєстр Війська Запорозького Низового*. – С. 320.).

^в Мова очевидно йде про *Черткова Василя Олексійовича* (1726–1793 рр.) – генерал-майора, головного командира Дніпровської лінії (з 1771 р.), губернатора Азовської губернії (1776 – 1782 рр.).

№ 33

^а *Чугувець Іван Васильович* (р. н. невід. – 5 лютого 1770 р.) – козак Васюринського куреня, військовий писар (друга половина 1757 – перша половина 1760 р., перша половина 1761 р.). З 1762 р. – на службі в Державній колегії іноземних справ у чині колезького асесора. Був прикордонним комісаром у Слідчій комісії для вирішення взаємних претензій між Запорожжям і Кримом. (Див. *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775*. – К., 2006. – Т. 4. – С. 757; його атестат: *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775*. – К., 1998. – Т. 1. – С. 474 – 477.).

№ 34

^а Мова йде про *Овдієнка Павла* – лохвицького козака, котрий згадується серед козаків та міщан Лохвиці, які в листі просили кошового отамана Петра Калнишевського допомогти відбудувати місцеву церкву, від 28 січня 1763 р. (Див. *Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів* – К., 2009. – С. 183–184).

^б Мова йде про *Яновського Максима Івановича* – військового товариша (1763 – 1764 рр.), бунчукового товариша (1768 р.), кума кошового отамана Петра Калнишевського. (Див. *Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів* – К., 2009. – С. 184, 187, 189, 190, 197, 205, 206.).

№ 37

^а *Мельгунов Олексій Петрович* (1722–1788 рр.) – губернатор Новоросійської губернії (1764–1765 рр.), президент Камер-колегії (до 1777 р.), генерал-губернатор Архангельської губернії (1780–1784 рр.), генерал-губернатор Вологодської губернії (1780–1788 рр.).

^б *Глебов Іван Федорович* (1707–1774 рр.) – головний командир Нової Сербії (1752–1756 рр.), генерал-майор від артилерії (з 1749 р.), генерал-лейтенант (з 1755 р.), київський генерал-губернатор (1760–1766 рр.).

№ 42

^a *Катерина II Олексіївна* (уроженка Софія Фредеріка Августа, принцеса Ангальт-Цербстська; 1729 – 1796 рр.) – імператриця всеросійська (з 1762 р.).

^б *Пилипенко Пилип Федорович* – козак Канівського куреня, військовий суддя (перша половина 1754 р.), кошовий отаман упродовж 1764 р. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2006. – Т. 4. – С. 757.).

^в *Косан Микола Тимофієвич (Тимофєєв)* – козак Дерев'янківського куреня, в 1757 р. фігурує в джерелах як курінний отаман згаданого куреня, військовий осавул (1756 р.), військовий суддя у 1771-1772 рр.

^г *Сухий Мусій* – отаман Джерелівського куреня (1761, 1762 рр.), військовий суддя упродовж 1764 р. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2008. – Т. 5. *Реєстр Війська Запорозького Низового.* – С. 301.).

№ 45

^a *Калнишевський Петро Іванович* (бл. 1690 – 1803 рр.) – козак Куцівського куреня, військовий осавул (1754 і 1757 рр.), військовий суддя (1761 – перша половина 1762 рр.), кошовий отаман (друга половина 1762 – кінець жовтня 1763 рр., 1765 – 1775 рр.). Після ліквідації Січі засланий у Соловецький монастир, де й помер. (Детально див. *Петро Калнишевський та його доба. Збірник документів та матеріалів* – К., 2009. – 429 с.; *Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2006. – Т. 4. – С. 761.).

^б *Головатий Павло Фролович* (бл. 1715 – 1795 рр.) – козак Шкуринського куреня, військовий суддя (1765 – 1766 рр., перша половина 1767 р., 1774 – 1775 рр.). Після ліквідації Січі засланий до Тобольська в Знаменський монастир, де й помер. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2006. – Т. 4. – С. 770.).

^в В даному випадку мова йде про Андрія Семеновича Товстика, прізвище ж Кривецький автором вжито помилково, оскільки під таким прізвищем (Кривецький, Крилецький), фігурує брат Товстика Єлисей. Це також підтверджує вказівка на родинні зв'язки Андрія Терентенка через сестру, яка була одружена на згаданому Максиму Яновському, що видно з інших документів (Див. документи № 36, 43, 44).

№ 50

^a “...от малоросьсийской бывшой Генеральной канцелярії...”. Генеральна військова канцелярія формально ліквідована 21 листопада 1764 р., фактично діяла до кінця 60-х рр. XVIII ст. (Див. коментар № 3^e).

^b *Полкові суди* в Гетьманській Україні відомі ще в XVII ст. Першим актом, що нормував роботу полкових судів була інструкція гетьмана Д. Апостола 1730 р. До складу цих судів входили полковий суддя, полковий писар, у засіданнях брала участь уся полкова старшина (по черзі) та представник від значкових товаришів. Суд розглядав кримінальні й цивільні справи. Апеляційною інстанцією був гетьман, Генеральна військова канцелярія, Генеральний військовий суд. Ліквідовано судовою реформою гетьмана К. Розумовського 1763 р., проте ліквідаційний період тривав до 1770 р. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2003. – Т. 3. – С. 793.).

№ 51

^a *Константинов Андрій Дмитрович* – колишній козак Сумського слобідського полку, при Військовій канцелярії Коша займав посаду перекладача (середина – друга половина 60-х рр.), був перекладачем на Микитинському перевозі по смерті перекладача Федора Семенова (1764 р.), з 1768 р. на службі в київській губернській канцелярії. (Див. ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 101. – Арк. 37; ЦДІАК – Ф. 229. – Оп. 1. – Спр. 147. – Арк. 77 – 77 зв.; *Андріевский А.А. Реляции киевского генерал-губернатора за 1768 и 1769 гг.* – К.: Типография Императорского университета Св. Владимира, 1892. – С. 110; *Скальковский А. К истории Запорожья. Порубежные любезности // Киевская старина.* – 1882. – Т. 4. – С. 161 – 162; *Синяк І. Товмачі та перекладачі у Війську Запорозькому доби Нової Січі // Покликання: збірник праць на пошану професора о. Юрія Мицика.* – К., 2009. – С. 317 – 330.).

^b *Носань (Носач) Андрій Артемович* – отаман Іркліївського куреня (1756 р.), військовий осавул (друга пол. 1760 – перша половина 1761 рр.), військовий суддя (перша пол. 1768 р.). (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775.* – К., 2008. – Т. 5. *Ресстр Війська Запорозького Низового.* – С. 313.).

^b *Глоба Іван Якович* (р. н. невід. – 1791 р.) – козак Пашківського куреня, старший військовий канцелярист (1761 р.), військовий писар (24 червня 1761–1763), (лютий 1764–1775 рр.). Після ліквідації Січі його заслано до

Сибіру, помер 1791 р. у Туруханському монастирі. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2003. – Т. 3. – С. 776.*).

№ 60

^a *Друга Малоросійська колегія* – колегіальний орган управління Лівобережною Україною. Створено згідно з маніфестом Катерини II від 10 листопада 1764 р. “Об увольнении от гетманского правления графа Розумовского и учреждении Малороссийской коллегии и генерал-губернатора”. Нараховувала вісім членів: чотирьох українців та чотирьох росіян. Президент колегії – малоросійський генерал-губернатор П. О. Румянцев. У своїй діяльності керувалася російськими нормативними документами та поточними указами. Ліквідовано указом Сенату від 20 серпня 1786 р. (*Архів Коша Нової Запорозької Січі: корпус документів 1734-1775. – К., 2006. – Т. 4. – С. 770.*).

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Авраменко, сотник, депутат від Новослобідського полку для опису земель Війська Запорозького 11, 56, 58
Андрієвський А. А. 124
Андруха 30
Апостол Д., гетьман 112, 114, 124
- Базилевич Петро, військовий канцелярист Генерального військового суду 76
Барановський Стефан, урядник Генерального військового суду 76
Безбородько Андрій Якович, генеральний писар Генеральної військової канцелярії 65–66, 113, 121
Березан І., сотник 116
Білий Микита, отаман Незамаївського куреня 30
Білий Федір, полковник 8–9, 28–35, 38–39
Білицький Олексій Григорович, кошовий отаман 56, 58, 74, 85–86, 119
- Василь, запорозький козак 32
Васильєв Артемій, див. Кумпан Артемій Васильович
Вербицький, полковник 60
Вивід Грицько, отаман Коренівського куреня 17–18, 92, 94, 100–102
- Висоцький Василь, писар Генерального військового суду 76, 88, 90
Волданський Григорій, військовий канцелярист 98
Волконський, князь, поруччик Астраханського гренадерського полку, депутат від Новослобідського полку для опису земель Війська Запорозького 11, 56, 58, 61, 64
- Гаврило Іванович, аудитор 60
Гаврилов Нестір, див. Таран Нестір Гаврилович
Гараскевич Микита, лохвицький козак 6, 15, 48–49, 51, 66–67, 71–72, 74, 85, 87, 89, 95–97, 106
Гарасковна Марія, сестра лохвицького козака Микити Гараскевича 15, 49, 51, 95, 106
Гарашенко Микита, див. Гараскевич Микита
Гісцова Л. 21
Гладкий Данило Стефанович, кошовий отаман 8, 32, 40, 114
Глебов Іван Федорович, київський генерал-губернатор 13, 77, 83, 122
Глоба Іван Якович, військовий писар 5, 10, 14, 17, 20, 98, 105, 108, 124
Головатий Павло Фролович, військовий суддя 14, 18, 20, 90, 123

- Головка Ю. 119
- Голуб Федір, полковник, депутат від Війська Запорозького в комісії про розмежування земель в зв'язку з утворенням Новоросійської губернії 13, 77, 79
- Гончар Пилип, отаман Івонівського куреня 31
- Григорович Роман, військовий канцелярист Генерального військового суду 90
- Грушевський М. С. 21
- Губиць Володимир, урядник Генерального військового суду 90
- Гур'єв, полковник Пермського п. 58, 62
- Данило, син Максима Яновського 20
- Девієр Петро Антонович, генерал-лейтинант, головнокомандувач Українського ландміліцького корпусу 10, 40, 42, 46, 115
- Дерикорчли Семен, військовий товариш 40
- Довбиш Грицько, отаман Коренівського куреня 17, 92
- Дублінський Олександр, урядник Генерального військового суду 76, 88, 90
- Єлизавета Петрівна, російська імператриця 9, 35, 114–115, 120
- Єрошкевич Сава, хорунжий в полку В. Часника 41, 116
- Єршов Олексій Дмитрович, підполковник, депутат від лантміліцьких полків в слідчій комісії щодо зловживань російського командування 10, 40, 42–43, 45–47, 117
- Єфименко П. 5
- Жукевич Василь, урядник Генерального військового суду 90
- Зайвий Павло, запорозький козак 90
- Заруцький Семен, урядник Генерального військового суду 76
- Зеленін Андрій, порутчик, комендант Кам'янського ретраншементу 45–46, 117
- Зеленський Павло, колишній писар Самарської паланки 10, 44, 46, 116
- Зозуля Матвій, злодій, козак Іркліївського куреня 46, 117
- Іванов Костянтин, військовий кантаржій 14, 82–83
- Калнишевський Петро Іванович, кошовий отаман 14, 17–18, 20, 85, 90–92, 95, 98, 104–105, 113–114, 122–123
- Караненко Іван, отаман Батуринського куреня 30
- Карась Кіндрат, мешканець м-ка Золотноша, батько гайдамаки Остапа Кожуха 22
- Катерина I 114
- Катерина II 112, 123, 125
- Катерина, мешканка м-ка Золотноша, матір гайдамаки Остапа Кожуха 22

- Кожух Остап, гайдамака 6–7, 22
 Козачковський Дмитро,
 військовий канцелярист Генерального військового суду 88
 Кологривий, порутчик 121
 Константинов Андрій Дмитрович,
 перекладач Військової канцелярії Війська Запорозького 97, 124
 Косап Микола Тимофієвич,
 військовий суддя 83, 123
 Кочубей Семен Васильович,
 урядник Генеральної військової канцелярії 66, 121
Кривошея В. В. 20
 Крилецький (Кривецький)
 Єлисей, див. Терентенко
 Єлисей
 Крутофал Мусій, отаман
 Іркліівського куреня 30
Кузик Т. 5
 Кулик Дмитро, полковник Самарської паланки 18, 100–104
 Кумпан Артемій Васильович,
 військовий писар 8, 10, 20
 Кухаревський Іван, осавул 8–9, 28–35, 38–39
 Лаврентієв Д., орлицький сотник 116
 Лантух Григорій Федорович,
 кошовий отаман, депутат від Війська Запорозького для опису запорозьких земель 13–14, 27, 29–30, 32–33, 46, 57, 60, 79, 81, 83, 113
 Лега Федір 121
 Лобинський Петро, урядник Генерального військового суду 76
 Лобуровський Григорій,
 військовий отаман 41
 Ломіновський Павло, урядник Генерального військового суду 76
 Лях Іван, козак Шкуринського куреня 24
 Мадеровський Василь,
 військовий товариш 97
 Максимович Федір, урядник Генерального військового суду 88
 Малий Іван, отаман Кисляківського куреня 31
 Малиховський О., лавник Полтавського магістрату 116
 Мартос Іван, урядник Генерального військового суду 76
 Маслов Йосип, урядник Генерального військового суду 88
 Матвій 26
 Матрос Андрій, отаман Донського куреня 31
 Мельгунов Олексій Петрович,
 генерал-порутчик 13–14, 77–82, 122
 Метлицький Лесько, кам'янський житель 45, 117
 Міхалчата, див. Міхалча
Мицик Ю. 124
 Міхалча, обозний, депутат від Новослобідського полку для опису земель Війська Запорозького 11, 56, 58, 61, 64
 Муравйов Матвій Артемонович,
 комендант фортеці Святої Єлизавети 11–12, 56, 58, 61, 63–66, 119

- Муравйов Микола, сенатор і кавалер 85
- Набок Іван, кодацький козак 9, 39–40, 46, 117
- Нагай Макар, отаман Платнерівського куреня, військовий осавул 83
- Наружний Карпо, козачий отаман с. Кам'янка 19, 99
- Незнай Іван, козак Корсунського куреня 10, 47–48
- Несмілий Іван, урядник Генерального військового суду 90
- Нещадим Сидір, полковник, депутат від Війська Запорозького в комісії про розмежування земель в зв'язку з утворенням Новоросійської губернії 13, 77, 79–80
- Никанор, архімандрит Києво-Межигірського монастиря 8, 31
- Нір Петро, отаман Рогівського куреня 30
- Нос Василь, козак Васюринського куреня 23
- Носань (Носач) Андрій Артемович, військовий суддя 98, 124
- Овдiєнко Павло, лохвицький козак, опікувався спадком братів Терентенків 16, 71–72, 74, 86, 97, 122
- Огронович Яків, урядник Генерального військового суду 90
- Оксентій, отаман Крилівського куреня 30
- Ольшанський Роман 107
- Павленко Григорій, абшитований сотник 97
- Петро I 112, 114
- Петро III 115
- Петруша Олексій, військовий писар 5
- Пилипенко Пилип Федорович, кошовий отаман 83, 123
- Пишмич Василь Андрійович, отаман Переяславського куреня 58, 120
- Плакідін Микита, осавул Кодацької паланки 45, 117
- Планідін Микита, див. Плакідін Микита
- Повтавець Григорій, запорозький козак 53–54
- Покорний Данило, урядник Генерального військового суду 88
- Полбенський Іван, полковий кодацький старшина 98–99
- Попов, секретар гарнізонної канцелярії 62
- Попович Лук'ян 31
- Посунько О. М.* 119, 121
- Пугач Василь, полковий кодацький старшина 98–99
- Радзивілл князь 26
- Розумовський Кирило Григорович, гетьман 6–9, 12, 15–16, 18–19, 24, 28, 32–35, 38–39, 49, 63–64, 66–69, 71–73, 83, 95, 112–113, 116, 124–125
- Розумовський О. Г., брат гетьмана Кирила Розумовського 112
- Романовський Дмитро, військовий писар, депутат від Війська

- Запорозького в Прикордонній брацлавській комісії 8, 24, 111
- Румянцев П. О., малоросійський генерал-губернатор 113, 125
- Семенов Андрій, отаман Васюринського куреня 30
- Семенов Єлисей, див. Терентенко Єлисей
- Семенов Федір, перекладач на Микитинському перевозі 124
- Серков Семен, поруччик Новоскольського полку 40–41, 43–46, 116
- Синяк І. Л.* 5, 7–8, 10, 124
- Сірий Іван, козак 23
- Скальковський А. О.* 124
- Соколовський Микола, мешканець с. Потокі, батько гайдамаки Василя Табанця 23
- Сокур Олекса, див. Петруша Олексій
- Софія Фредеріка Августа, принцеса Ангальт-Цербстська, див. Катерина II
- Стефанов Данило, див. Гладкий Данило Стефанович
- Стефанович Василь, суддя Лубенського п. 49, 51
- Сухий Мойсей (Мусій), військовий суддя 83, 123
- Сухий, козак Конелівського куреня, вагажок гайдамак 22–23
- Табанець Василь, гайдамака 7, 23–24
- Тапойлов, колишній директор Переволочанської митниці 53
- Таран Данило 58
- Таран Нестір Гаврилович, депутат від Війська Запорозького в слідчій комісії щодо зловживань російського командування 10, 25, 41–46, 116–117
- Терентенки 15–16, 48–52, 67, 75–76, 86–89
- Терентенко Єлисей, козак Коренівського куреня, брат Андрія Терентенка (Товстика) 6–7, 15–20, 48–52, 66–67, 71–76, 85–86, 92–93, 95–99, 104–107, 123
- Терентенко Семен, лохвицький козак, батько Андрія та Єлисея Терентенків 5–6, 15, 49, 51, 67, 74, 85, 96–97
- Терентієв Семен, див. Терентенко Семен
- Тимофєєв Микола, див. Косап Микола Тимофієвич
- Торанський Василь, сотенний Лохвицький осавул 97
- Третяк Андрій, отаман Поповичівського куреня 30
- Тризна Микола, урядник Генерального військового суду 88
- Трубецький, князь 120
- Уманець Петро, підканцелярист Військової канцелярії Коша 54, 56
- Усичев, аудитор, поруччик 47
- Федоров Григорій, див. Лантух Григорій Федорович
- Федоров Пилип, див. Пилипенко Пилип Федорович
- Федося, мешканка с. Потокі, матір гайдамаки Василя Табанця 23

- Федот, солдат Лівенського ландміліцького полку 40
- Фролович Павло, див. Головатий Павло Фролович
- Фурман Ілля, див. Хурман Ілля
- Ханенко Микола Данилович, урядник Генеральної військової канцелярії 65, 121
- Хмельницький Б. 118
- Христинич Семен, новокодацький житель 45, 117
- Хурман Ілля, урядник Генерального військового суду 50, 88, 90
- Чапличин, поруччик 68
- Черков, див. Чертков Василь Олексійович
- Чернишев Петро, граф, сенатор і кавалер 85
- Чертков Василь Олексійович, генерал-майор 68, 122
- Чечел, сотник, депутат від Новослобідського полку для опису земель Війська Запорозького 11, 56, 58
- Чорній Грицько, отаман Сергіївського куреня 31
- Чорній Олекса, отаман Титарівського куреня 30
- Чорній Стецько, отаман Щербинівського куреня 30
- Чугуєвець Іван Васильович, військовий писар 8, 10, 13, 20, 70, 122
- Шарий Гаврило Якович, шафар Кодацького військового перевозу 12, 68, 121
- Шаула Яків, урядник Генерального військового суду 88
- Шерстюк Василь, отаман Канівського куреня 30
- Шестаков Олексій, путивльський купець 47, 118
- Широкий Михайло, отаман Пашківського куреня 31
- Шмигель Іван, отаман Шкуринського куреня 30
- Шостаков Олексій, див. Шестаков Олексій
- Шпитальов Г.* 115
- Шрабгенар Василь, урядник Генерального військового суду 90
- Щербатов Іван Андрійович, князь, таємний радник і кавалер 37, 115
- Щербина Роман, роменський козак 53–54
- Щетинін Парфеній, майор Рясського ландміліцького полку 39–41, 44–46, 115–117
- Яворницький Д.* 21, 37, 85
- Якимов (Акимов) Григорій, депутат від Війська Запорозького в Прикордонній брацлавській комісії 8, 24, 111
- Яковлев Олександр 57
- Янгорний Петро, урядник Генерального військового суду 88
- Яновський Максим Іванович, військовий та бунчуковий товариш Лубенського полку, родич Андрія та Єлисея Терентенків, опікувався їхнім спадком 16–20, 71–76, 85–91, 93, 95–98, 100–101, 103–108, 122–123

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Азовська губ. 119, 122
Архангелгородок (Архангельськ) м.
111
Архангельська губ. 122
Астраханський гренадерський п.
11, 58, 61, 64, 120
- Батурин м. 112
Бахчисарай м. 47, 81, 83
Білівська ф. 40, 42, 47, 116
Білогородський п. 13
Богородичне м-ко, див. Стара
Самара
Браїлів, м-ко Брацлавського в-ва
23
Брацлавське в-во 24
Бугогардівська паланка 116
- Васильки с. 95, 106
Вишгород, м-ко під Києвом 113
Військо Донське 113
Власівська сот. 120
Вологодська губ. 122
- Гадяцький п. 117
Гард, центр Бугогардівської па-
ланки 23
Гетьманська Україна, див. Геть-
манщина
Гетьманщина 6, 12, 15–17, 24, 27,
33, 38, 49–50, 52–54, 66, 72,
74, 114, 118–119, 121, 124
Глобинський р-н 111
Глухів м. 52, 66–68, 85, 88
Гола Кам'янка р. 58, 60
- Городище м-ко 111
Гранівщина с. 22
- Дніпро 24, 33, 35, 38, 41, 48–49,
56, 66, 72, 74, 91, 116
Дніпровська лінія 122
Дніпропетровськ 5, 7
Другий компанійський п. В. Час-
ника 41, 116
- Єлизаветградський пікінерський п.
120
Єлизавети Святої ф. 11–12, 56–59,
61, 63–66, 78–82, 119–120
Єлисаветград, див. Кіровоград
- Запоріжжя* 37, 85, 119, 121
Запорожжя 6–7, 10, 15, 17, 20, 22,
35, 38, 46, 113–114, 118, 122,
124
Запорозькі Вольності 121
Зелена р. 56
Знам'янський р-н 121
Знаменський м-тир 123
Золотоноша, сотенне м-ко Пере-
яславського п. 22
- Інгул р. 23, 56
- Калміус 43
Кам'янка р. 56
Кам'янка, с. Кодацької паланки
19, 68, 93–94, 98–99
Кам'янський ретраншемент 41,
116–117

- Келебердянська сот. 119
 Києво-Межигірський Спасо-
 Преображенський м-тир 8,
 31, 111, 113
 Київ м. 21, 31, 37, 85, 90, 118
 Київська губ. 112, 115
 Київське н-во 119
 Київський п. 112
 Київський Пустинно-Миколаїв-
 ський м-тир 111
Кіровоград 120
 Кіровоградська обл. 121
 Кодак м-ко 72, 98
 Кодак Старий 94, 116
 Кодацька паланка 9–10, 19, 40–41
 Кодацький військовий перевіз 12,
 16, 68–71, 74, 121
 Козелецька сот. 112
 Комісарка р. 56
 Красноград м. 116
 Кременчуцька сот. 120
 Крилів м-ко 25, 111
 Крилівська сот. 120
 Крим 47, 122
 Кропивнянський п. 119
 Курінна сот. 113
- Ландміліцькі п. 115
 Лебединський м-тир 113
 Лемеші с. 112
 Лівненський п. 40, 115
 Лівобережна Україна 112, 114, 118,
 125
 Лохвиця, сотенне м. Лубенського п.
 5, 15, 50, 52, 95, 97, 106, 122
 Лохвицька сот. 5, 48
 Лубенський п. 5, 53, 71–72, 89,
 106, 113, 119
 Лубни м. 119
- Мала Росія, див. Гетьманщина
 Маячки 115
 Межигірський м-тир, див. Києво-
 Межигірський Спасо-
 Преображенський м-тир
 Мертвовід р. 22, 111
 Микитинський перевіз 124
 Миргородський п. 119–121
 Москва 35–37, 114–115
- Нерубай 121
 Нехвороща м-ко 116
 Ніжинський п. 121
 Нова Сербія 11, 58–59, 119–122
 Нова Січ 5, 7–8, 10, 20–22, 24, 27,
 29–34, 39, 42, 44, 121, 124
 Новоросійська губ. 13–14, 119–
 120, 122
 Новосіченський магазин 36
 Новосіченський ретраншемент
 114
 Новоскольський п. 40, 116
 Новослобідський п. 11, 56, 59,
 119–120
- Олександрійський р-н 121
 Олексія Святого ф. 116
 Орлицька сот. 119
- Переволочанська митниця 53–54,
 119
 Переволочна м-ко 55, 119
 Перекоп 47–48
 Пермський п. 62
 Петербург, див. Санкт-Петербург
 Петропавлівська церква 114
 Пивгородський Миколаївський
 чоловічий м-тир 24, 111
 Пивиха г. 111

- Пиво-Городинський м-тир, див.
 Пивгородський Миколаїв-
 ський чоловічий м-тир
 Південна Україна 119
 Південний Буг р. 111
 Підпільненська Січ, див. Нова Січ
 Піски с. Курінної сот. Лубенсько-
 го п. 113
 Полтавська обл. 111
 Полтавський п. 115, 119, 121
 Полтавщина 111
 Польська губернія 26
 Польська область 22–23
 Польща 23–26, 111
 Потоки, с. поблизу Брілової 23
 Правобережна Україна 111
 Потоцька сот. 120

 Рашівська сот. 117
 Річ Посполита 111
 Романа Брюса піхотний п. 120
 Ромни м. 53, 119
 Російська імперія 24, 49, 67, 72,
 114, 118
 Росія 111, 114
 Ручки с. 117
 Ряський п. 40, 115–117

 Самара м-ко, центр Самарської
 паланки 18, 92, 100–104
 Самара р. 115
 Самарська паланка 18, 116
 Самарський м-тир 113
 Самоткань р. 13, 77
 Санкт-Петербург 8, 29–30, 32–39,
 85, 90–92, 114
 Сибір 125
 Слобідський п., див. Новослобід-
 ський п.

 Слов'яносербія 119, 121
 Смоленська губ. 119
 Соловецький м-тир 123
 Солоня р. 91
 Стара Самара 39, 45, 68
 Старосамарський ретраншемент
 10, 40, 42–43, 46–47, 115–
 116
 Сумський слобідський п. 124

 Таврія 114
 Тобольськ 123
 Торговиця с. 111
 Туруханський м-тир 125

 Україна 111–112, 118
 Українська лінія 116
 Український ландміліцький кор-
 пус 10, 40, 43, 116
 Усть-Самарський ретраншемент,
 див. Старосамарський ре-
 траншемент

 Харківська обл. 116
 Харкім м. 117

 Царград 47–48
 Царичанка 115
 Цибулівська сот. 120

 Часника В. п., див. Другий
 компанійський п. В. Часника
 Чернігівське н-во 119
 Чорний 121
 Чорний ліс 59, 62, 121
 Чута 121

 Шпола, с. Звенигородського ст-ва
 22–23

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Список умовних скорочень

адм.-судові	– адміністративно-судові
Арк.	– аркуш
в т. ч.	– в тому числі
в-ва (в-во)	– воєводства, воєводство
г.	– гора
губ.	– губернія
див.	– дивись
ІР НБУ	– Інститут рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського
К.	– Київ
м.	– місто
м-ко	– містечко
м-тир	– монастир
н-цтво	– намісництво
обл.	– область
Оп.	– опис
п.	– полк
р.	– рік, річка
р. н. н.	– рік народження не відомий
р-н	– район
рр.	– роки
с.	– село
С.	– сторінка
сот.	– сотня
Спр.	– справа
ст.	– століття
ст-во	– староство
ст-тва	– староства
Т.	– том
Ф.	– фонд
ф.	– фортеця
ЦДІАК	– Центральний державний історичний архів України у м. Києві

Список скорочень вживаних у документах

а. (кошевого)	– атамана (кошевого)
А. (Мелгуновъ)	– Алексей (Мелгуновъ)
А. К. (К. А.)	– Атаман кошевий (Кошевий отаман)
в. – войсковий	
(Вашего) вис.	– (Вашего) високопревосходительства
В. Высокоблгород.	– вашего высокоблагородия
(Войска Запорожского) Н.	– (Войска Запорожского) Низового
В. З.	– Войско Запорожское
в. к.	– войсковий канцелярист
вой.	– войсковой
Генер.	– Генеральной (Генералном)
Генерал. в.	– Генеральную войсковую
д.	– день (дня)
Енер.	– Енеральный
є. і.	– єя імператорских
єя і. ва. (єя ім. ва.); єя і. ву.	– єя імператорского величества; єя імператорскому величеству
З. В. К.	– Запорожское Войско Кош
За.	– Запорожского
За. В. Н.	– Запорожское Войско Низовое
запо.	– запорожских
К. (Разумовский)	– Кирилло (Разумовский)
К. А. Г. Ф. С.	– Кошовий отаман Григорий Федоров с товариством
К. Бѣлевская	– Крепость Бѣлевская
К. Розумовский	– Кирило Розумовский
К. С. (Елисаветы)	– Крепость Святой (Елисаветы)
лох. прав.	– лохвицкое правление
малор.	– малороссийских
ок.	– октября
П, По., Пол.	– Получено (полковой)
(Петра Івановіча) К.	– (Петра Івановіча) Калнишевского
пол. луб.	– полковой лубенский (лубенской)
С. ретранжементъ	– Старосамарский ретранжементъ
С.-Петербург	– Санкт-Петербург

сот. (сотен.) прав.	– сотенное правление
стар.	– старшинѣ
стар.	– старшине
Тита.	– Титаровский
Щербинов.	– Щербиновский
я.	– ясне
ясневел.	– ясневелможность (ясневелможности)

Список слів під титлом

апстла	– апостола
Бгу (Бжіє)	– Богу (Божіє)
велти	– велможности
гпдам	– господам
гсдна (гсдну)	– господина (господину)
гсдрь (гсдрю, гсдря)	– государь (государю, государя)
гспднъ (гспдинъ, гпднъ), гспдну (гпдну), гспдам, гспдами (гсдами), гспдхъ, гспдна (гпдна), гспда	– господин, господину, господам, господами, господахъ, господина, господа
крїї (крїю)	– канцелярії, канцелярію
мнтрѣ	– монастирі
мсцѣ	– місяці
ннѣ (нѣнѣ)	– нинѣ
ннѣшній	– нинѣшній
отцѣ	– отец
поннѣ	– понинѣ
сни	– сини
Стыхъ (Стыя, Стія)	– Святых (Святыя)
члвкѣ	– человекѣ

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ

№ 1; 1754 р., червня 4. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Остапа Кожуха завіреним військовим канцеляристом Андрієм Семеновим (Товстиком).

№ 2; 1754 р., червня 15. Кіш. – Протокол допиту гайдамаки Василя Табанця завіреним військовим канцеляристом Андрієм Семеновим (Товстиком).

№ 3; 1755 р., травня [не раніше 16]. – Інструкція Коша призначеним в депутати до Прикордонної брацлавської комісії запорозьким старшинам Дмитру Романовському і Григорію Якимову.

№ 4; 1756 р., травня 7. – Донесення Війська Запорозького гетьманові Кирилу Розумовському про відправлення козацької депутації в складі полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського для отримання щорічного жалування.

№ 5 – 6; 1756 р., травня 7. – Донесення Коша київській губернській канцелярії про відправлення козацької депутації в складі полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського в Санкт-Петербург для отримання жалування і про необхідність забезпечити її подорожньою та охороною; реєстр членів депутації.

№ 7; [1756 р., травня 7.; 1757 р.] – Лист Коша до архімандрита Києво-Межигірського монастиря^а Никанора про утримання монастирським коштом коней, належних відправленій для отримання жалування козацькій депутації в складі полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського до їх повернення в Київ.

№ 8; 1756 р., травня 7. – Лист кошового отамана Григорія Федорова (Лантуха) до запорозьких депутатів у Санкт-Петербурзі про надання ними допомоги старшинам полковнику Федору Білому, писареві Андрію Семенову (Товстику) і осавулу Івану Кухаревському, відрядженим до столиці за жалуванням для Війська, а також про відправлення риби та інших подарунків для гетьмана Кирила Розумовського та світських і духовних сановників.

№ 9; 1756 р., липня 11. Санкт-Петербург. – Повідомлення гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про відправлення козацьких депутатів полковника Федора Білого, писаря Андрія Семенова (Товстика) і осавула Івана Кухаревського, які прибули за жалуванням, до Сенату з необхідними рекомендаціями. № 617.

№ 10; 1756 р., липня 24 – Грамота імператриці Єлизавети гетьману Кирилу Розумовському про видачу Запорозькому Війську грошового утримання, свинцю пороху на поточний рік, а також грошової компенсації депутатам від Запорожжя полковнику Федору Білому, писарю Андрію Семенову (Товстику) і осавулу Івану Кухаревському.

№ 11; 1756 р., липня 31. Санкт-Петербург. – Повідомлення гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про розміри виділеного на Військо Запорозьке грошового жалування та провіанту, а також платні депутатам від Запорожжя полковнику Федору Білому, писарю Андрію Семенову (Товстику) і осавулу Івану Кухаревському. № 664.

№ 12; 1757 р., листопада 20. – Свідчення кодацького козака Івана Набока про компенсацію йому майором Парфенієм Щетініним^а за вкрадені коні десять рублів, та надання Набоком майору барана за дозвіл косити сіно при Усть Самарі, завіреного кодацьким писарем Андрієм Семеновим (Товстиком).

№ 13; 1757 р., грудня 22. Фортеця Білівська. – Ордер командира Українського ландміліцького корпусу генерал-лейтенанта Петра Девієра Кошеві про термінове направлення депутата від Коша і свідків у Слідчу комісію при Старосамарському ретраншементі для завершення розгляду справи щодо зловживань майора Парфенія Щетініна і поручика Серкова та віддачу понад нормово викошеного сіна писарю Кодацької паланки Андрію Семенову (Товстику) № 3813.

№ 14; 1758 р., березня 18. – Повідомлення Коша депутатів від Українського ландміліцького корпусу в Слідчій комісії при Старосамарському ретраншементі Олексію Єршову про відправлення козаків для свідчення у справі щодо зловживання поручика Серкова при депутатах Нестору Гаврилову та Андрію Семенову (Товстику) і з проханням завершити слідство.

№ 15; 1758 р., березня 19. – Ордер Коша депутатам Нестору Гаврилову та Андрію Семенову вирушати в Стару Самару задля слідства над майором Щетініним та поручиком Семеном Серковим по скаргах на них запорозьких козаків.

№ 16; 1758 р., березня 30. Старосамарський ретранжамент. – Лист підполковника Олексія Єршова Кошеві про прибуття в Старосамарський ретранжемент депутатів від Запорожжя Нестора Гаврилова та Андрія Семенова (Товстика).

№ 17; 1758 р., жовтня 20. – Свідчення козака Корсунського куреня Івана Незная, який повернувся з Перекопу, про повернення з походу кримського війська без хана, відсторонення його від влади, очікування іншого хана із Царграда.

№ 18; Діловодний заголовок до справи про виклик в Генеральний військовий суд братів Андрія та Єлисея Терентенків задля вислуховування рішення суду стосовно позову на них лохвицького козака Микити Гараскевича.

№ 19; 1759 р., березня 19. – Донесення Генерального військового суду гетьманові Кирилу Розумовському і Генеральній військовій канцелярії про розшук братів Андрія та Єлисея Терентенків на Запорозькій Січі задля слухання справи щодо позову на них лохвицького козака Микити Гараскевича та його сестри Марії Гарасковни. № 851.

№ 20; 1759 р., березня 2[1] – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про пошук і відправку в Генеральний військовий суд братів Андрія та Єлисея Терентенків в справі позову на них лохвицького козака Микити Гараскевича за нібито неправомірновідібрані землі їх батьком Семеном Терентенком.

№ 21; 1759 р., липня 24. – Донесення Коша київській губернській канцелярії, засвідчене військовим канцеляристом Андрієм Семеновим (Товстиком), про неправомірне взяття мита з перевезення харчів на Переволочанській митниці^a в запорозького козака Григорія Повтавця і роменського козака Романа Щербини та з проханням повернути взяті з них гроші.

№ 22; 1759 р., липня 24. – Донесення Коша київській губернській канцелярії, засвідчене військовим канцеляристом Андрієм Семеновим (Товстиком), про повернення грошей потрачених на перевезення жалування на Військо Запорозьке з Переволочної на Січ.

№ 23; 1759 р., жовтня 8. – Рапорт запорозьких депутатів в Кіш про недопуск до опису земель запорожців з боку слобідської депутації та арешт запорозького писаря Андрія Семенова (Товстика) комендантом фортеці Святої Єлисавети Матвієм Муравйовим.

№ 24; 1759 р., жовтня 8. – Лист Олександра Яковлева запорозьким депутатам про затримку запорозького полкового старшини Андрія Семенова (Товстика). № 529.

№ 25; 1759 р., жовтня 11. на р. Гола Кам'янка. – Рапорт запорозьких депутатів в Кіш про намагання слобідських депутатів включити під Нову

Сербію запорозькі землі, обставини затримки запорозького писаря Андрія Семенова (Товстика) комендантом фортеці Святої Єлизавети Муравйвим, хід слідства та повернення запорозької депутації на Січ.

№ 26; 1759 р., жовтня 16. – Донесення полкового старшини Андрія Семенова (Товстика) у Військову канцелярію Коша про передумови та перебування його під слідством у зв'язку з його арештом комендантом фортеці Святої Єлизавети Матвієм Муравйовим.

№ 27; 1759 р., жовтень. – Рапорт Коша Генеральній військовій канцелярії та гетьману Кирилу Розумовському про арешт комендантом фортеці Святої Єлизавети Матвієм Муравйовим запорозького писаря полкового старшину Андрія Семенова (Товстика). № 3884.

№ 28; 1759 р., листопада 9. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві з повідомленням про відправку копій донесень гетьманові Кирилу Розумовському щодо утисків з боку депутатів слобідського полку та арешту писаря Андрія Семенова (Товстика). № 6552.

№ 29; 1760 р., січня 11. – Ордер Генеральної військової канцелярії Кошеві про розслідування справ щодо спроби слобідських депутатів загарбати запорозькі землі та арешт запорозького писаря Андрія Семенова. № 63.

№ 30; 1760 р., квітня 10. Глухів – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві відправити до Генерального військового суду братів Андрія і Єлисея Терентенків в зв'язку з позовом на їхні спадкові землі лохвицького жителя Микити Гараскевича. № 594.

№ 31; 1760 р., квітня 14. – Наказ Коша шафареві Кодацького військового перевозу Гаврилу Шарому і писарю Андрію Семенову (Товстику) прийняти в порутчика Чапличина і відправити в Кіш три чавунні гармати. № 658.

№ 32; 1760 р., травня 2. – Наказ Коша шафарю кодацького військового перевозу відрепортувати писарю Андрію Семенову на ордер Кирила Розумовського та надіслати в Кіш для відповіді гетьману. № 1133.

№ 33; 1760 р., травня 9. – Лист писаря кодацького військового перевозу Андрія Семенова (Товстика) військовому писарю Івану Чугуєвцю про неможливість з'явитися в Генеральному військовому суді через річний збір при Кодацькому військовому перевозі.

№ 34; 1760 р., травня 26. – Рапорт Коша гетьманові Кирилу Розумовському про неможливість появи в Генеральному військовому суді Андрія Семенова (Товстика) через хворобу та збір військових грошей при Ко-

дацькому перевозі, а брата його Єлисея через відсутність у Війську та залежність судової справи від лохвицьких козаків Овдієнка та Яновського, котрі доглядають за даним грунтом. № 1639.

№ 35; 1760 р., жовтня 11. – Ордер гетьмана Кирила Розумовського Кошеві про складання “сказки” – свідчення з Андрія Семенова (Товстика) і його брата Єлисея про те, що вони повіряють свою справу з спадковими грунтами на військового товариша Яновського та при рапорті надіслати гетьману. № 3411.

№ 36; 1763 р., травня 2. – Указ Генерального військового суду Кошеві взяти “сказку” – свідчення з Андрія та Єлисея Терентенків про те, що вони повіряють свою справу з спадковими грунтами на військового товариша Максима Яновського та при рапорті надіслати в Генеральний військовий суд. № 544.

№ 37; [1763 р.,] жовтня 20. – Інструкція Коша запорозьким депутатам Сидору Нещадному, Федору Голубу та полковому старшині Андрію Семенову (Товстику) про розмежування запорозьких земель. № 5316.

№ 38; 1763 р., жовтня 30. Фортеця Святої Єлизавети. – Лист генерала Олексія Мельгунова кошовому отаману Григорію Федорову про звинувачення полковим старшиною Андрієм Семеновим (Товстиком) генерала в неправдивому розслідуванні забраного білогірським драгуном коня в запорозького козака та з проханням його покарати.

№ 39; 1763 р. листопада 9. – Лист Коша генералу Олексію Мельгунову про вираження подяки за турботу про запорозьких старшин та про покарання Андрія Семенова (Товстика) приковуванням на тиждень до гармати. № 5594.

№ 40; 1763 р., листопада 20. Фортеця Святої Єлизавети – Лист генерала Олексія Мельгунова кошовому отаману Григорію Федорову про задоволення покаранням Андрія Семенова (Товстика). № 430.

№ 41; 1764 р., січня 31. Бахчисарай. – Лист військового кантаржія Костянтина Іванова військовому писареві Андрію Семеновичу Товстику з повідомленням про успішний приїзд до Бахчисарая та прихильне ставлення консула до військового писаря і Війська Запорозького.

№ 42; 1764 р., квітня 19. – Грамота імператриці з вимогою пояснень причин порушення встановленого нею порядку при виборі нової старшини на Січі.

№ 43; 1764 р., червня 16. Глухів. – Указ Генерального військового суду Кошеві взяти “сказку” – свідчення з Андрія та Єлисея Терентенків про те, що вони повіряють свою справу з спадковими ґрунтами на військового товариша Максима Яновського та при рапорті надіслати в Генеральний військовий суд. № 881.

№ 44; 1764 р., листопада 10. – Указ Генерального військового суду Кошеві взяти “сказку” – свідчення з Андрія та Єлисея Терентенків про те, що вони повіряють свою справу з спадковими ґрунтами на військового товариша Яновського та при рапорті надіслати в Генеральний військовий суд. № 1369.

№ 45; 1765 р., серпень. Санкт-Петербург – Лист кошового отамана Петра Калнишевського до військового судді Павла Головатого про заготівлю сіна, наказ отаману Коренівського куреня приборегти речі покійного козака Андрія Кривецького, котрий мав борг перед бунчуковим товаришем Максимом Яновським.

№ 46; 1768 р., червня 2. Самара. – Лист отамана Коренівського куреня Грицька Довбиша кошовому отаману Петру Калнишевському про неможливість з’ясувати місце знаходження майна покійного Андрія Товстика, оскільки на час смерті отаманом в курені був Грицько Вивід.

№ 47; 1768 р., червня 3. – Ордер Коша кальміуському, самарському, кодацькому, перевізському, бугогардовому і протовчанському полковникам знайти брата Андрія Семеновича Товстика Єлисея та відправити до Коша. № 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086.

№ 48; 1768 р., червня 13. – Лист Коша кодацькому полковнику знайти в селі Кам’янка брата покійного військового писаря Андрія Товстика Єлисея та відправити його в Кіш. № 2214.

№ 49; 1768 р., червня 16. – Ордер Коша товаришу Коренівського куреня Григорію Виводу надати відомості стосовно майна покійного військового писаря Андрія Товстика. № 2242.

№ 50 – 51; 1768 р., червня 16. – Донесення брата Андрія Товстика козака Коренівського куреня Єлисея Крилецького Кошеві про передачу справи зі спадковим ґрунтом бунчуковому товаришу Максиму Яновському; копії уступного запису та свідоцтва про передачу Єлисеєм Крилецьким спадкового ґрунту бунчуковому товаришу Максиму Яновському.

№ 52; 1768 р. червня 18. – Рапорт полкових кодацьких старшин Василя Пугача та Івана Полбенського Кошеві про відсутність брата Андрія Семєнова Єлисея в Кодаку, а наявність останнього на проживанні в Кам'янці.

№ 53; 1768 р., червня 21. – Наказ Коша козачому отаману села Кам'янки Карпу Наружному повернути всі забрані речі в брата покійного військового писаря Андрія Товстика Єлисея. № 2275.

№ 54; 1768 р., червня 24. – Ордер Коша самарському полковнику Дмитру Кулику знайти бувшого курінного отамана Куренівського куреня Григорія Вивода, що проживав в Самарі та відправити до Коша задля з'ясування долі майна покійного військового писаря Андрія Товстика. № 2329.

№ 55; 1768 р. липня 1 – Ордер Коша самарському полковнику Дмитру Кулику про пошук в Самарі та в зимівнику колишнього курінного отамана Коренівського куреня Грицька Вивода задля з'ясування долі майна покійного військового писаря Андрія Товстика. № 2404.

№ 56; 1768 р., липня 8. – Рапорт самарського полковника Дмитра Кулика Кошеві про отримання ордеру стосовно пошуку в Самарі товариша Куренівського куреня Грицька Вивода та відправку його до Коша.

№ 57; 1768 р., липня 14. – Ордер Коша самарському полковнику Дмитру Кулику знайти в Самарі чи в зимівнику товариша Коренівського куреня Грицька Вивода і відправити до Січі для з'ясування долі майна покійного військового писаря Андрія Товстика та пояснити відсутність рапортів з цього приводу на попередні ордери. № 2615.

№ 58; 1768 р., липня 22. – Рапорт самарського полковника Дмитра Кулика Кошеві про відправку товариша Коренівського куреня Грицька Вивода до Січі згідно першого ордеру, його пошук в зимівнику та з обіцянкою відрепортувати про результат. № 29.

№ 59; 1768 р., жовтня 5. – Лист бунчукового товариша Максима Яновського кошовому отаману Петру Калнишевському з проханням надати при донесенні Єлисея Кривецького про відчуження спадкового ґрунту випис щодо цього.

№ 60; 1768 р., жовтня 8. – Лист бунчукового товариша Максима Яновського військовому писареві Івану Глобі з проханням надати при донесенні Єлисея Кривецького про відчуження спадкового ґрунту випис щодо цього.

№ 61; 1768 р., жовтня 30. – Випис Коша Війська Запорозького бунчуковому товаришу Максиму Яновському про передачу йому спадкових ґрунтів братом покійного військового писаря Андрія Товстика Єлисеєм Кривецьким для розбору справи в суді з лохвицьким жителем Микитою Гарашенком (Гараскевичем). № 3609.

№ 62; [1768 р., кінець жовтня – початок листопада] – Лист Коша бунчуковому товаришу Максиму Яновському з повідомленням про відправку останньому потрібного випису.

№ 63; [1768 р., кінець жовтня – початок листопада] – Лист військового писаря Івана Глоби бунчуковому товаришу Максиму Яновському про відправку останньому потрібного випису.

Наукове видання

ВІЙСЬКОВИЙ ПИСАР
АНДРІЙ СЕМЕНОВИЧ ТОВСТИК

Збірник документів

(Упорядкування, передмова і коментарі І. Л. Синяка)

Комп'ютерна верстка
Ірина Стариковська

Підписано до друку 30.09. 2010. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний № 1.
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 8,79. Обл. вид. арк.6,27.

Надруковано в друкарській дільниці
Запорізького наукового товариства ім. Я. Новицького
Зам.

